



Bratislava 2023

Analýza regulačných bariér podnikania v súkromnej bezpečnosti



SBA

SLOVAK | BUSINESS | AGENCY

Vydavateľ: Slovak Business Agency

© SBA, Bratislava, 2023

Všetky práva vyhradené. Údaje, ktoré sú obsahom tejto publikácie, je možné použiť len s uvedením zdroja.

Neprešlo jazykovou úpravou.

OBSAH

ZOZNAM GRAFOV	5
ZOZNAM TABULIEK	5
ÚVOD	6
2 ANALÝZA PRÁVNEJ ÚPRAVY PREVÁDZKOVANIA SBS	8
2.1 Podmienky získania licencie a oprávnenia na prevádzkovanie bezpečnostnej služby pre súkromné subjekty vs. oprávnenie (licencia) „ex off“	10
2.2 Legislatívne požiadavky kladené na zamestnancov SBS	20
2.2.1 Podmienka bezúhonnosti	20
2.2.2 Podmienka spoľahlivosti	22
2.2.3 Podmienka zdravotnej spôsobilosti	22
2.2.4 Podmienka odbornej spôsobilosti	23
2.3 Zdôraznenie významu SBS – prevencia proti kriminalite	25
2.4 Zákon č. 247/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti - aké zmeny priniesol, najmä v kontexte poskytovania služieb PCO 28	
3 ANALÝZA PRÁVNEJ ÚPRAVY UMOŽŇUJÚCEJ ZLOŽKÁM POLICAJNÉHO ZBORU POSKYTOVAŤ SLUŽBY ZA ODPLATU	31
3.1 Analýza možného rozporu s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, ak takéto oprávnenie Policajného zboru a obecnej polície nevyplyva z osobitných predpisov. Analýza zákonných mantinelov.	31
4 SPÔSOB A MECHANIZMUS KONTROLY SBS.....	35
4.1 Štátny dozor a kontrola	35
4.2 Kontrolná právomoc Policajného zboru vo vzťahu k SBS a nadradené postavenie Policajného zboru nad SBS.....	37
4.3 Analýza najčastejších dôvodov sankcionovania SBS zo strany kontrolného orgánu	41
5 PROBLEMATIKA REGULÁCIE LICENCOVANÝCH SUBJEKTOV V SÚKROMNEJ BEZPEČNOSTI VOČI INÝM NEREGULOVANÝM ČASTIAM SÚVISIACICH S OCHRANOU MAJETKU A OSÔB.....	43
5.1 Protipožiarna bezpečnosť (ochrana hmotných aktív)	43
5.2 Bezpečnosť práce	46
5.3 Ochrana osobných údajov	48
5.4 Ochrana bankového tajomstva	49
5.5 Ochrana obchodného tajomstva	50
5.6 Ochrana duševného vlastníctva	50
6 PRACOVNOPRÁVNÝ VZŤAH.....	53
6.1 Analýza faktorov ovplyvňujúcich zamestnávanie zamestnancov SBS – mzda a jej zložky, pracovný čas, príplatky, požiadavky na zamestnancov, psychická a zdravotná spôsobilosť	53
6.2 Porovnanie rozdielu zamestnávania pracovníkov SBS na pracovnú zmluvu a na dohodu s dôrazom na výhodnosť/nevýhodnosť toho-ktorého pracovnoprávného vzťahu v kontexte povinností, ktoré pre SBS z nich plynú	56
6.3 Podmienky zamestnávania Ukrajincov ako zamestnancov SBS – aké podmienky musia spĺňať podľa osobitných predpisov, problematika získavania ich spôsobilosti získanej na území Ukrajiny	60
7 SBS Z POHĽADU VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA A FAKTOROV, KTORÉ DOŇ VSTUPUJÚ... ..	63
7.1 Verejné obstarávanie z pohľadu zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	63
7.2 Predkladanie zjavne podhodnotených ponúk a ich akceptovanie zo strany verejných obstarávateľov a obstarávateľov aj v prípade, keď ponuka už na prvý pohľad neodráža aktuálne náklady a požiadavky na minimálnu mzdu.....	65
7.3 Súkromné bezpečnostné služby vs. Policajný zbor a obecné polície z pohľadu existencie nákladov ovplyvňujúcich výšku finálnej ponuky	67
8 POROVNANIE PRÁVNEJ ÚPRAVY SBS U NÁS A VO VYBRANÝCH KRAJINÁCH.....	69

8.1	Porovnanie právnej úpravy súkromnej bezpečnosti v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky a Českej republiky	69
8.2	Podmienky poskytovania súkromnej bezpečnosti v Maďarsku	71
8.3	Podmienky poskytovania súkromnej bezpečnosti v Poľsku	72
9	KVALITATÍVNY PRIESKUM MEDZI SUBJEKTAMI SBS	75
10	NÁVRH OPATRENÍ A ZMIEN V REGULAČNOM RÁMCI PODNIKANIA SBS NA ÚZEMÍ SR ..	78
10.1	Navrhované úpravy zákona o súkromnej bezpečnosti	79
10.2	Navrhované úpravy vo Vyhláške č. 634/2005 Z. z.	88
10.3	Navrhované úpravy v Trestnom zákone.....	90
10.4	Navrhované úpravy v zákone o verejnom obstarávaní.....	91
ZÁVER		95
PRÍLOHY		96

ZOZNAM GRAFOV

Graf 1 Počet žiadostí o vydanie licencie pre oblasť súkromnej bezpečnosti – rok 2021	27
Graf 2 Počet prevádzkovateľov pre oblasť súkromnej bezpečnosti – rok 2021	27
Graf 3 Počet osôb zamestnaných u prevádzkovateľov bezpečnostných služieb – rok 2021	28
Graf 4 Počet kontrol vykonaných u prevádzkovateľov bezpečnostných služieb, počet zistených nedostatkov, deliktov, priestupkov a suma uložených pokút – rok 2021	42

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1 Základné rozdiely medzi Policajným zborom SR a obecnou políciou.....	33
Tabuľka 2 Porovnanie práv duševného vlastníctva	51
Tabuľka 3 Porovnanie podmienok výkonu činností súvisiacich s ochranou majetku	52
Tabuľka 4 Prehľad vykonaných skúšok odbornej spôsobilosti v období rokov 2017 až 2021	54
Tabuľka 5 Ostatné zložky mzdy – údaje platné pre rok 2023	55
Tabuľka 6 Odvodové zaťaženie práce pre rok 2023 – zamestnanec v pracovnom pomere.....	57
Tabuľka 7 Odvodové zaťaženie práce pre rok 2023 – pracovná zmluva (vybrané osoby).....	58
Tabuľka 8 Odvodové zaťaženie práce pre rok 2023 – dohoda o vykonaní práce/dohoda o pracovnej činnosti pri nepravidelnom odmeňovaní zamestnanca.....	58
Tabuľka 9 Porovnanie nárokov vyplývajúcich z pracovnej zmluvy a z dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru.....	59
Tabuľka 10 PCO - porovnanie podmienok pre ich prevádzkovanie.....	68
Tabuľka 11 Porovnanie právnej úpravy súkromnej bezpečnosti v SR a ČR so zameraním na rozdiely pri prevádzkovaní ochrany majetku/osoby a PCO.....	70
Tabuľka 12 Právna úprava a požiadavky na uchádzačov v krajinách V4.....	73
Tabuľka 13 Porovnanie ďalších podmienok poskytovania služieb SBS v krajinách V4	74

ÚVOD

Zabezpečenie verejného poriadku a bezpečnosti je jednou zo základných priorít, ktoré zabezpečuje každý suverénny štátny útvar. Výsledným efektom zabezpečenia poriadku a bezpečnosti má byť vytvorenie takých podmienok v celom spektre spoločnosti, aby táto mohla napredovať vo všetkých sférach spoločenského života, zabezpečiť ochranu života a zdravia všetkých fyzických osôb, ich základných práv a slobôd, ako aj garantovať ochranu majetku a iných majetkových hodnôt fyzických a právnických osôb, ako aj samotného štátu.

V prípade Slovenskej republiky tieto úlohy zabezpečuje štát prostredníctvom Ozbrojených síl Slovenskej republiky, ozbrojených bezpečnostných zborov, bezpečnostných zborov, spravodajských služieb a záchranných zborov a záchranných služieb. Podpornými zložkami v zmysle ustanovení osobitných právnych predpisov sú Lesná, Poľovná, Rybárska a Vodná stráž a Stráž prírody.

Po roku 1989, dokedy mal monopolné postavenie pri zabezpečovaní verejného poriadku a bezpečnosti štát, došlo v súvislosti so zmenami v spoločenskom zriadení (trhový mechanizmus, vlastnícke vzťahy) k postupným zmenám v bezpečnostnom systéme štátu. Sprievodným javom uvoľnenia spoločenského zriadenia, nadobudnutím „slobody“, bola aj skutočnosť, že začalo dochádzať k vysokému nárastu v páchaní kriminálnej činnosti, pribudli nové formy kriminálnej činnosti a začali sa formovať aj viaceré organizované kriminálne skupiny. Vtedajší Zbor národnej bezpečnosti, ktorý sa neskôr pretransformoval na Policajný zbor, už nedokázal samostatne a plnohodnotne plniť svoje úlohy, najmä s ohľadom na jeho materiálne, personálne a technické kapacity. Vzniknutá situácia vytvorila priestor pre vznik súkromných subjektov, pôsobiacich najmä v oblasti zabezpečenia ochrany života, zdravia a majetku fyzických a právnických osôb, ktoré svojou činnosťou nemali za úlohu suplovať činnosť Policajného zboru, ale ho v určitých oblastiach dopĺňať.

Týmito súkromnými subjektami sa stali bezpečnostné služby, ktoré používali rôzne označenie ako bezpečnostná služba, civilná bezpečnostná služba alebo súkromná bezpečnostná služba a pod. Prvé bezpečnostné služby sa zameriavali na ochranu fyzických a právnických osôb, ako aj ich majetku, až neskôr dochádzalo k výkonu činností v podobe detektívnej služby, pátraníu po majetku alebo osobách, ako aj k preprave cenín a finančnej hotovosti. Všetky tieto činnosti vykonávali spočiatku bezpečnostné služby na základe koncesovanej živnosti, na komerčnom základe, ako výkon podnikateľskej činnosti.

Vo zvyšujúcom sa počte vznikajúcich bezpečnostných služieb figurovali aj také, ktoré bezpečnostnú službu vykonávali ako krytie pre svoju kriminálnu činnosť, vyberanie takzvaného „výpalného“ viedlo k tomu, že bol Národnou radou SR dňa 03.12.1997 prijatý zákon č. 379/1997 Z. z. o prevádzkovaní súkromných bezpečnostných služieb a podobných činností, o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a o doplnení zákona č. 65/1965 Zb. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov (zákon o súkromných bezpečnostných službách). Aplikačná prax tohto zákona však postupne preukázala viaceré nedostatky v legislatívnej úprave súkromnej bezpečnosti, čo malo za následok viacero novelizácií zákona o súkromnej bezpečnosti.

V súčasnosti oblasť súkromnej bezpečnosti a činnosť súkromných bezpečnostných služieb reguluje zákon č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti). Právny rámec pre oblasť súkromnej bezpečnosti dopĺňa právna norma, ktorou je Vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 634/2005, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti.

V zmysle ustanovení zákona o súkromnej bezpečnosti možno súkromnú bezpečnostnú službu definovať ako službu vykonávanú na základe ustanovení zákona o súkromnej bezpečnosti, v súlade s obsahom a rozsahom činností uvedených v udelenej licencií na prevádzkovanie bezpečnostnej služby. Bezpečnostnú službu možno poskytovať na komerčnej báze prostredníctvom uzatvoreného zmluvného vzťahu medzi prevádzkovateľom bezpečnostnej služby a objednávateľom takejto služby alebo môže prevádzkovateľ bezpečnostnej služby vykonávať bezpečnostné služby pre vlastnú potrebu ako vlastnú ochranu.

Súkromné bezpečnostné služby sa stali prirodzenou súčasťou slobodného podnikania v Slovenskej republike a pôsobia v rámci bezpečnostnej architektúry ako neštátne bezpečnostné zložky.

Právna analýza bude zameraná na zhodnotenie regulačného rámca v podnikaní súkromných subjektov v oblasti bezpečnostno-technických služieb s dôrazom na vyhodnotenie podmienok na získanie oprávnenia na prevádzkovanie bezpečnostnej služby, prevádzkovanie bezpečnostných a technických služieb, zhodnotenie fungovania kontrolných orgánov a mechanizmov a praktické problémy súvisiace s podnikaním v oblasti súkromnej bezpečnosti vyplývajúce z platnej legislatívy.

V právnej analýze bude venovaný priestor aj problematike týkajúcej sa pultov centralizovanej ochrany (ďalej ako „PCO“), postaveniu subjektov, ktoré tieto PCO prevádzkujú, ako aj legislatívnym podmienkam, ktoré jednotlivé subjekty sú povinné dodržiavať pri ich prevádzkovaní.

2 ANALÝZA PRÁVNEJ ÚPRAVY PREVÁDZKOVANIA SBS

Ako sme uvádzali už v úvode tejto právnej analýzy, základnou právnou normou, prostredníctvom ktorej sú upravené podmienky pre poskytovanie služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti je **zákon č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti) v znení neskorších predpisov** (ďalej ako „**zákon o súkromnej bezpečnosti**“).

Predmetom úpravy uvedenej právnej normy je okrem poskytovania služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti aj výkon štátneho dozoru Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a kontroly Policajným zborom v oblasti súkromnej bezpečnosti.

Zákon o súkromnej bezpečnosti upravuje najmä:

- podmienky, ktoré musí žiadateľ, či už fyzická alebo právnická osoba, o udelenie licencie na prevádzkovanie služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti spĺňať na to, aby oprávnený subjekt, ktorým je príslušné Krajské riaditeľstvo Policajného zboru alebo Ministerstvo vnútra SR, mohlo pristúpiť ku konaniu o udelení licencie na prevádzkovanie:
 - a) strážnej služby,
 - b) profesionálnej cezhraničnej prepravy eurovej hotovosti cestnou dopravou,
 - c) detektívnej služby,
 - d) odbornej prípravy a poradenstva,
 - e) vlastnej ochrany,
 - f) technickej služby.
- podmienky a priebeh samotného konania, v ktorom príslušný orgán rozhoduje o udelení, prípadne o neudelení príslušnej licencie,
- prípady, v ktorých príslušný orgán rozhodne o:
 - a) pozastavení prevádzkovania bezpečnostnej služby alebo vlastnej ochrany alebo technickej služby,
 - b) zániku oprávnenia prevádzkovať bezpečnostnú službu alebo technickú službu,
 - c) odňatí licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby, vlastnej ochrany alebo technickej služby.
- podmienky na prevádzkovanie bezpečnostnej služby, vlastnej ochrany a technickej služby,
- podmienky výkonu štátneho dozoru zo strany Ministerstva vnútra SR, kontroly zo strany Krajského riaditeľstva Policajného zboru a kontroly činnosti vykonávanej príslušníkmi Policajného zboru,
- práva a povinnosti kontrolóra a kontrolovaného subjektu,
- priestupky a správne delikty na úseku súkromnej bezpečnosti.

Zákon o súkromnej bezpečnosti taktiež zakotvuje pojmy¹, ktoré nie sú upravené žiadnym iným právnym predpisom a ktoré sú typickými inštitútmi pre oblasť súkromnej bezpečnosti. Ide napríklad o:

- fyzická ochrana,
- obchôdzka,
- stráženie,
- vecný bezpečnostný prostriedok,
- zásah,
- zabezpečovací a poplachový systém.

Na zákon o súkromnej bezpečnosti úzko nadväzuje vyhláška **Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 634/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti)** (ďalej ako „**Vyhláška č. 634/2005 Z. z.**“). Úlohou Vyhlášky č. 634/2005 Z. z. je zabezpečiť vykonateľnosť ustanovení zákona o súkromnej bezpečnosti tým, že ustanovuje konkrétne podmienky týkajúce sa výkonu kvalifikačnej skúšky a vykonávania odbornej prípravy (stanovuje obsah a rozsah odbornej prípravy pre jednotlivé typy preukazov odbornej spôsobilosti), ako aj podmienky konania o skúške z odbornej prípravy (obsah skúšky, samotný priebeh skúšky a činnosť skúšobnej komisie). Vyhláška č. 634/2005 Z. z. ďalej upravuje problematiku preukazov odbornej spôsobilosti vydávaných Ministerstvom vnútra SR osobám, ktoré splnili podmienky na ich vydanie, identifikačných preukazov vydávaných prevádzkovateľmi bezpečnostnej služby svojim zamestnancom a preukazov kontrolóra vydávaných Ministerstvom vnútra SR osobám vykonávajúcim štátny dozor a kontrolu. Taktiež sú tu uvedené podrobnosti týkajúce sa údajov, ktoré sú povinní prevádzkovatelia bezpečnostných služieb uvádzať v jednotlivých evidenciách ustanovených zákonom o súkromnej bezpečnosti pre jednotlivé druhy bezpečnostnej služby.

Ďalšou právnou normou, ktorá má súvis so zákonom o súkromnej bezpečnosti, najmä vo vzťahu k ustanoveniu § 13, ktorý ustanovuje podmienky, za ktorých sa pre účely zákona o súkromnej bezpečnosti považuje osoba za bezúhonnú, je **zákon č. 330/2007 Z. z. o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov** (ďalej ako „**zákon o registri trestov**“). Bezúhonnosť osoby je jedným z najdôležitejších faktorov pri rozhodovaní o udelení, prípadne neudelení licencie. Odpis z registra trestov taktiež predkladá uchádzač o zamestnanie v bezpečnostnej službe, ako aj zamestnanec bezpečnostnej služby svojmu zamestnávateľovi, prevádzkovateľovi bezpečnostnej služby.

Zákon o súkromnej bezpečnosti v ustanovení § 15 stanovuje podmienky pre posudzovanie zdravotnej spôsobilosti uchádzača o zamestnanie v bezpečnostnej službe, ako aj zamestnanca bezpečnostnej služby. **Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 33/2006 Z. z. o podrobnostiach posudzovania zdravotnej spôsobilosti osôb na poskytovanie služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti súkromnými bezpečnostnými službami** obsahuje kontraindikácie, ktoré bránia tomu, aby bola osoba, ktorej zdravotný stav je lekárom posudzovaný, uznaná za osobu zdravotne spôsobilú pre účely zákona o súkromnej bezpečnosti.

Národná rada Slovenskej republiky sa v záujme znižovania byrokratickej záťaže fyzických a právnických osôb zo strany orgánov verejnej moci uzniesla na **zákone č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže využívaním informačných**

¹ Pozri ust. § 8 zákona o súkromnej bezpečnosti.

systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokracii), v zmysle ustanovení ktorého sú orgány verejnej moci povinné a oprávnené získavať a používať údaje evidované v informačných systémoch verejnej správy a nevyžadovať ich od dotknutých fyzických a právnických osôb. Vo vzťahu k ustanoveniam zákona o súkromnej bezpečnosti ide najmä o údaje z Registra trestov a Sociálnej poisťovne, ktoré bolo v minulosti potrebné fyzicky doložiť pri podaní žiadosti o udelenie licencie samotným žiadateľom.

V neposlednom rade považujeme za podstatné spomenúť aj **zákon č. 301/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov** (ďalej ako „**Zákonník práce**“), nakoľko práve Zákonník práce predstavuje základný právny predpis upravujúci pracovnoprávne vzťahy, otázky vzniku, trvania a zániku pracovnoprávnych vzťahov.

Ďalšou právnou normou vplývajúcou na oblasť súkromnej bezpečnosti je **Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 1214/2011 zo 16. novembra 2011 o profesionálnej cezhraničnej preprave eurovej hotovosti cestnou dopravou medzi členskými štátmi eurozóny** (ďalej ako „**Nariadenie č. 1214/2011**“). S účinnosťou od 01.02.2013 došlo k novelizácii zákona o súkromnej bezpečnosti², prostredníctvom ktorej do ustanovenia § 2 zákona o súkromnej bezpečnosti okrem dovtedy platných druhov bezpečnostnej služby, ktorými boli strážna služba, detektívna služba a odborná príprava a poradenstvo, pribudla cezhraničná preprava eurovej hotovosti cestnou dopravou. Obsahom tejto novely boli samozrejme aj podmienky na udelenie licencie na prevádzkovanie tohto nového druhu bezpečnostnej služby, upravené boli taktiež otázky pozastavenia prevádzkovania tohto druhu bezpečnostnej služby, zániku oprávnenia prevádzkovať tento druh bezpečnostnej služby, ako aj odňatie licencie na prevádzkovanie tohto druhu bezpečnostnej služby.

2.1 Podmienky získania licencie a oprávnenia na prevádzkovanie bezpečnostnej služby pre súkromné subjekty vs. oprávnenie (licencia) „ex off“

Zákon o súkromnej bezpečnosti ako základná právna norma regulujúca oblasť súkromnej bezpečnosti, v ust. § 1 ods. 2 upravuje: „*Súkromná bezpečnosť sa prevádzkuje ako súkromná bezpečnostná služba (ďalej len „bezpečnostná služba“) alebo ako technická služba na ochranu majetku a osoby (ďalej len „technická služba“).*“

Súkromná bezpečnostná služba (ďalej ako „**bezpečnostná služba**“) sa v zmysle zákona o súkromnej bezpečnosti rozdeľuje na:

- a) strážnu službu,
- b) profesionálnu cezhraničnú prepravu eurovej hotovosti cestnou dopravou,
- c) detektívnu službu,
- d) odbornú prípravu a poradenstvo.³

Naším zámerom v tejto časti právnej analýzy je venovať sa najmä problematike bezpečnostnej služby a bližšie rozobrať podmienky, ktoré musia byť zo strany žiadateľa o udelenie príslušnej licencie, či už fyzickej alebo právnickej osoby, splnené na to, aby

² Zákon č. 8/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

³ Pozri ust. § 2 ods. 1 zákona o súkromnej bezpečnosti.

v konaní o udelení licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby, príslušný orgán rozhodol o jej udelení, resp. neudelení.

Samotný vznik oprávnenia prevádzkovať bezpečnostnú službu je upravený v ustanovení § 10 zákona o súkromnej bezpečnosti. V zmysle ust. § 10 ods. 1 zákona o súkromnej bezpečnosti oprávnenie prevádzkovať bezpečnostnú službu vzniká dňom doručenia licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby, prípadne ak sa jedná o právnickú osobu, ktorá sa povinne zapisuje do obchodného registra, oprávnenie prevádzkovať bezpečnostnú službu vzniká až dňom zápisu do obchodného registra. Návrh na zápis do obchodného registra je osoba, ktorá sa povinne zapisuje do obchodného registra, povinná podať do 90 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o udelení licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby. V prípade, ak osoba, ktorá sa povinne zapisuje do obchodného registra, návrh na zápis do obchodného registra v uvedenej lehote nepodá, prípadne obchodný register odmietne vykonanie zápisu, písomné rozhodnutie o udelení licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby a licenciu na prevádzkovanie bezpečnostnej služby je osoba povinná vrátiť príslušnému orgánu a to do 15 dní po uplynutí lehoty 90 dní alebo do 15 dní po doručení oznámenia o odmietnutí vykonania zápisu do obchodného registra.⁴

Príslušným orgánom na rozhodovanie vo veci udelenia licencie na prevádzkovanie strážnej služby, detektívnej služby a odbornej prípravy a poradenstva je v zmysle ust. § 9 ods. 1 zákona o súkromnej bezpečnosti Krajské riaditeľstvo Policajného zboru (podľa územnej príslušnosti) a v prípade žiadosti o udelenie licencie na prevádzkovanie profesionálnej cezhraničnej prepravy eurovej hotovosti cestnou dopravou je týmto orgánom v zmysle ust. § 11a a § 12a zákona o súkromnej bezpečnosti Ministerstvo vnútra SR.

Konkrétne podmienky udelenia licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby sú upravené v ust. § 11 a 11a zákona o súkromnej bezpečnosti pre fyzické osoby a v ust. § 12 a 12a zákon o súkromnej bezpečnosti pre právnické osoby.

Ad. 1 Podmienky udelenia licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby pre fyzické osoby

Krajské riaditeľstvo Policajného zboru, prípadne Ministerstvo vnútra SR, udelí licenciu na prevádzkovanie bezpečnostnej služby fyzickej osobe, ak tomu nebráni záujem vnútorného poriadku a bezpečnosti.

Medzi spoločné podmienky, ktoré musí spĺňať každá fyzická osoba, ktorá žiada o udelenie licencie na prevádzkovanie strážnej služby, detektívnej služby a odbornej prípravy a poradenstva podľa ust. § 11 zákona o súkromnej bezpečnosti alebo o udelenie licencie na prevádzkovanie profesionálnej cezhraničnej prepravy eurovej hotovosti cestnou dopravou podľa ust. § 11a zákona o súkromnej bezpečnosti patrí:

- a) fyzická osoba musí byť občanom Európskeho hospodárskeho priestoru⁵,
- b) vek 21 rokov,
- c) spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- d) bezúhonnosť,
- e) spoľahlivosť,
- f) zdravotná spôsobilosť,

⁴ Pozri ust. § 10 ods. 2 zákona o súkromnej bezpečnosti.

⁵ Občanom Európskeho hospodárskeho priestoru je každý občan členského štátu Európskej únie, občan iného zmluvného štátu dohody o Európskom hospodárskom priestore alebo občan Švajčiarskej konfederácie.

g) požadovaná odborná spôsobilosť.⁶

Uvedené podmienky musí okrem žiadateľa spĺňať aj prokurista, vedúci organizačnej zložky podniku, vedúci podniku zahraničnej osoby a splnomocnenec prevádzkovateľa bezpečnostnej služby.⁷

V prípade, ak fyzická osoba, žiadateľ, nemá pobyt na území Slovenskej republiky, musí ustanoviť zodpovedného zástupcu, pričom zodpovedný zástupca musí rovnako spĺňať vyššie uvedené podmienky pre udelenie licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby a musí byť v pracovnoprávnom vzťahu k prevádzkovateľovi bezpečnostnej služby. Jedinou výnimkou, kedy zodpovedný zástupca nemusí byť v pracovnoprávnom vzťahu k prevádzkovateľovi bezpečnostnej služby je, ak je zodpovedným zástupcom manžel alebo manželka prevádzkovateľa bezpečnostnej služby.⁸

Fyzická osoba, ktorá žiada o udelenie licencie na prevádzkovanie profesionálnej cezhraničnej prepravy eurovej hotovosti cestnou dopravou musí navyše, okrem vyššie uvedeného, spĺňať aj nasledovné:

- a) v posledných 24 mesiacoch vykonávala prepravu peňažnej hotovosti podľa tohto zákona a počas tohto obdobia neporušila povinnosti súvisiace s touto činnosťou,
- b) má uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu pri prevádzkovaní bezpečnostnej služby,
- c) je držiteľom vozidla, ktoré je určené na prepravu bankoviek alebo mincí⁹.

Ad. 2 Podmienky udelenia licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby právnickej osobe

Právnickej osobe udelí Krajské riaditeľstvo Policajného zboru, prípadne Ministerstvo vnútra SR, licenciu na prevádzkovanie bezpečnostnej služby v prípade, ak tomu nebráni záujem vnútorného poriadku a bezpečnosti a v prípade, ak právnická osoba preukáže spoľahlivosť v zmysle ust. § 14 ods. 1 písm. c) až f) zákona o súkromnej bezpečnosti.

Právnická osoba, ktorá žiada o udelenie licencie na prevádzkovanie strážnej služby, detektívnej služby a odbornej prípravy a poradenstva podľa ust. § 12 zákona o súkromnej bezpečnosti a právnická osoba, ktorá žiada o udelenie licencie na prevádzkovanie profesionálnej cezhraničnej prepravy eurovej hotovosti cestnou dopravou podľa ust. § 12a zákona o súkromnej bezpečnosti, musí spĺňať tiež nasledovné podmienky:

- a) fyzická osoba, ktorá je štatutárnym orgánom právnickej osoby, žiadateľa, musí spĺňať podmienky ustanovené v § 11 ods. 1 zákona o súkromnej bezpečnosti, resp. v § 11a ods. 1 písm. a) až g) zákona o súkromnej bezpečnosti, teda podmienky udelenia licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby pre fyzické osoby,
- b) fyzická osoba, ktorá má najmenej 15 % majetkový podiel v právnickej osobe, ktorá žiada o udelenie licencie, musí spĺňať tiež podmienku bezúhonnosti a spoľahlivosti,
- c) z obchodného mena právnickej osoby, žiadateľa, nevyplýva, že plní úlohy verejnej správy.¹⁰

⁶ Pozri ust. § 11 ods. 1 a ust. § 11a ods. 1 písm. a) až g) zákona o súkromnej bezpečnosti.

⁷ Pozri ust. § 11 ods. 2 a ust. § 11a ods. 2 zákona o súkromnej bezpečnosti.

⁸ Pozri ust. § 11 ods. 3 a ust. § 11a ods. 3 zákona o súkromnej bezpečnosti.

⁹ Pozri ust. § 11a ods. 1 písm. h) až j) zákona o súkromnej bezpečnosti.

¹⁰ Pozri ust. § 12 ods. 1 a ust. § 12a ods. 1 písm. a), b) a f) zákona o súkromnej bezpečnosti.

Podmienky podľa písm. a) musí spĺňať aj prokurista, vedúci organizačnej zložky podniku, vedúci podniku zahraničnej osoby a splnomocnenec prevádzkovateľa bezpečnostnej služby.¹¹

Podobne ako je to v prípade udelenia licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby pre fyzické osoby, aj v prípade udelenia licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby pre právnickú osobu, ak fyzická osoba, ktorá je štatutárnym orgánom právnickej osoby, žiadateľa alebo vedúci podniku zahraničnej osoby nemá pobyt na území Slovenskej republiky, musí mať právnická osoba, žiadateľ, ustanoveného zodpovedného zástupcu, ktorý musí rovnako spĺňať základné podmienky ako fyzická osoba, ktorá je štatutárnym orgánom právnickej osoby, žiadateľa alebo vedúci podniku zahraničnej osoby uvedené vyššie pod písm. a) a tiež musí byť v pracovnoprávnom vzťahu k prevádzkovateľovi bezpečnostnej služby.¹²

Právnická osoba, ktorá žiada o udelenie licencie na prevádzkovanie profesionálnej cezhraničnej prepravy eurovej hotovosti cestnou dopravou musí navyše, okrem vyššie uvedených podmienok, spĺňať aj nasledovné:

- a) v posledných 24 mesiacoch vykonávala prepravu peňažnej hotovosti podľa Zákona o súkromnej bezpečnosti a počas tohto obdobia neporušila povinnosti súvisiace s touto činnosťou,
- b) má uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu pri prevádzkovaní bezpečnostnej služby,
- c) je držiteľom vozidla, ktoré je určené na prepravu bankoviek alebo mincí.¹³

Ako je zrejmé z vyššie uvedeného ide o celý rad podmienok, ktoré musia byť kumulatívne splnené nielen samotnou fyzickou alebo právnickou osobou, ktorá žiada o udelenie licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby, ale prakticky tie isté podmienky musia spĺňať aj ďalšie dotknuté osoby.

Ako prvou podmienkou a základným predpokladom pre udelenie licencie je v zákone o súkromnej bezpečnosti uvedená podmienka „ak tomu nebráni záujem vnútorného poriadku a bezpečnosti“, až následne za ňou nasledujú všetky ostatné podmienky. Napriek splneniu všetkých požadovaných podmienok zo strany prevádzkovateľa bezpečnostnej služby, nie je možné z jeho strany uplatniť právny princíp „legitímneho očakávania“. Ide o veľmi vážne ustanovenie, ktoré umožňuje rozhodnúť o neudelení licencie, a to napriek tomu, že žiadateľ (vrátane ostatných dotknutých osôb) spĺňa všetky ostatné, zákonom ustanovené podmienky. Pokiaľ o udelení licencie nerozhoduje samotné Ministerstvo vnútra SR, podľa § 27 ods. 1 zákona o súkromnej bezpečnosti: „Krajské riaditeľstvo Policajného zboru si k žiadosti o udelenie licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby podľa § 2 ods. 1 písm. a), c) a d) vyžiada vyjadrenie ministerstva k záujmu vnútorného poriadku a bezpečnosti.“

Zákon o súkromnej bezpečnosti následne upravuje samotné konanie o udelení licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby. Žiadosť o udelenie licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby musí byť písomná a podáva sa osobne príslušnému orgánu. Aké náležitosti musí žiadosť o udelenie licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby spĺňať a aké doklady a dokumenty je potrebné k žiadosti o udelenie licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby priložiť upravuje ust. § 22 a nasl. zákona o súkromnej bezpečnosti.

¹¹ Pozri ust. § 12 ods. 2 a ust- § 12a ods. 2 zákona o súkromnej bezpečnosti.

¹² Pozri ust. § 12 ods. 3 a ust- § 12a ods. 3 zákona o súkromnej bezpečnosti.

¹³ Pozri ust. § 12a ods. písm. c) až e) zákona o súkromnej bezpečnosti.

Ustanovenie § 22 a § 22a zákona o súkromnej bezpečnosti vymedzuje, aké náležitosti musí spĺňať žiadosť o udelenie licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby, ak žiadosť podáva fyzická osoba.

Ustanovenie § 23 a § 23a zákona o súkromnej bezpečnosti zas vymedzuje náležitosti žiadosti o udelenie licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby pre právnické osoby.

Ad. 1 Žiadosť o udelenie licencie – fyzická osoba

Žiadosť o udelenie licencie na prevádzkovanie strážnej služby, detektívnej služby a odbornej prípravy a poradenstva musí v zmysle ust. § 22 ods. 1 zákona o súkromnej bezpečnosti obsahovať:

- a) meno, priezvisko, titul, rodné číslo alebo dátum narodenia, ak rodné číslo nebolo pridelené, adresu pobytu a štátne občianstvo fyzickej osoby,
- b) obchodné meno a miesto činnosti fyzickej osoby, identifikačné číslo, ak je pridelené,
- c) predmet činnosti, teda či fyzická osoba zamýšľa prevádzkovať strážnu službu, detektívnu službu alebo odbornú prípravu a poradenstvo,
- d) miesto prevádzky a ďalších prevádzok, ak ich fyzická osoba zriadi,
- e) dobu ukončenia, ak fyzická osoba zamýšľa činnosť vykonávať menej ako desať rokov.

Fyzická osoba, ktorá žiada o udelenie licencie na prevádzkovanie profesionálnej cezhraničnej prepravy eurovej hotovosti cestnou dopravou, uvádza v žiadosti totožné údaje ako fyzická osoba, ktorá žiada o udelenie licencie na prevádzkovanie strážnej služby, detektívnej služby a odbornej prípravy a poradenstva, s výnimkou definovania predmetu činnosti a doby ukončenia a navyše v žiadosti uvádza informácie o vozidle, ktoré je určené na prepravu bankoviek alebo mincí, v rozsahu druh, značka, obchodný názov, evidenčné číslo vozidla a jeho vybavenie z hľadiska splnenia jednej z podmienok uvedenej v osobitnom predpise^{14 15}

Každá fyzická osoba, bez ohľadu na druh licencie, o vydanie ktorej žiada, teda bez ohľadu či sa jedná o žiadosť o vydanie licencie na prevádzkovanie strážnej služby, detektívnej služby a odbornej prípravy a poradenstva alebo sa jedná o žiadosť o vydanie licencie na prevádzkovanie profesionálnej cezhraničnej prepravy eurovej hotovosti cestnou dopravou, je povinná k žiadosti o udelenie licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby priložiť:

- a) doklady a čestné vyhlásenia preukazujúce jej bezúhonnosť a spoľahlivosť, okrem odpisu registra trestov,
- b) lekársky posudok nie starší ako tri mesiace,
- c) doklad preukazujúci jej vzdelanie a preukaz odbornej spôsobilosti typu P alebo typu CIT,
- d) doklad o zaplatení správneho poplatku,
- e) opis a farebné vyobrazenie rovnošaty, nášiviek, znaku alebo iného vonkajšieho označenia, ak sa majú používať pri poskytovaní bezpečnostnej služby.¹⁶

¹⁴ Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 1214/2011 zo 16. novembra 2011 o profesionálnej cezhraničnej preprave eurovej hotovosti cestnou dopravou medzi členskými štátmi eurozóny.

¹⁵ Pozri ust. § 22a ods. 1 zákona o súkromnej bezpečnosti.

¹⁶ Pozri ust. § 22 ods. 2 a ust. § 22a ods. 2 zákona o súkromnej bezpečnosti.

Opäť, fyzická osoba, ktorá žiada o udelenie licencie na prevádzkovanie profesionálnej cezhraničnej prepravy eurovej hotovosti cestnou dopravou, musí navyše k žiadosti pripojiť aj:

- a) osvedčený doklad preukazujúci, že v posledných 24 mesiacoch fyzická osoba vykonávala prepravu peňažnej hotovosti podľa zákona o súkromnej bezpečnosti,
- b) doklad preukazujúci, že fyzická osoba má uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu pri prevádzkovaní bezpečnostnej služby,
- c) doklad preukazujúci, že fyzická osoba je držiteľom vozidla, ktoré je určené na prepravu bankoviek alebo mincí a doklad preukazujúci, že toto vozidlo spĺňa niektorú z podmienok podľa osobitného predpisu^{17, 18}.

V prípade, ak si Ministerstvo vnútra SR, ako orgán príslušný na rozhodovanie vo veci udelenia licencie na prevádzkovanie profesionálnej cezhraničnej prepravy eurovej hotovosti cestnou dopravou, vyžiada pristaviť vozidlo a umožniť porovnanie údajov o vozidle a vybavení vozidla s údajmi na vozidle a jeho vybavení, fyzická osoba, žiadateľ, je povinná vozidlo na vlastné náklady, v určenej lehote a na určené miesto pristaviť.¹⁹

Ako sme uvádzali vyššie v tejto analýze, podmienky na udelenie licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby musí okrem fyzickej osoby, žiadateľa, spĺňať aj prokurista, vedúci organizačnej zložky podniku, vedúci podniku zahraničnej osoby a splnomocnenec prevádzkovateľa bezpečnostnej služby, prípadne aj zodpovedný zástupca. V žiadosti o udelenie licencie je potrebné uviesť údaje o týchto osobách a to v rozsahu meno, priezvisko, titul, rodné číslo alebo dátum narodenia, ak rodné číslo nebolo pridelené, adresu pobytu a štátne občianstvo a k žiadosti priložiť doklady preukazujúce bezúhonnosť, spoľahlivosť, zdravotnú a odbornú spôsobilosť takýchto osôb.²⁰

Ad. 2 Žiadosť o udelenie licencie – právnická osoba

Ak právnická osoba, ktorej bola udelená licencia na prevádzkovanie bezpečnostnej služby v čase jej vydania ešte nie je zapísaná v obchodnom registri, vzniká jej oprávnenie prevádzkovať bezpečnostnú službu až dňom zápisu do obchodného registra, ak deň zápisu do obchodného registra je neskorší ako deň doručenia licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby. Osoba, ktorá sa povinne zapisuje do obchodného registra, je povinná podať návrh na zápis do obchodného registra do 90 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o udelení licencie.

Právnická osoba v žiadosti o udelenie licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby, konkrétne strážnej služby, detektívnej služby a odbornej prípravy a poradenstva, podľa ust. § 23 ods. 1 zákona o súkromnej bezpečnosti uvedenie:

- a) obchodné meno a sídlo, prípadne adresu miesta činnosti organizačnej zložky podniku alebo podniku zahraničnej osoby,
- b) meno, priezvisko, titul, rodné číslo alebo dátum narodenia, ak rodné číslo nebolo pridelené, adresu pobytu a štátne občianstvo fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktoré sú štatutárnym orgánom právnickej osoby alebo jeho členmi, s uvedením spôsobu, akým konajú v jej mene,

¹⁷ Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 1214/2011 zo 16. novembra 2011 o profesionálnej cezhraničnej preprave eurovej hotovosti cestnou dopravou medzi členskými štátmi eurozóny.

¹⁸ Pozri ust. § 22a ods. 2 zákona o súkromnej bezpečnosti.

¹⁹ Pozri ust. § 22a ods. 4 zákona o súkromnej bezpečnosti.

²⁰ Pozri ust. § 22 ods. 3 a ust. § 22a ods. 3 zákona o súkromnej bezpečnosti.

- c) identifikačné číslo, ak je pridelené
- d) predmet činnosti, na ktorý právnická osoba žiada udeliť licenciu, teda či zamýšľa prevádzkovať strážnu službu, detektívnu službu alebo odbornú prípravu a poradenstvo,
- e) miesto prevádzky a ďalších prevádzok, ak ich zriadi,
- f) dobu ukončenia, ak zamýšľa činnosť vykonávať menej ako desať rokov.

V prípade, ak právnická osoba žiada o udelenie licencie na prevádzkovanie profesionálnej cezhraničnej prepravy eurovej hotovosti cestnou dopravou rovnako do žiadosti uvedie vyššie uvedené informácie, s výnimkou výberu predmetu podnikania, nakoľko žiadosť o udelenie licencie na prevádzkovanie profesionálnej cezhraničnej prepravy eurovej hotovosti cestnou dopravou je žiadosťou na konkrétny predmet činnosti a nebude uvádzať ani dobu ukončenia. Navyiac je však v žiadosti o udelenie licencie na prevádzkovanie profesionálnej cezhraničnej prepravy eurovej hotovosti cestnou dopravou právnická osoba povinná v zmysle ust. § 23a ods. 1 zákona o súkromnej bezpečnosti uviesť druh, značku, obchodný názov, evidenčné číslo vozidla určeného na prepravu bankoviek alebo mincí a jeho vybavenie z hľadiska splnenia jednej z podmienok uvedenej v osobitnom predpise²¹.

K žiadosti udelenie licencie, bez ohľadu na druh licencie, je nevyhnuté pripojiť:

- a) doklady a čestné vyhlásenia preukazujúce bezúhonnosť a spoľahlivosť, okrem odpisu registra trestov, lekárskeho posudok nie starší ako tri mesiace, doklad preukazujúci vzdelanie a príslušný preukaz odbornej spôsobilosti fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktoré sú štatutárnym orgánom právnickej osoby alebo jeho členmi,
- b) doklady a čestné vyhlásenia preukazujúce bezúhonnosť a spoľahlivosť, okrem odpisu registra trestov, o fyzickej osobe, ktorá má najmenej 15 % majetkový podiel v právnickej osobe, ktorá žiada o udelenie licencie,
- c) zmluvu alebo listinu o založení právnickej osoby,
- d) doklad o zaplatení správneho poplatku,
- e) opis a farebné vyobrazenie rovnošaty, nášiviek, znaku alebo iného vonkajšieho označenia, ak sa majú používať pri poskytovaní bezpečnostnej služby.

Právnická osoba, ktorá žiada o udelenie licencie na prevádzkovanie profesionálnej cezhraničnej prepravy eurovej hotovosti cestnou dopravou musí navyiac k žiadosti doložiť:

- a) osvedčený doklad preukazujúci, že v posledných 24 mesiacoch právnická osoba vykonávala prepravu peňažnej hotovosti podľa zákona o súkromnej bezpečnosti,
- b) doklad preukazujúci, že právnická osoba má uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu pri prevádzkovaní bezpečnostnej služby,
- c) doklad preukazujúci, že právnická osoba je držiteľom vozidla určeného na prepravu bankoviek alebo mincí a doklad preukazujúci, že toto vozidlo spĺňa niektorú z podmienok uvedených v osobitnom predpise^{22, 23}.

²¹ Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 1214/2011 zo 16. novembra 2011 o profesionálnej cezhraničnej preprave eurovej hotovosti cestnou dopravou medzi členskými štátmi eurozóny.

²² Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 1214/2011 zo 16. novembra 2011 o profesionálnej cezhraničnej preprave eurovej hotovosti cestnou dopravou medzi členskými štátmi eurozóny.

²³ Pozri ust. § 23a ods. 2 zákona o súkromnej bezpečnosti.

Na vyzvanie Ministerstva vnútra SR, ako orgánu príslušného na rozhodovanie vo veci udelenia licencie na prevádzkovanie profesionálnej cezhraničnej prepravy eurovej hotovosti cestnou dopravou, je právnická osoba povinná pristaviť vozidlo a umožniť porovnanie údajov o vozidle a vybavení vozidla s údajmi na vozidle a jeho vybavení, a to na vlastné náklady a v lehote a na miesto určené Ministerstvom vnútra SR.

V prípade ak právnická osoba má zvoleného prokuristu, ustanoveného zodpovedného zástupcu, vedúceho organizačnej zložky podniku, vedúceho podniku zahraničnej osoby, prípadne splnomocnenca, v žiadosti o udelenie licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby, bez ohľadu na druh licencie, žiadateľ uvedenie meno, priezvisko, titul, rodné číslo alebo dátum narodenia, ak rodné číslo nebolo pridelené, adresu pobytu a štátne občianstvo a k žiadosti doložia dokumenty preukazujúce bezúhonnosť, spoľahlivosť, zdravotnú a odbornú spôsobilosť týchto osôb.²⁴

Príslušný orgán, ktorý rozhodoval o udelení licencie je v prípade, že v konaní rozhodol o jej udelení, povinný do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o udelení licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby vydať licenciu na prevádzkovanie bezpečnostnej služby²⁵. Touto licenciou prevádzkovateľ bezpečnostnej služby preukazuje svoje oprávnenie prevádzkovať činnosti uvedené v licencií. V prípade, že žiadateľ, prípadne prevádzkovateľ bezpečnostnej služby požiadal o udelenie licencie na prevádzkovanie viacerých druhov bezpečnostnej služby, príslušný orgán vydáva na každú bezpečnostnú službu (druh bezpečnostnej služby) samostatnú licenciu. V samotnom rozhodnutí o udelení licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby je príslušný orgán oprávnený v záujme ochrany života, zdravia, majetkových alebo iných práv osôb, ako aj v záujme vnútorného poriadku a bezpečnosti určiť podmienky týkajúce sa prevádzkovania bezpečnostnej služby. Tieto podmienky sa môžu týkať počtu zamestnancov, množstva a druhu vecných bezpečnostných prostriedkov, prípadne iných technických prostriedkov alebo výstroja používaného bezpečnostnou službou, obmedzenia času platnosti licencie a ďalšie iné obmedzenia alebo povinnosti, ktoré je prevádzkovateľ bezpečnostnej služby povinný plniť počas doby platnosti udelennej licencie.

Zákon o súkromnej bezpečnosti ďalej ustanovuje aj ďalšie podmienky, ktoré musí spĺňať prevádzkovateľ strážnej služby, ktorý prevádzkuje okrem strážnej služby aj zariadenie poplachového systému alebo časť takéhoto zariadenia, vyhodnocuje narušenie chráneného objektu alebo chráneného miesta alebo ktorý prevádzkuje iný systém slúžiaci na ochranu majetku a osoby, tzv. pult centralizovanej ochrany. Samotný PCO možno definovať jednak ako zariadenie, ale aj ako samotnú službu.

PCO ako zariadenie je zjednodušene možné definovať ako sústavu elektrických, elektronických, mechanických alebo iných súčiastok tvoriacich zariadenie, ktorého úlohou je v prípadoch, kedy dôjde k neoprávnenému (neautorizovanému) vstupu/výstupu osoby do/z chráneného (zabezpečeného) miesta alebo kedy dôjde k neoprávnenému zásahu do takéhoto zariadenia, vyvolať svetelný, zvukový alebo iný signál. Na základe tohto signálu, ktorý môže byť prenesený aj na diaľku je následne možno prijať efektívne opatrenia na ochranu chráneného majetku, prípadne na elimináciu následkov neoprávneného konania na maximálne najnižšiu možnú mieru. Súčasťou tohto zariadenia môžu byť elektrické zabezpečovacie systémy, elektrické požiarné systémy a v neposlednom rade aj kamerové systémy.

PCO ako služba. S prihliadnutím na úlohy, ktoré má PCO ako zariadenie plniť, možno konštatovať, že ide o službu nepretržitého monitorovania chráneného objektu v reálnom čase

²⁴ Pozri ust. § 23 ods. 3 a ust. § 23a ods. 3 zákona o súkromnej bezpečnosti.

²⁵ Pozri ust. § 27 ods. 2 zákona o súkromnej bezpečnosti.

prostredníctvom pripojenia tohto objektu na PCO, kde dispečer tohto pultu po prijatí signálu o narušení chráneného objektu prijme všetky potrebné a účinné opatrenia na preverenie tohto signálu (preverenie prostredníctvom kontroly kamerovým systémom, ak je v chránenom objekte nainštalovaný alebo vyslaním dostatočného počtu osôb na jeho fyzické preverenie). V prípade, že pri preverovaní signálu bude zistené narušenie objektu, dochádza následne k prijatiu adekvátnych opatrení, napríklad v podobe zadržania páchateľa trestného činu, privolania zložiek integrovaného záchranného systému, príslušníkov Policajného zboru, ochrany stôp (kriminalisticky relevantných stôp) pred ich zničením, poškodením alebo odstránením a podobne.

Pre každého prevádzkovateľa súkromnej bezpečnostnej služby v prípade, kedy súčasťou činností, ktoré vykonáva v rámci udelenej licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby, je aj prevádzkovanie PCO, je nevyhnutným zabezpečiť okrem vhodných prevádzkových priestorov aj:

- a) dostatočný počet odborne spôsobilých zamestnancov, ktorí spĺňajú podmienky ustanovené zákonom o súkromnej bezpečnosti:
 - minimálne jedného zamestnanca obsluhujúceho pult centralizovanej ochrany (operátor/dispečer), ktorý spravidla monitoruje aj kamerové systémy, ktoré sú z jednotlivých chránených miest a objektov vyvedené na tento pult,
 - minimálne dve odborne spôsobilé osoby, ktoré sú v zmysle ustanovení zákona o súkromnej bezpečnosti oprávnené na výkon fyzickej ochrany a ktoré sú povinné vykonať okamžité preverenie signálu (ak nedošlo k jeho prevereniu prostredníctvom kamerového systému).
- b) motorové vozidlo označené čitateľným nápisom „ZÁSAHOVÉ VOZIDLO“,
- c) samotné zariadenie PCO (hardvérové a softvérové komponenty, súčasti a programy)
- d) telekomunikačné prostriedky slúžiace na komunikáciu,
- e) výstroj, výzbroj a ostatné technické vybavenie pre odborne spôsobilé osoby.

Uvedené podmienky pre poskytovanie služby PCO vychádzajú z povinností prevádzkovateľov bezpečnostnej služby ustanovených v zákone o súkromnej bezpečnosti, konkrétne z ust. § 56 ods. 5 a ods. 6.

Čo sa týka podmienok, ktorú musia spĺňať zamestnanci prevádzkovateľa bezpečnostnej služby, tieto rovnako upravuje zákon o súkromnej bezpečnosti, avšak tieto budeme bližšie rozoberať v bode 3.2 tejto analýzy.

Subjektami, ktoré v rámci svojich kompetencií vykonávajú obdobnú činnosť ako súkromné bezpečnostné služby, teda chránia život, zdravie, majetok a iné majetkové hodnoty fyzických a právnických osôb, vrátane majetku štátu, obcí a vyšších územných celkov sú najmä Policajný zbor Slovenskej republiky a mestské a obecné polície.

V zmysle ustanovení **zákona č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore v znení neskorších predpisov** (ďalej ako „zákon o policajnom zbore“), sa Policajný zbor radí medzi ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy vo veciach vnútorného poriadku, bezpečnosti, boja proti zločinnosti vrátane jej organizovaných foriem a medzinárodných foriem a úlohy, ktoré pre Policajný zbor vyplývajú z medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky.

Úlohy Policajného zboru sú upravené v ust. § 2 zákona o policajnom zbore. V súvislosti s touto právnou analýzou si dovoľujeme poukázať na úlohy a činnosti Policajného zboru, ktoré

úzko súvisia s problematikou, ktorá je predmetom tejto analýzy, nakoľko ide o činnosti, ktoré sú na komerčnej báze vykonávané práve súkromnými bezpečnostnými službami a to úlohy a činnosti Policajného zboru v zmysle ust. § 2 ods. 1 písm. a), b), i), k), l) a o) zákona o policajnom zbore:

„(1) *Policajný zbor plní tieto úlohy:*

- a) spolupôsobí pri ochrane základných práv a slobôd, najmä pri ochrane života, zdravia, osobnej slobody a bezpečnosti osôb a pri ochrane majetku,*
- b) odhaľuje trestné činy a zisťuje ich páchatel'ov,*
- i) spolupôsobí pri zabezpečovaní verejného poriadku; ak bol porušený, robí opatrenia na jeho obnovenie,*
- k) odhaľuje priestupky a zisťuje ich páchatel'ov, a ak tak ustanovuje osobitný zákon, priestupky aj objasňuje a prejednáva,*
- l) vykonáva pátranie po osobách a pátranie po veciach,*
- o) spolupôsobí pri zabezpečovaní ochrany civilného letectva.“*

V zmysle ust. § 2 ods. 2 zákona o policajnom zbore: „***Policajný zbor plní úlohy štátnej správy a iné úlohy, ak tak ustanovujú osobitné predpisy.***“

Podľa nášho názoru nie je teda pochyb o tom, že niektoré **úlohy Policajného zboru a činnosti vykonávané súkromnými bezpečnostnými službami sa prelínajú**. Policajný zbor však na rozdiel od bezpečnostných služieb je oprávnený tieto činnosti vykonávať *ex-offo*, teda bez toho, aby na výkon týchto činností musel spĺňať obdobné podmienky, aké musia byť splnené zo strany prevádzkovateľov bezpečnostných služieb. Samotný právny predpis teda prejudikuje, že Policajný zbor a jeho samotní príslušníci sa okamihom prijatia do služobného pomeru stávajú osobami spôsobilými na plnenie úloh, činností Policajného zboru, vrátane nami zmieňovaných činností.

Policajný zbor sa v zmysle ustanovení § 4 zákona o policajnom zbore člení na službu kriminálnej polície, službu finančnej polície, službu poriadkovej polície, službu dopravnú polície, službu železničnej polície, **službu ochrany objektov**, službu hraničnej a cudzineckej polície, službu osobitného určenia, službu ochrany určených osôb a inšpekčnú službu. S ohľadom na problematiku, ktorej sa táto analýza venuje, dovoľme si upriamiť pozornosť na službu ochrany objektov. Služba ochrany objektov sa spolupodieľa na plnení úloh pri:

- ochrane života, zdravia a bezpečnosti osôb,
- ochrane majetku fyzických a právnických osôb.
- odhaľovaní páchatel'ov trestných činov,
- ochrane strategických objektov.

Tieto úlohy Policajný zbor plní najmä prostredníctvom prijímania vhodných technických a organizačných opatrení. Medzi najdôležitejšie technické opatrenia možno zaradiť zriaďovanie a následné prevádzkovanie PCO na jednotlivých útvaroch Policajného zboru. Tieto zariadenia umožňujú okamžité vyhodnocovanie informácií prichádzajúcich z chránených objektov a na základe týchto informácií dokáže obsluha pultu prijať adekvátne opatrenia týkajúce sa predmetného chráneného objektu. Služba ochrany objektov zabezpečuje po technickej stránke taktiež ochranu objektov Ministerstva vnútra SR, ako aj objektov Policajného zboru. Počiatky existencie tejto služby možno nájsť v roku 1976, kedy 1. januára 1976 došlo rozkazom ministrov vnútra ČSSR, ČSR a SSR k zriadeniu odboru ochrany objektov na národných

ministerstvách vnútra. Následne došlo na úrovni jednotlivých krajov a okresov k budovaniu jednotlivých pracovísk ochrany objektov.

Zákon Slovenskej národnej rady č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov (ďalej ako „**zákon o obecnej polícii**“) legislatívne upravuje postavenie, pôsobnosť, činnosť a oprávnenia a povinnosti obecnej polície a jej príslušníkov. Obecná polícia je poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní obecných vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v obci a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení obce, z uznesení obecného zastupiteľstva a z rozhodnutí starostu obce. Úlohy obecnej polície sú definované v § 3 zákona o obecnej polícii. Aj v tomto prípade si dovoľíme poukázať len na tie úlohy a činnosti obecnej polície ktoré sú na komerčnej báze vykonávané súkromnými bezpečnostnými službami a to úlohy a činnosti obecnej polície definované v ust. § 3 ods. 1 písm. a) a b) zákona o obecnej polícii:

„(1) *Obecná polícia*

- a) *zabezpečuje verejný poriadok v obci, **spolupôsobí pri ochrane jej obyvateľov a iných osôb** v obci pred ohrozením ich života a zdravia,*
- b) *spolupôsobí s príslušnými útvarmi Policajného zboru pri ochrane majetku obce, majetku občanov, ako aj iného majetku v obci pred poškodením, zničením, stratou alebo pred zneužitím i s využitím ústrední zabezpečujúcich signalizáciu a iných zabezpečovacích systémov (pulty centrálnej ochrany), (...)*“

V zmysle ust. § 3 ods. 2 zákona o obecnej polícii: „**Obec môže vymedziť obecnej polícii aj ďalšie úlohy, ak to ustanovujú osobitné zákony.**“

Opakovane musíme konštatovať, že aj v prípade obecných polícií dochádza k delegovaniu oprávnenia na výkon týchto činností *ex-offo*, obdobne ako je tomu v prípade zákona o policajnom zbore. Jeden rozdiel je tu však prítomný. Zákon o obecnej polícii na rozdiel od zákona o policajnom zbore explicitne v § 3 uvádza, že **obecná polícia je oprávnená** v záujme plnenia svojich úloh okrem iného **využívať aj pulty centrálnej ochrany**, pričom je stanovené zákonné obmedzenie, ktoré obmedzuje okruh ochrany majetku obce, majetku občanov, ako aj iného majetku **len v samotnej obci, v ktorej táto obecná polícia pôsobí.**

2.2 Legislatívne požiadavky kladené na zamestnancov SBS

Prevádzkovateľ súkromnej bezpečnostnej služby, ktorý je držiteľom udelennej licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby je oprávnený poskytovať výkon činností uvedených v licencií tretím stranám len na základe písomne uzatvoreného zmluvného vzťahu. Spravidla samotný prevádzkovateľ bezpečnostnej služby nedokáže osobne plniť dojednaný kontrakt, a teda je jeho nevyhnutnou úlohou zabezpečiť na plnenie dojednaného kontraktu dostatočný počet odborne spôsobilých osôb. Tieto osoby musia však rovnako ako prevádzkovateľ bezpečnostnej služby spĺňať zákonom o súkromnej bezpečnosti stanovené podmienky a to bezúhonnosť, spoľahlivosť, zdravotnú spôsobilosť a odbornú spôsobilosť. Podmienky týkajúce sa bezúhonnosti, spoľahlivosti, zdravotnej a odbornej spôsobilosti sa netýkajú zamestnanca prevádzkovateľa, ktorý sa nezúčastňuje na samotnom výkone bezpečnostnej služby.

2.2.1 Podmienka bezúhonnosti

Podmienka bezúhonnosti je upravená v ust. § 13 zákona o súkromnej bezpečnosti. Bezúhonnosť je potrebné preukázať odpisom z registra trestov, nie starším ako 3 mesiace. V prípade, ak osoba, ktorej bezúhonnosť je potrebné preukázať, sa za posledných desať rokov

nepretržite zdržiavala viac ako šesť mesiacov mimo územia SR, takáto osoba je povinná predložiť okrem odpisu z registra trestov zo SR, aj doklad obdobný odpisu z registra trestov zo štátu, v ktorom sa viac ako šesť mesiacov nepretržite zdržiavala spolu s úradným prekladom. Ak takýto doklad nie je možné predložiť z akéhokoľvek dôvodu, fyzická osoba predloží čestné vyhlásenie, v ktorom prehlási, že nebola v cudzine uznaná vinnou z trestného činu, pre ktorý nemôže byť považovaná za bezúhonnú na účely zákona o súkromnej bezpečnosti a tiež, že jej nebol uložený zákaz činnosti, ktorá súvisí s činnosťou podľa zákona o súkromnej bezpečnosti alebo ktorá je obsahom pracovnoprávneho vzťahu podľa zákona o súkromnej bezpečnosti.

Zákon o súkromnej bezpečnosti v ust. § 13 ods. 1 a 2 negatívne vymedzuje, kto sa na účely zákona o súkromnej bezpečnosti nepovažuje za bezúhonného:

„(1) Za bezúhonnú osobu sa na účely tohto zákona okrem osoby, na ktorú sa hľadá, ako by nebola odsúdená, nepovažuje ten, kto bol právoplatne odsúdený

a) za úmyselný trestný čin alebo

b) za iný trestný čin, za ktorý mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v dĺžke viac ako 12 mesiacov.

(2) Za bezúhonnú osobu sa na účely tohto zákona nepovažuje ani ten, komu súd alebo správny orgán uložil zákaz činnosti, ktorá súvisí s činnosťou podľa tohto zákona alebo ktorá je obsahom pracovnoprávneho vzťahu podľa tohto zákona, do skončenia výkonu zákazu činnosti.“

Splnenie podmienky bezúhonnosti v zmysle ustanovení zákona o súkromnej bezpečnosti musia deklarovať určené osoby v nasledujúcich prípadoch a intervaloch:

- a) prevádzkovateľ bezpečnostnej služby, ktorý je fyzickou osobou
 - pri podaní žiadosti o udelenie licencie,
 - každé dva roky počas trvania platnosti licencie.
- b) prokurista, vedúci organizačnej zložky podniku, vedúci podniku zahraničnej osoby splnomocnenec prevádzkovateľa bezpečnostnej služby a zodpovedný zástupca (za predpokladu, ak tieto osoby u prevádzkovateľa bezpečnostnej služby pôsobia),
 - pri podaní žiadosti o udelenie licencie,
 - každé dva roky počas trvania platnosti licencie.
- c) fyzická osoba alebo fyzické osoby, ktoré sú štatutárnym orgánom alebo členmi štatutárneho orgánu právnickej osoby, ktorá je žiadateľom
 - pri podaní žiadosti o udelenie licencie,
 - každé dva roky počas trvania platnosti licencie.
- d) fyzická osoba, ktorá má najmenej 15 % majetkový podiel v právnickej osobe, ktorá je žiadateľom
 - pri podaní žiadosti o udelenie licencie,
 - každé dva roky počas trvania platnosti licencie.
- e) uchádzač o zamestnanie v bezpečnostnej službe
 - pred nástupom do zamestnania.
- f) zamestnanec bezpečnostnej služby (ak ide o zamestnanca zúčastňujúceho sa na výkone bezpečnostnej služby)
 - každé dva roky.

Osoby uvedené pod písmenami a) až d) príslušnému orgánu dokladajú splnenie podmienky bezúhonnosti predpísanými dokladmi okrem odpisu registra trestov (tento si obstará orgán sám

prostredníctvom informačných systémov). Osoby uvedené v písmenách e) a f) predpísané doklady (vrátane odpisu registra trestov) predkladajú zamestnávateľovi, prevádzkovateľovi bezpečnostnej služby.

2.2.2 Podmienka spoľahlivosti

Ust. § 14 zákona o súkromnej bezpečnosti upravuje **podmienku spoľahlivosti**. Opäť sa jedná o negatívne vymedzenie, a teda zákon o súkromnej bezpečnosti uvádza, kedy sa osoba nepovažuje za spoľahlivú na účely zákona o súkromnej bezpečnosti. Ust. § 14 zákona o súkromnej bezpečnosti znie nasledovne:

„(1) **Za spoľahlivú osobu sa na účely tohto zákona nepovažuje ten, kto**

- a) *preukázateľne nadmerne požíva alkoholické nápoje alebo preukázateľne požíva omamné látky, psychotropné látky alebo prípravky, ktorých požívanie môže vyvolať závislosť osôb od nich,*
- b) *bol v posledných dvoch rokoch uznaný vinným z priestupku na úseku ochrany pred alkoholizmom a inými toxikomániami, z priestupku na úseku používania výbušnín, z priestupku na úseku strelných zbraní a streliva, za ktorý mu bola uložená pokuta nad 100 eur, z priestupku na úseku obrany Slovenskej republiky, z priestupku proti verejnému poriadku spáchaného neuposlušnosťou výzvy verejného činiteľa pri výkone jeho právomoci, z priestupku proti občianskemu spolunažívaniu spáchaného drobným úmyselným ublížením na zdraví alebo z priestupku proti majetku,*
- c) *bol právoplatne odsúdený za niektorý z trestných činov uvedených v § 13 ods. 1 písm. a) a od vykonania trestu neuplynuli tri roky,*
- d) *je trestne stíhaný za trestný čin uvedený v § 13 ods. 1 písm. a),*
- e) *bol trestne stíhaný za trestný čin uvedený v § 13 ods. 1 písm. a) a trestné stíhanie bolo právoplatne podmienene zastavené, ak sa ešte neskončila skúšobná doba,*
- f) *podľa zistení ministerstva alebo krajského riaditeľstva neposkytuje záruku, že bude pri vykonávaní činnosti podľa tohto zákona dodržiavať všeobecne záväzné právne predpisy, povinnosti vyplývajúce z rozhodnutí a iných opatrení vydaných podľa tohto zákona a že bude činnosť podľa tohto zákona vykonávať poctivo.*

(2) *Spoľahlivosť sa preukazuje dokladmi uvedenými v § 13 ods. 3.“*

Nakoľko sa spoľahlivosť osoby preukazuje rovnakým spôsobom, ako v prípade bezúhonnosti, platia rovnaké podmienky týkajúce sa osôb, prípadov a intervalov ako je tomu pri deklarovaní bezúhonnosti.

V prípade zamestnancov prevádzkovateľa bezpečnostnej služby sú však títo povinní prevádzkovateľovi písomne oznámiť každú zmenu skutočností rozhodujúcich na posúdenie spoľahlivosti najneskôr do 15 dní od tejto zmeny.

2.2.3 Podmienka zdravotnej spôsobilosti

Zákon o súkromnej bezpečnosti upravuje **podmienku zdravotnej spôsobilosti** v ust. § 15. Zdravotná spôsobilosť sa preukazuje lekárskeho posudkom, ktorého súčasťou je aj psychologické vyšetrenie. Splnenie podmienky zdravotnej spôsobilosti musí dotknutá osoba preukázať minimálne každé dva roky.

Zákon o súkromnej bezpečnosti upravuje podmienku zdravotnej spôsobilosti nasledovne:

„(1) **Zdravotnou spôsobilosťou sa rozumie telesná spôsobilosť a psychická spôsobilosť na vykonávanie činností súvisiacich s prevádzkovaním bezpečnostnej služby, ak ju tento**

*zákon vyžaduje. Zdravotnú spôsobilosť osoba **preukazuje lekársym posudkom, ktorého súčasťou je psychologické vyšetrenie.***

- (2) *Osoba je povinná podrobiť sa posúdeniu zdravotnej spôsobilosti každé dva roky, ak nie je v záveroch predchádzajúceho lekárskeho posudku ustanovená kratšia lehota; psychologické vyšetrenie sa v tomto prípade vyžaduje, iba ak tak určí lekár, ktorý posudzuje zdravotnú spôsobilosť. Povinnosť podrobiť sa opätovnému posúdeniu zdravotnej spôsobilosti na základe rozhodnutia ministerstva alebo krajského riaditeľstva nie je dotknutá.“*

Splnenie podmienky zdravotnej spôsobilosti v zmysle ustanovení zákona o súkromnej bezpečnosti musia deklarovať tieto osoby v nasledujúcich prípadoch a intervaloch:

- a) prevádzkovateľ bezpečnostnej služby, ktorý je fyzickou osobou
 - pri podaní žiadosti o udelenie licencie,
 - každé dva roky počas trvania platnosti licencie.
- b) prokurista, vedúci organizačnej zložky podniku, vedúci podniku zahraničnej osoby splnomocnenec prevádzkovateľa bezpečnostnej služby a zodpovedný zástupca (za predpokladu, ak tieto osoby u prevádzkovateľa bezpečnostnej služby pôsobia)
 - pri podaní žiadosti o udelenie licencie,
 - každé dva roky počas trvania platnosti licencie.
- c) fyzická osoba alebo fyzické osoby, ktoré sú štatutárnym orgánom alebo členmi štatutárneho orgánu právnickej osoby, žiadateľa
 - pri podaní žiadosti o udelenie licencie,
 - každé dva roky počas trvania platnosti licencie.
- d) uchádzač o zamestnanie v bezpečnostnej službe
 - pred nástupom do zamestnania.
- e) zamestnanec bezpečnostnej služby (ak ide o zamestnanca zúčastňujúceho sa na výkone bezpečnostnej služby)
 - každé dva roky.

Tak ako sme už uviedli v časti 3.1 Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 33/2006 Z. z. o podrobnostiach posudzovania zdravotnej spôsobilosti osôb na poskytovanie služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti súkromnými bezpečnostnými službami, upravuje konkrétne podmienky týkajúce sa posudzovania psychickej a zdravotnej spôsobilosti.

2.2.4 Podmienka odbornej spôsobilosti

Problematiku **odbornej spôsobilosti** upravuje prioritne ust. § 16 zákona o súkromnej bezpečnosti, v zmysle ktorého sa za odborne spôsobilú osobu považuje len tá **osoba, ktorá dosiahla vzdelanie ustanovené pre danú činnosť a je držiteľom preukazu odbornej spôsobilosti**. Požiadavku ustanoveného vzdelania upravuje § 17 zákona o súkromnej bezpečnosti, ktorý stanovuje aké minimálne vzdelanie je potrebné na prevádzkovanie bezpečnostnej služby.

Na prevádzkovanie strážnej služby a na prevádzkovanie profesionálnej cezhraničnej prepravy eurovej hotovosti cestnou dopravou musí mať osoba buď ukončené úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie a bezpečnostnú prax najmenej päť rokov alebo musí mať ukončené úplné stredné odborné vzdelanie v oblasti bezpečnostných služieb a vykonávala bezpečnostnú prax najmenej dva roky.

Prísnejšie požiadavky, čo sa týka vzdelania, zákon o súkromnej bezpečnosti kladie na prevádzkovanie detektívnej služby a na prevádzkovanie a odbornej prípravy a poradenstva. Na prevádzkovanie detektívnej služby a na prevádzkovanie a odbornej prípravy a poradenstva musí osoba získať vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa alebo tretieho stupňa v študijnom odbore právo alebo v oblasti bezpečnostných služieb alebo v týchto odboroch získala vedecko-pedagogický titul docent alebo profesor, prípadne musí byť osoba držiteľom osvedčenia o vykonaní kvalifikačnej skúšky alebo musela osoba získať vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v inom študijnom odbore ako právo alebo v oblasti bezpečnostných služieb a získala špecializované policajné vzdelanie a vykonávala bezpečnostnú prax v ozbrojenom bezpečnostnom zbore najmenej päť rokov²⁶.

Vykonať skúšku odbornej spôsobilosti môže osoba až po absolvovaní odbornej prípravy v súlade so zákonom o súkromnej bezpečnosti. Táto podmienka neplatí pre tie osoby, ktoré spĺňajú zákonom ustanovené podmienky na vykonanie skúšky odbornej spôsobilosti bez nutnosti absolvovania odbornej prípravy.

Podmienky odbornej prípravy upravuje v ust. § 4 Vyhlášky č. 634/2005 Z. z. Podmienky odbornej prípravy sa líšia v závislosti od typu skúšky odbornej spôsobilosti. Rozlišujeme 3 typy skúšky odbornej spôsobilosti:

- typ S – pre osoby poverené výkonom fyzickej ochrany a pátrania,
- typ P – pre osoby poverené výkonom fyzickej ochrany, pátrania, odbornej prípravy a poradenstva a pre prevádzkovateľov,
- typ CIT – pre osoby poverené profesionálnou cezhraničnou prepravou eurovej hotovosti cestnou dopravou, pre osoby poverené výkonom fyzickej ochrany, pátrania, odbornej prípravy a poradenstva a pre prevádzkovateľov.²⁷

Pre každý typ skúšky odbornej prípravy Vyhláška č. 634/2005 Z. z. upravuje osobitné podmienky a rozsah odbornej prípravy. V ust. § 4 ods. 1 Vyhlášky č. 634/2005 Z. z. sú upravené podmienky a rozsah odbornej prípravy na skúšku odbornej spôsobilosti typu S²⁸, v ust. § 4 ods. 2 Vyhlášky č. 634/2005 Z. z. sú upravené podmienky a rozsah odbornej prípravy na skúšku odbornej spôsobilosti typu P²⁹ a ako posledné sú v ust. § 4 ods. 3 Vyhlášky

²⁶ Zákon č. 249/2022 Z. z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti so zlepšovaním podnikateľského prostredia. V § 17 ods. 2 písm. c) zákona o súkromnej bezpečnosti sa slovo „desať“ nahrádza slovom „päť“.

²⁷ Pozri ust. § 19 ods. 1 zákona o súkromnej bezpečnosti.

²⁸ Ust. § 4 ods. 1 Vyhlášky č. 634/2005 Z. z.: „Odborná príprava na skúšku odbornej spôsobilosti (ďalej len „skúška“) typu S sa vykonáva v tomto rozsahu:

a) základy právneho poriadku Slovenskej republiky, Ústava Slovenskej republiky a právna úprava ľudských práv a slobôd 2 vyučovacie hodiny, b) všeobecne záväzné právne predpisy týkajúce sa poskytovania služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti 20 vyučovacích hodín, c) základy trestného práva 6 vyučovacích hodín, d) základy kriminalistiky 6 vyučovacích hodín, e) zákon o priestupkoch 3 vyučovacie hodiny, f) zákon o Policajnom zbore, zákon o obecnej polícii, zákon o Vojenskej polícii a zákon o Slovenskej informačnej službe 6 vyučovacích hodín, g) teória taktiky a techniky vykonávania zásahov a riešenie modelových situácií 20 vyučovacích hodín, h) poskytovanie prvej pomoci 8 vyučovacích hodín, i) požiarňa príprava 5 vyučovacích hodín, j) všeobecne záväzné právne predpisy týkajúce sa ochrany osobných údajov 2 vyučovacie hodiny.“

²⁹ Ust. § 4 ods. 2 Vyhlášky č. 634/2005 Z. z.: „Odborná príprava na skúšku typu P sa vykonáva v tomto rozsahu: a) základy právneho poriadku Slovenskej republiky 5 vyučovacích hodín, b) Ústava Slovenskej republiky a právna úprava ľudských práv a slobôd 4 vyučovacie hodiny, c) všeobecne záväzné právne predpisy týkajúce sa poskytovania služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti 26 vyučovacích hodín, d) základy trestného práva 8 vyučovacích hodín, e) základy kriminalistiky a kriminológie 6 vyučovacích hodín, f) zákon o priestupkoch a správny poriadok 8 vyučovacích hodín, g) zákon o Policajnom zbore, zákon o obecnej polícii, zákon o Vojenskej polícii a zákon o Slovenskej informačnej službe 10 vyučovacích hodín, h) teória taktiky a techniky vykonávania zásahov a riešenie modelových situácií 15 vyučovacích hodín, i) poskytovanie prvej pomoci 8 vyučovacích hodín,

č. 634/2005 Z. z. upravené podmienky a rozsah odbornej prípravy na skúšku odbornej spôsobilosti typu CIT³⁰.

S každým typom odbornej skúšky sa spája pomerne rozsiahla odbornú prípravu, ktorá v prípade skúšky typu S trvá spolu 78 vyučovacích hodín, v prípade skúšky typu P je to 100 vyučovacích hodín a v prípade skúšky typu CIT až 268 vyučovacích hodín.

Osobe, ktorá úspešne vykonala skúšku alebo osobe, ktorá spĺňa podmienky na vydanie preukazu odbornej spôsobilosti bez potreby vykonať úspešne skúšku, vydá Ministerstvo vnútra SR preukaz typu S, typu P alebo typu CIT, za predpokladu, že tieto osoby sú v čase úspešného absolvovania skúšky odbornej spôsobilosti bezúhonné a spoľahlivé. Platnosť preukazu je desať rokov.

2.3 Zdôraznenie významu SBS – prevencia proti kriminalite

Otázke miesta, resp. postavenia súkromných bezpečnostných služieb v bezpečnostnom systéme Slovenskej republiky sme venovali priestor v úvode tejto analýzy. Bezpečnostné služby, ktorých gro predstavujú činnosti súvisiace s ochranou majetku a osôb, sú ich prevádzkovateľmi poskytované objednávateľovi služby za dohodnutú odplatu. Prevádzkovateľ bezpečnostnej služby túto prevádzkuje s cieľom dosiahnuť prostredníctvom poskytovania služieb zisk. Záujmom objednávateľa je za odplatu, prostredníctvom odborne spôsobilých osôb prevádzkovateľa bezpečnostnej služby, jeho technických prostriedkov a vybavenia chrániť svoje vlastné hodnoty (život, zdravie, hnutel'ný a nehnuteľný majetok) pred poškodením, odcudzením alebo inou ujmu, ktorá by mohla spôsobiť jeho majetkovú alebo nemajetkovú ujmu.

Z celospoločenského hľadiska súkromné bezpečnostné služby spolupôsobia s ostatnými orgánmi nielen pri ochrane individuálneho súkromného majetku fyzických a právnických osôb, ale aj pri ochrane verejného poriadku a bezpečnosti, najmä v prípadoch, kedy vykonávajú bezpečnostnú službu na miestach verejne prístupných, kde sa konajú za prítomnosti veľkého počtu osôb rôzne kultúrne, spoločenské alebo športové podujatia.

Odborne spôsobilé osoby pri výkone bezpečnostnej služby plnia najmä preventívnu funkciu. Už len svojou samotnou fyzickou prítomnosťou na chránenom mieste alebo pri chránenej osobe pôsobia na určité percento potencionálnych páchatel'ov protispoločenskej činnosti odstrašujúco. V prípade, že napriek tejto skutočnosti dôjde k ohrozeniu záujmu chráneného bezpečnostnou službou, je osoba poverená výkonom fyzickej ochrany oprávnená využiť niektoré zo svojich oprávnení uvedených v § 50 ods. 4 zákona o súkromnej bezpečnosti:

j) požiar'na príprava 5 vyučovacích hodín, k) všeobecne záväzné právne predpisy týkajúce sa ochrany osobných údajov 5 vyučovacích hodín.“

³⁰ Ust. § 4 ods. 3 Vyhlášky č. 634/2005 Z. z.: “Odborná príprava na skúšku typu CIT sa vykonáva v tomto rozsahu: a) základy právneho poriadku Slovenskej republiky 5 vyučovacích hodín, b) Ústava Slovenskej republiky a právna úprava ľudských práv a slobôd 4 vyučovacie hodiny, c) všeobecne záväzné právne predpisy týkajúce sa poskytovania služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti 35 vyučovacích hodín, d) základy trestného práva 15 vyučovacích hodín, e) základy kriminalistiky a kriminológie 10 vyučovacích hodín, f) zákon o priestupkoch a správny poriadok 8 vyučovacích hodín, g) zákon o Policajnom zbore, zákon o obecnej polícii, zákon o Vojenskej polícii a zákon o Slovenskej informačnej službe 10 vyučovacích hodín, h) teória taktiky a techniky vykonávania zásahov a riešenie modelových situácií 44 vyučovacích hodín, i) poskytovanie prvej pomoci 9 vyučovacích hodín, j) požiar'na príprava 5 vyučovacích hodín, k) základy sebaobrány 20 vyučovacích hodín, l) uplatňovanie oprávnení zamestnanca bezpečnostnej služby v praxi 20 vyučovacích hodín, m) všeobecne záväzné právne predpisy týkajúce sa ochrany osobných údajov 5 vyučovacích hodín, n) predpisy týkajúce sa profesionálnej cezhraničnej prepravy euróvej hotovosti cestnou dopravou medzi členskými štátmi eurozóny a ich uplatňovanie v praxi 78 vyučovacích hodín.“

- a) **presvedčiť sa zrakom, hmatom alebo technickými prostriedkami**, či ten, kto vstupuje/ vystupuje z chráneného objektu nemá pri sebe alebo na sebe predmety pochádzajúce z protiprávnej činnosti alebo nemá pri sebe alebo na sebe predmety, ktorými by mohol spáchať protiprávnu činnosť, a tieto mu odobrať,
- b) **zakázať vstup do chráneného objektu** alebo na chránené miesto nepovolaným osobám,
- c) **zakázať vstup do chráneného objektu so zbraňou**,
- d) **viest' evidenciu o vstupe alebo výstupe osôb a dopravných prostriedkov** do/ z chráneného objektu; na tento účel vyžadovať preukázanie totožnosti,
- e) zaznamenávať technickými prostriedkami vstup alebo výstup osôb a dopravných prostriedkov,
- f) **vyžadovať preukázanie totožnosti u osoby**, ktorá je pristihnutá pri páchaní priestupku alebo trestného činu, ktorá bola pristihnutá pri neoprávnenom vstupe/ výstupe z chráneného objektu,
- g) **presvedčiť sa, či sa v dopravnom prostriedku** alebo na dopravnom prostriedku **nenachádzajú predmety alebo zvieratá pochádzajúce z protiprávnej činnosti** alebo predmety, ktorými by bolo možné spáchať protiprávnu činnosť, a tieto odobrať,
- h) na čas nevyhnutný, do príchodu policajta, Vojenskej polície alebo obecnej polície, **predviesť na strážne stanovisko osobu, ktorá bola pristihnutá pri páchaní priestupku** alebo bezprostredne po spáchaní priestupku,
- i) **presvedčiť sa, či osoba**, ktorá vstupuje/vystupuje z chráneného objektu **nie je pod vplyvom alkoholu**, omamných látok alebo psychotropných látok,
- j) **vyviesť nepovolanú osobu** z chráneného objektu alebo z chráneného miesta.

Tento výpočet oprávnení dôkladne ilustruje fakt, že pracovníci bezpečnostných služieb predstavujú taktiež jeden z dostupných „nástrojov“ na znižovanie kriminality. Plnením si svojich povinností vyplývajúcich z uzatvoreného zmluvného vzťahu, spolu s využívaním svojich oprávnení, dokážu svojou činnosťou v nemalej miere napomáhať Policajnému zboru a iným štátnym orgánom participujúcim na zabezpečovaní ochrany života, zdravia a majetku v plnení ich úloh na poli boja s kriminalitou, v odhaľovaní páchatel'ov trestných činov a priestupkov, čo v konečnom dôsledku prispieva k posilňovaniu istoty a bezpečnosti všetkých osôb.

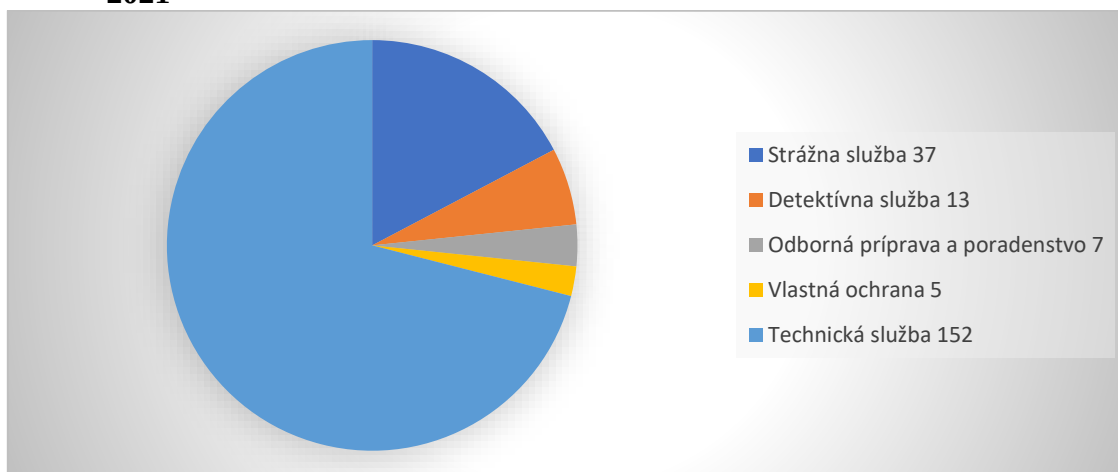
Aby sme mali reálnu predstavu, o aký počet bezpečnostných služieb, zamestnancov bezpečnostných služieb a iných faktorov týkajúcich sa poskytovania bezpečnostných služieb vedieme diskusiu, dovoľme si na tomto mieste uviesť konkrétne údaje, ktoré pochádzajú z oficiálnej Správy o činnosti Ministerstva vnútra SR a Policajného zboru na úseku súkromnej bezpečnosti za rok 2021, ktorú na svojej stránke publikoval Úrad súkromných bezpečnostných služieb Prezídia Policajného zboru³¹. Všetky nižšie uvádzané údaje sú údaje platné k 31.12.2021.

V rámci všetkých Krajských riaditeľstiev Policajného zboru bolo platných celkom **3 705 licencií udelených na prevádzkovanie bezpečnostných služieb a technických služieb**. Krajské riaditeľstvá v roku 2021 prijali celkom 214 žiadostí o udelenie licencie na prevádzkovanie bezpečnostných služieb. Uvedený počet obsahoval 37 žiadostí na prevádzkovanie strážnej služby, 13 žiadostí na prevádzkovanie detektívnej služby, 7 žiadostí

³¹ Dostupné na internete: <https://www.minv.sk/?urad-sukromnych-bezpecnostnych-sluzieb-p-pz> Správa o činnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Policajného zboru na úseku súkromnej bezpečnosti za rok 2021, strana 10.

na prevádzkovanie odbornej prípravy a poradenstva, 5 žiadostí na prevádzkovanie vlastnej ochrany a 152 žiadostí na prevádzkovanie technickej služby. Z uvedeného počtu žiadostí bolo udelených 212 licencií. V roku 2021 rozhodli Krajské riaditeľstvá o odňatí licencie v 12 prípadoch. V 4 prípadoch išlo o odňatie licencie na prevádzkovanie strážnej služby, v 8 prípadoch na prevádzkovanie technickej služby.

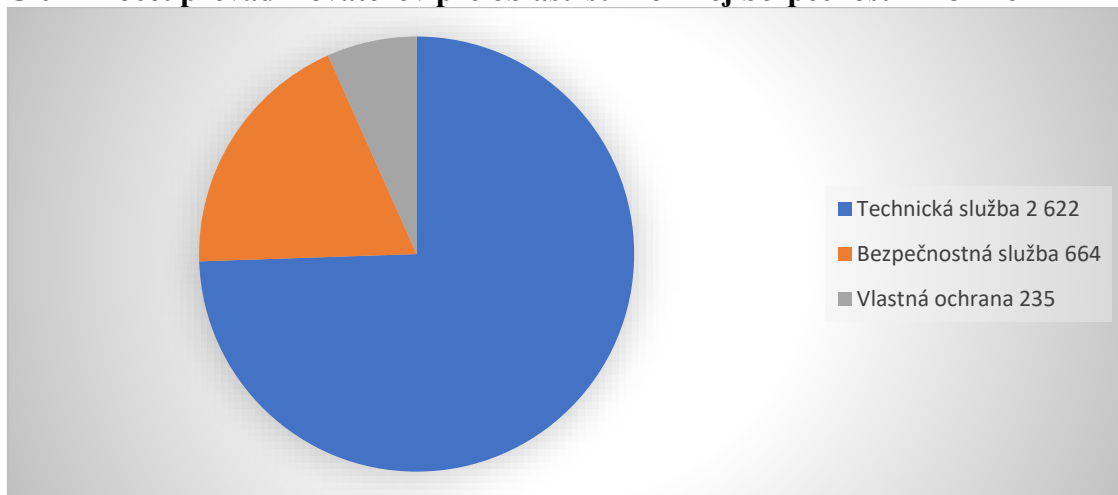
Graf 1 Počet žiadostí o vydanie licencie pre oblasť súkromnej bezpečnosti – rok 2021



Zdroj: Vlastné spracovanie, Správa o činnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Policajného zboru na úseku súkromnej bezpečnosti za rok 2021

V Slovenskej republike bolo v roku 2021 evidovaných celkom 2 622 prevádzkovateľov technických služieb a **899 prevádzkovateľov bezpečnostných služieb**. Z uvedeného počtu prevádzkovateľov bezpečnostných služieb bolo 235 prevádzkovateľov vlastnej ochrany. Títo prevádzkovatelia uzatvorili počas jediného roku (2021) **5 996 zmlúv na poskytovanie strážnej služby, detektívnej služby, odbornej prípravy a poradenstva**.

Graf 2 Počet prevádzkovateľov pre oblasť súkromnej bezpečnosti – rok 2021

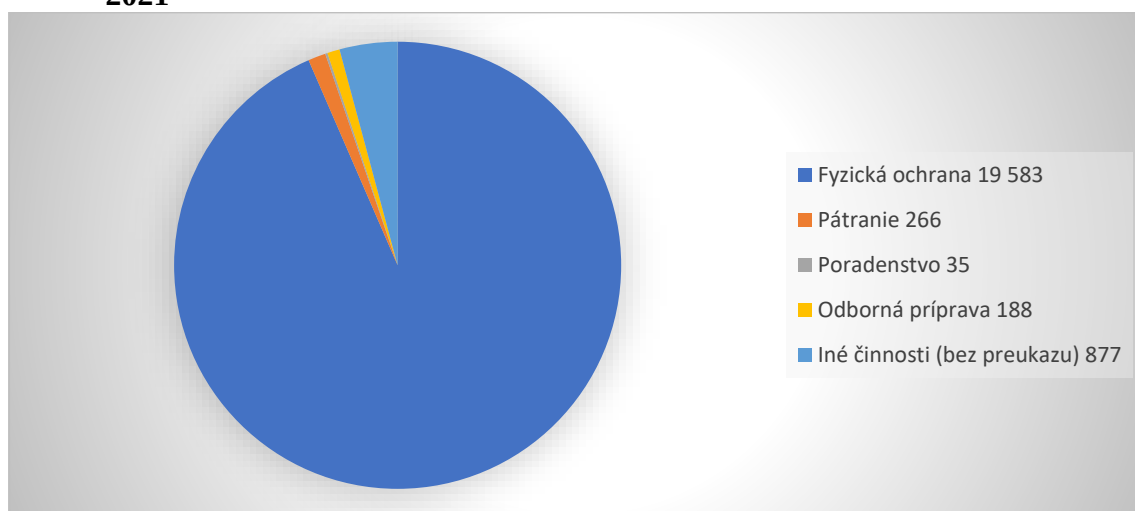


Zdroj: Vlastné spracovanie, Správa o činnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Policajného zboru na úseku súkromnej bezpečnosti za rok 2021

U prevádzkovateľov súkromných bezpečnostných služieb bolo evidovaných celkom **20 949 zamestnancov**, z toho 1 944 zamestnancov je evidovaných v rámci výkonu zamestnania pre prevádzkovateľov vlastnej ochrany. Z celkového počtu zamestnancov je 19 583 zamestnaných v pracovnej oblasti fyzickej ochrany, 266 zamestnaných v pracovnej

oblasti pátranie, 35 zamestnaných v pracovnej oblasti poradenstva, 188 zamestnaných v pracovnej oblasti odborná príprava, 877 zamestnaných v pracovných oblastiach nevyžadujúcich preukaz odbornej spôsobilosti. V porovnaní s údajmi z roku 2020 sa jedná o nárast v počte zamestnancov tohto sektora, a to o 1 045 osôb. Z celkového počtu týchto osôb zamestnaných v oblasti bezpečnostných služieb a vlastnej ochrany vykonávalo činnosť so strelnou zbraňou 1 737 osôb.

Graf 3 Počet osôb zamestnaných u prevádzkovateľov bezpečnostných služieb – rok 2021



Zdroj: Vlastné spracovanie, Správa o činnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Policajného zboru na úseku súkromnej bezpečnosti za rok 2021

Osobnú slobodu osoby pristihnutej pri páchaní trestného činu/priestupku alebo bezprostredne po ňom obmedzili zamestnanci bezpečnostných služieb v 1 652 prípadoch. Počas výkonu činnosti **zamestnanci bezpečnostných služieb zistili 257 trestných činov a 5 689 priestupkov, na strážne stanovisko predviedli 4 099 osôb.** Zamestnanci pri výkone bezpečnostných služieb nepoužili strelnú zbraň ani v jednom prípade a ani proti nim nebola použitá strelná zbraň. V súvislosti s výkonom fyzickej ochrany alebo pátrania bolo spôsobené zranenie zamestnancov v piatich prípadoch.

2.4 Zákon č. 247/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti - aké zmeny priniesol, najmä v kontexte poskytovania služieb PCO

Aplikačná prax, požiadavky prevádzkovateľov bezpečnostných služieb, pracovníkov na Krajských riaditeľstvách Policajného zboru ako aj samotného Úradu súkromných bezpečnostných služieb Prezídia Policajného zboru vyústili v roku 2021 k vypracovaniu návrhu na novelizáciu zákona o súkromnej bezpečnosti. Vnútrorezortné pripomienkové konanie prebiehalo v mesiaci október 2021, prinieslo 85 pripomienok, z toho bolo 49 zásadných a 36 obyčajných. Po ich zapracovaní bola Národnou radou Slovenskej republiky dňa 16.06.2022 schválená novela č. 247/2022 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa zákon č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „novela“).

Obsahovo najväčšiu zmenu priniesla uvedená novela pre oblasť odbornej prípravy a poradenstva. Doterajšia skúška odbornej spôsobilosti pozostávajúca z písomného testu

a následnej ústnej skúšky (túto mohol uchádzač vykonať len v prípade, že úspešne zvládol písomný test) bola nahradená len skúšobným písomným testom, ktorý bude vykonávaný elektronickou formou. Akreditovaná osoba nebude musieť, tak ako tomu bolo pred novelou zákona, poskytovať pomôcky a prostriedky na vykonanie tejto skúšky a ani nebude musieť na vlastné náklady zabezpečovať miesto, kde bude skúška vykonaná. Túto povinnosť novela „preniesla“ na Ministerstvo vnútra SR, nakoľko v jeho priestoroch sa bude vykonávať písomný elektronický test každého uchádzača. Skúška odbornej spôsobilosti už nebude vykonávaná pred trojčlennou komisiou zloženou zo zástupcu Ministerstva vnútra SR, ktorý plní úlohy na úseku bezpečnostných služieb, zástupcu krajského riaditeľstva, ktorý plní úlohy na úseku bezpečnostných služieb a zástupcu okresného riaditeľstva Policajného zboru podľa miesta konania skúšky, ale len pred zástupcom Ministerstva vnútra SR, ktorý po úspešnom absolvovaní skúšky vystaví a vydá preukazy odbornej spôsobilosti. Taktiež v dôsledku „elektronizácie“ odbornej prípravy (možno ju vykonávať aj dištančne) došlo k zjednoteniu evidencie osôb prihlásených na odbornú prípravu, záznamníkov vydávaných osobám prihláseným na odbornú prípravu a evidencie záznamníkov do novovytvorenej evidencie osôb a priebehu odbornej prípravy. Ďalej došlo k úprave podmienok výnimiek z povinnosti podrobiť sa odbornej príprave pred získaním preukazu odbornej spôsobilosti (rozšírenie o osobu, ktorá získala vysokoškolské vzdelanie aspoň druhého stupňa v študijnom odbore právo) a upravili sa lehoty na prihlásenie na skúšku, prípadne opravnú skúšku odbornej spôsobilosti a na skúšku musí byť uchádzač prihlásený do troch mesiacov od ukončenia odbornej prípravy.

Novela zákona priniesla aj tieto ďalšie zmeny:

Došlo k úprave definície technickej služby, ktorá pred novelou znela nasledovne: *„Technická služba je projektovanie, montáž, údržba, revízia alebo oprava zabezpečovacích systémov alebo poplachových systémov a systémov a zariadení umožňujúcich **monitorovanie** pohybu a konania osoby v chránenom objekte, na chránenom mieste alebo v ich okolí.“*, a po novele Zákona o súkromnej bezpečnosti slovo „monitorovanie“ nahradilo slovo „sledovanie“.

Novela zákona o súkromnej bezpečnosti upravila aj podmienky, za splnenia ktorých môže odborne spôsobilá osoba vykonávať fyzickú ochranu bez toho, aby fyzicky disponovala preukazom odbornej spôsobilosti, ide najmä o prípady, kedy došlo k jeho odcudzeniu, strate a podobne.

Boli taktiež upravené podrobnosti týkajúce sa vykonávania kvalifikačnej skúšky, ako aj lehota, počas ktorej je Ministerstvo vnútra SR povinné uschovávať protokol o priebehu kvalifikačnej skúšky.

Pri podávaní žiadostí o vydanie licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby už nie sú všetky dotknuté fyzické osoby povinné v žiadostiach uvádzať dátum narodenia a rodné číslo. Postačuje údaj o rodnom čísle, dátum narodenia sa uvádza len v prípade, ak osobe rodné číslo nebolo pridelené.

Významnou zmenou je upustenie od povinnosti začať prevádzkovať povolenú činnosť do 2 rokov od udelenia licencie u bezpečnostnej služby a do 1 roka u technickej služby, čo bolo pred novelizáciou sankcionované odňatím licencie.

V § 40 zákona o súkromnej bezpečnosti došlo k úprave rozsahu údajov v písomnej správe o činnosti bezpečnostnej služby, ktorú predkladá každý prevádzkovateľ do 31.01. kalendárneho roka Ministerstvu vnútra SR.

Prevádzkovateľom bezpečnostných služieb dlhodobo spôsobovalo problém ust. § 44 zákona o súkromnej bezpečnosti, v zmysle ktorého prevádzkovateľ bezpečnostnej služby mohol zamestnávať len osobu, ktorá je bezúhonná podľa ust. § 13 zákona o súkromnej bezpečnosti, spoľahlivá podľa ust. § 14 zákona o súkromnej bezpečnosti a spĺňa ďalšie

podmienky, ktoré zákon o súkromnej bezpečnosti vyžaduje. Podmienky ustanovené zákonom o súkromnej bezpečnosti sa nevzťahujú na zamestnanca prevádzkovateľa bezpečnostnej služby, ktorý sa vzhľadom na svoje pracovné zaradenie nezúčastňuje na výkone bezpečnostnej služby a ktorý neprichádza do styku s informáciami týkajúcimi sa bezpečnostnej služby. Novelou zákona o súkromnej bezpečnosti došlo k úprave § 44, ktorá už nekoliduje s inými právnymi normami a znie nasledovne:

- „(1) Prevádzkovateľ môže zamestnávať len osobu, ktorá je bezúhonná podľa § 13, spoľahlivá podľa § 14, zdravotne spôsobilá podľa § 15 a spĺňa ďalšie podmienky, ak ich tento zákon vyžaduje.
- (2) Podmienky ustanovené týmto zákonom sa nevzťahujú na zamestnanca prevádzkovateľa, ktorý sa nezúčastňuje na výkone bezpečnostnej služby.“

K oprávneniam pri výkone fyzickej ochrany podľa ust. § 50 ods. 4 zákona o súkromnej bezpečnosti pribudlo oprávnenie vyviesť nepovolanú osobu z chráneného miesta, ako aj oprávnenie pri vykonávaných zásahoch podľa ust. § 50 ods. 2 zákona o súkromnej bezpečnosti použiť vecný bezpečnostný prostriedok a hmaty, chvaty, údery a kopy sebaobrany. Pred použitím vecného bezpečnostného prostriedku je osoba poverená výkonom fyzickej ochrany alebo pátrania povinná vyzvať osobu, proti ktorej zasahuje, aby upustila od konania, ktorým porušuje alebo ohrozuje záujem chránený bezpečnostnou službou, s výstrahou, že bude použitý niektorý z vecných bezpečnostných prostriedkov.

Došlo k úprave dĺžky trvania bezpečnostnej praxe u osoby poverenej výkonom fyzickej ochrany alebo pátrania pri ochrane objektov osobitnej dôležitosti z troch rokov na dva roky.

Ust. § 54 ods. 2 a 3 zákona o súkromnej bezpečnosti upravuje nové podmienky týkajúce sa evidovania, vydávania a nosenia identifikačného preukazu, ktorý vydáva prevádzkovateľ bezpečnostnej služby svojim odborne spôsobilým zamestnancom.

Nakoľko v prípade technickej služby neboli v predchádzajúcej právnej úprave stanovené podmienky týkajúce sa osoby vykonávajúcej technickú službu, nový § 78a zákona o súkromnej bezpečnosti ich upravil nasledovne:

„Technickú službu môže vykonávať len osoba, ktorá

- a) dosiahla vek 18 rokov,
- b) je spôsobilá na právne úkony v plnom rozsahu,
- c) je bezúhonná podľa § 13,
- d) je spoľahlivá podľa § 14.“

V piatej časti zákona o súkromnej bezpečnosti, štátny dozor a kontrola, došlo v ust. § 86 ods. 2 k úpravám oprávnení kontrolóra a k zmene v ust. § 89 ods. 1 prvá veta zákona o súkromnej bezpečnosti a to tak, že „orgán dozoru a orgán kontroly rozhodnú (...)“ a nie ako bolo tomu doteraz „sú oprávnené rozhodnúť (...)“.

Novela zákona o súkromnej bezpečnosti nadobudla účinnosť 01.08.2022, ustanovenia týkajúce sa skúšok odbornej prípravy sa stanú účinné až od 01.01.2024. Vyhláška č. 634/2005 Z. z. bola v súvislosti s novelizáciou zákona o súkromnej bezpečnosti taktiež k 01.08.2022 novelizovaná³².

³² Vyhláška Ministerstva vnútra č. 274/2022 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 634/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 473/2005 Z. z. o

3 ANALÝZA PRÁVNEJ ÚPRAVY UMOŽŇUJÚCEJ ZLOŽKÁM POLICAJNÉHO ZBORU POSKYTOVAŤ SLUŽBY ZA ODPLATU

3.1 Analýza možného rozporu s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, ak takéto oprávnenie Policajného zboru a obecnej polície nevyplýva z osobitných predpisov. Analýza zákonných mantinelov.

Jedným z hlavných princípov každého suverénneho a právneho štátu sú **princípy ústavnosti a zákonnosti**. Podstatu **princípu ústavnosti** možno vyjadriť nasledovne:

- Ústavný zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „**Ústava SR**“) predstavuje základný prameň práva pre právny poriadok Slovenskej republiky, spoločne s ostatnými ústavnými zákonmi,
- všetky ostatné právne predpisy nižšej právnej sily musia byť v súlade s Ústavou SR a ústavnými zákonmi.

Princíp zákonnosti vyjadruje povinnosť všetkých subjektov práva dodržiavať platný právny poriadok.

V zmysle článku 2 ods. 2 a ods. 3 Ústavy SR platí, že štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy SR, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Článok 2 ods. 2 Ústavy SR zakotvuje základný princíp pre výkon akejkoľvek činnosti, ktorá je vykonávaná štátnym orgánom. Článok 2 ods. 3 Ústavy SR splnomocňuje každého ku akémukoľvek konaniu, za predpokladu, že toto konanie nie je v zmysle ustanovení zákonnej normy konaním zakázaným a v závere zakazuje komukoľvek, vrátane štátnych orgánov, aby kohokoľvek nútil k takému konaniu, ktoré nie je predmetom právnej úpravy žiadneho zo zákonov tvoriacich právny poriadok Slovenskej republiky.

V zmysle už vyššie pertraktovaného princípu ústavnosti a zákonnosti sú všetci povinní (vrátane orgánov štátnej správy a samosprávy) riadiť sa právnymi predpismi Slovenskej republiky a v prípade orgánov štátnej správy a samosprávy³³ sú tieto oprávnené len ku takému konaniu, ktoré je v kontexte a v medziach obsahu Ústavy SR, pričom rozsah a spôsob ich konania upravuje osobitný zákon. Tento výklad je potrebný najmä s prihliadnutím na nosnú tému tejto analýzy, ktorou je **posúdiť a následne vyjadriť právny názor na otázku, či v zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky sú Policajný zbor SR a jednotlivé obecné, prípadne mestské polície, oprávnené za odplatu poskytovať fyzickým osobám a právnickým osobám služby súvisiace so zabezpečením ochrany ich majetku prostredníctvom pripojenia sa ich vlastných objektov na nimi prevádzkované pulty centralizovanej ochrany**.

Čiastočne sme sa už tejto téme venovali v bode 2.2 tejto analýzy, kde sme sa v rámci problematiky spôsobu nadobudnutia oprávnenia na poskytovanie služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti súkromnou bezpečnostnou službou venovali aj úlohám a činnostiam, ktoré sú

poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti) v znení vyhlášky č. 22/2013 Z. z.

³³ Samospráva vykonáva jednak vlastné kompetencie a tiež kompetencie v rámci preneseného výkonu štátnej správy.

v zmysle ustanovení osobitných právnych predpisov vykonávané Policajným zborom SR a obecnými, prípadne mestskými políciaми.

Ako sme už uvádzali, osobitným právnym predpisom upravujúcim postavenie, úlohy, činnosť, oprávnenia a povinnosti Policajného zboru SR je **zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore** v znení neskorších predpisov, ktorý definuje Policajný zbor ako **ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy vo veciach vnútorného poriadku, bezpečnosti, boja proti zločinnosti vrátane jej organizovaných foriem a medzinárodných foriem a úlohy, ktoré pre Policajný zbor vyplývajú z medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky**. Medzi jednu zo základných úloh definovaných v ustanovení § 2 ods. 1 písm. a) zákona o policajnom zbore patrí **spolupôsobenie pri ochrane základných práv a slobôd, najmä pri ochrane života, zdravia, osobnej slobody a bezpečnosti osôb a pri ochrane majetku**.

Termín **spolupôsobenie** vyjadruje skutočnosť, že úlohy súvisiace s ochranou uvádzaných atribútov nevykonáva výlučne Policajný zbor, ale aj iné, na to určené orgány, ktoré svoju činnosť na tomto úseku vzájomne koordinujú a dopĺňajú sa v nej. **Majetok** je v tomto prípade podľa nášho názoru potrebné chápať ako majetok, bez ohľadu na vlastnícke práva k nemu (majetok štátu, vyššieho územného celku, obce, fyzickej alebo právnickej osoby). Vyslovujeme presvedčenie, že úlohou Policajného zboru nie je chrániť len majetok štátu, jeho orgánov, organizácií a inštitúcií, prípadne len majetok v správe samotného Policajného zboru, prípadne Ministerstva vnútra SR.

V zmysle ustanovení § 2 ods. 5 zákona o policajnom zbore je Policajný zbor oprávnený pri plnení jemu zverených úloh používať **technické prostriedky**, dopravné prostriedky vrátane leteckých dopravných prostriedkov.

V prípade definovania úloh Policajného zboru v zákone o Policajnom zbore je potrebné ako prvé konštatovať, že ide len o ich **demonštratívny výklad**, teda nie sú striktné, taxatívne vymedzené a je prípustné, aby im v zmysle ustanovení iných právnych noriem boli zverené aj iné, ďalšie úlohy. Všetky úlohy zverené Policajnému zboru, či už samotným zákonom o Policajnom zbore alebo ak pripustíme možnosť aplikácie aj iných osobitných právnych predpisov, je oprávnený tento uskutočňovať za využitia okrem iného aj technických prostriedkov, medzi ktoré, aj keď to zákon o Policajnom zbore *expressis verbis* neustanovuje, možno podľa nášho názoru zaradiť aj **PCO**.

Zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej ako „**zákon o správnych poplatkoch**“) upravuje správne poplatky, ktoré poplatníci uhrádzajú za úkony a konania orgánov štátnej správy, vyšších územných celkov a obcí. Zaoberať sa týmto zákonom považujeme za dôležité, najmä s ohľadom na tú časť otázky, ktorú sme si dovolili položiť vyššie a ktorá sa týka skutočnosti, či Policajný zbor Slovenskej republiky a jednotlivé obecné, prípadne mestské polície sú oprávnené za odplatu poskytovať fyzickým osobám a právnickým osobám služby súvisiace so zabezpečením ochrany ich majetku prostredníctvom pripojenia sa ich vlastných objektov na nimi prevádzkované PCO. Musíme konštatovať, že v zákone o správnych poplatkoch nie je v jeho prílohe, sadzobníku správnych poplatkov, uvedený žiadny úkon alebo konanie, ktoré by bolo možné subsumovať pod akúkoľvek službu, činnosť alebo úkony týkajúce sa PCO prevádzkovaných Policajným zborom SR alebo inými štátnymi orgánmi.

Po preskúmaní dotknutých právnych predpisov si dovoľujeme vysloviť naše stanovisko k vyššie položenej otázke. **Právne predpisy upravujúce činnosť a úlohy Policajného zboru Slovenskej republiky umožňujú prostredníctvom ich jednotlivých organizačných zložiek, za využitia aj technických zariadení, spolupodieľať sa na ochrane majetku osôb. Táto**

ochrana by však nemala byť spoplatňovaná a mala by byť prístupná akejkol'vek osobe, ktorá splní technické podmienky na pripojenie jej objektu k PCO prevádzkovaného jednotlivými okresnými riaditeľstvami Policajného zboru SR. Domnievame sa, že spoplatňovanie tejto služby nemá oporu v žiadnom všeobecne záväznom právnom predpise a malo by teda ísť o bezodplatnú službu.

Osobitným právnym predpisom upravujúcim postavenie, úlohy, činnosť, oprávnenia a povinnosti obecnej polície je **zákon o obecnej polícii**. V zmysle ustanovení § 2 zákona o obecnej polícii je obecná polícia **poriadkový útvar** pôsobiaci pri zabezpečovaní obecných vecí **verejného poriadku**, ochrany životného prostredia v obci a pri plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení obce, z uznesení obecného zastupiteľstva a z rozhodnutí starostu obce. Úlohy obecnej polície sú definované v § 3 zákona o obecnej polícii, pričom jednou z úloh obecnej polície, definovanej v § 3 ods. 1 písm. b) je, že obecná polícia „**spolupôsobí s príslušnými útvarmi Policajného zboru pri ochrane majetku obce, majetku občanov, ako aj iného majetku v obci pred poškodením, zničením, stratou alebo pred zneužitím i s využitím ústrední zabezpečujúcich signalizáciu a iných zabezpečovacích systémov (pulty centrálnej ochrany)**“.

Tabuľka 1 Základné rozdiely medzi Policajným zborom SR a obecnou políciou

	Policajný zbor SR	Obecná polícia
Zaradenie	ozbrojený bezpečnostný zbor	poriadkový útvar
Úlohy	vnútorný a verejný poriadok	verejný poriadok
Územná a vecná pôsobnosť	celé územie SR	príslušná obec/mesto
Postavenie zamestnancov	zamestnanci štátu	zamestnanci obce/mesta
Financovanie	štátny rozpočet	rozpočet obce/mesta

Zdroj: Vlastné spracovanie, zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore a zákon č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii

Frekvencia pojmu „verejný poriadok“ v právnych predpisoch je pomerne veľmi vysoká, napriek tomu absentuje jej presná definícia. Pri jeho definovaní je potrebné čerpať poznatky z teórie práva, podľa ktorých je verejný poriadok možné definovať ako súbor spoločnosťou všeobecne akceptovaných a vyžadovaných pravidiel správania sa osôb na verejnom priestore.

Termín **spolupôsobenie** vyjadruje skutočnosť, že obecná polícia úlohy súvisiace s ochranou atribútov uvedených v § 3 ods. 1 písm. b) zákona o obecnej polícii nevykonáva len samostatne, ale v súčinnosti s útvarmi Policajného zboru SR. Na rozdiel od všeobecnej definície **majetku** uvádzanej v právnej úprave zákona o Policajnom zbore, je v prípade zákona o obecnej polícii definícia majetku, ktorému poskytuje ochranu obecná polícia, explicitná. Ide okrem majetku obce aj o majetok občanov a iný majetok v obci. **Najvýznamnejším rozdielom je však tá skutočnosť, že v prípade zákona o obecnej polícii je *expressis verbis* zakotvené oprávnenie pre obecnú políciu využívať na ochranu majetku obce, majetku občanov, ako aj iného majetku v obci PCO.**

Aby bol náš právny rozbor komplexný, je potrebné neopomenúť ustanovenie § 2a zákona o obecnej polícii, ktoré upravuje pôsobnosť obecnej polície v inej obci.

Obci, ktorá nemá zriadenú obecnú políciu, je umožnené uzavrieť písomnú zmluvu s obcou, ktorá obecnú políciu zriadenú má. Obecná polícia bude po uzatvorení zmluvy oprávnená na území obce, ktorá si jej činnosť zazmluvnila vykonávať úlohy ustanovené zákonom o obecnej polícii, a to v rozsahu ustanovenom dojednanou zmluvou. Zmluva musí byť odsúhlasená obecnými zastupiteľstvami oboch dotknutých obcí a musí obsahovať zákonom ustanovené náležitosti.

Zákon o správnych poplatkoch, konkrétne jeho sadzobník správnych poplatkov, neuvádza žiadny úkon alebo konanie, ktoré by bolo možné subsumovať pod akúkoľvek službu, činnosť

alebo úkony týkajúce sa pultov centralizovanej ochrany prevádzkovaných obecnou políciou alebo iným samosprávnym orgánom.

S ohľadom na právne predpisy upravujúce činnosť a úlohy obecnej polície si dovoľujeme vysloviť nasledujúce stanovisko. **Zákon o obecnej polícii *expressis verbis* umožňuje obecní policii chrániť aj majetok občanov a iný majetok v obci a to aj prostredníctvom PCO, a tým sa spolu s Policajným zborom spolupodieľať na ochrane majetku osôb v obci. Táto ochrana by však nemala byť spoplatňovaná a mala by byť prístupná akejkoľvek osobe, ktorá splní technické podmienky na pripojenie jej objektu k PCO príslušnej obecnej polície a ktorej majetok sa nachádza na území obce, v ktorej je obecná polícia zriadená, resp. na území obce, v ktorej v zmysle uzatvorenej písomnej zmluvy vykonáva svoju pôsobnosť. Domnievame sa, že spoplatňovanie tejto služby nemá oporu v žiadnom všeobecne záväznom právnom predpise a malo by sa jednať o bezodplatnú službu.**

V úvode tejto časti analýzy sme nastolili otázku, či v zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky sú Policajný zbor SR a jednotlivé obecné polície oprávnené za odplatu poskytovať fyzickým osobám a právnickým osobám služby PCO. Odpoveď je potrebné hľadať prostredníctvom rozboru a výkladu dotknutých právnych noriem.

V zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky je jediným kompetentným orgánom pre výklad právnej normy súd. V prípade, že ide o vec posúdenia súladu zákona s Ústavou SR, je v zmysle článku 125 ods. 1 Ústavy SR o súlade kompetentný rozhodnúť Ústavný súd Slovenskej republiky. V zmysle ustanovení článku 125 ods. 3 Ústavy „Ak ústavný súd svojím rozhodnutím vysloví, že medzi právnymi predpismi uvedenými v odseku 1 je nesúlad, strácajú príslušné predpisy, ich časti, prípadne niektoré ich ustanovenia účinnosť. Orgány, ktoré tieto právne predpisy vydali, sú povinné do šiestich mesiacov od vyhlásenia rozhodnutia ústavného súdu uviesť ich do súladu s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami vyhlásenými spôsobom ustanoveným zákonom, a ak ide o predpisy uvedené v odseku 1 písm. b) a c), aj s inými zákonmi, a ak ide o predpisy uvedené v odseku 1 písm. d), aj s nariadeniami vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy. Ak tak neurobia, také predpisy, ich časti alebo ustanovenia strácajú platnosť po šiestich mesiacoch od vyhlásenia rozhodnutia.“ Teda **aj právoplatné rozhodnutie Ústavného súdu SR je všeobecne záväzná a len takéto rozhodnutie je spôsobilé poskytnúť kvalifikovanú a najmä záväznú odpoveď na súlad zákona s Ústavou SR.**

Ak však pripustíme aspoň hypoteticky možnosť, že poskytovanie služieb PCO zo strany Polície SR a zo strany obecných polícií fyzickým a právnickým osobám, v prípade keď nejde o verejný záujem, ale o súkromný záujem fyzických a právnických osôb, je v súlade s právnym poriadkom SR, vrátane odplatnosti tejto služby, musíme na druhej strane konštatovať, že Policajný zbor SR, ako aj obecné polície sú povinné sa správať takým spôsobom, aby svojím konaním nespôsobovali ujmu iným subjektom, ktoré sa snažia uplatniť na tom istom trhu, nakoľko v súčasnosti súkromné bezpečnostné služby a Policajný zbor SR, ako aj obecné polície, pôsobia s ohľadom na poskytované služby (PCO) ako vzájomne si konkurujúce subjekty.

Problematike nadradenosti a podradenosti subjektov (súkromné bezpečnostné služby vs. Policajný zbor), ich možnej konkurencie a spravodlivej hospodárskej súťaži sa budeme venovať v nasledujúcich častiach tejto právnej analýzy.

4 SPÔSOB A MECHANIZMUS KONTROLY SBS

4.1 Štátny dozor a kontrola

Prevádzkovanie bezpečnostnej služby patrí z viacerých uhlov pohľadu k špecifickým druhom podnikania a to nie len s ohľadom na skutočnosť, že ide o licencovanú činnosť. Zamestnanci bezpečnostných služieb v rámci zabezpečovania ochrany nimi chránených hodnôt (život, zdravie, majetok) sú zákonom o súkromnej bezpečnosti splnomocnení na využívanie určitých oprávnení, prostredníctvom ktorých môže dôjsť k zásahu do práv a slobôd iných osôb. Aby pri uplatňovaní týchto oprávnení nedochádzalo k neprimeraným alebo neodôvodneným zásahom do práv a slobôd iných osôb, aby nedochádzalo zo strany prevádzkovateľov ani ich zamestnancov k porušovaniu právnych predpisov upravujúcich oblasť súkromnej bezpečnosti, je potrebné zabezpečiť účinné kontrolné mechanizmy v podobe vykonávania dozoru a kontroly.

Právny rámec štátneho dozoru a kontroly pre oblasť súkromnej bezpečnosti je zakotvený v piatej časti zákona o súkromnej bezpečnosti, ktorá okrem samotného štátneho dozoru a kontroly upravuje taktiež správne delikty a priestupky na úseku súkromnej bezpečnosti a evidencie vedené Ministerstvom vnútra SR.

Štátny dozor nad dodržiavaním povinností ustanovených zákonom o súkromnej bezpečnosti, osobitným predpisom upravujúcim profesionálnu cezhraničnú prepravu eurovej hotovosti cestnou dopravou alebo na ich základe u fyzických a právnických osôb **vykonáva Ministerstvo vnútra SR**³⁴, v štruktúrach ktorého túto úlohu vykonáva **Úrad súkromných bezpečnostných služieb Prezídia Policajného zboru**, pričom tento úrad:

- plní úlohy Ministerstva vnútra SR ako ústredného orgánu štátnej správy pre oblasť súkromnej bezpečnosti, je druhostupňovým orgánom pri rozhodovaní o odvolaniach podaných proti rozhodnutiam, ktoré boli v prvom stupni vydané jednotlivými Krajskými riaditeľstvami Policajného zboru na úseku súkromnej bezpečnosti,
- je orgánom štátneho dozoru pre oblasť súkromnej bezpečnosti,
- rozhoduje o zistených správnych deliktoch a priestupkoch v oblasti súkromnej bezpečnosti,
- spracúva a následne vydáva rozhodnutia:
 - a) o odňatí preukazu odbornej spôsobilosti,
 - b) o nariadení preskúšania,
 - c) o opätovnom podrobení sa posúdeniu zdravotnej spôsobilosti.
- spracúva správy o činnosti súkromných bezpečnostných služieb a tieto následne zverejňuje,
- v konaniach o udelenie licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby posudzuje a vyjadruje sa k záujmu vnútorného poriadku a bezpečnosti,
- v rozsahu určenom zákonom o súkromnej bezpečnosti rozhoduje o udelení licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby,
- v rozsahu určenom zákonom o súkromnej bezpečnosti rozhoduje o pozastavení prevádzkovania bezpečnostnej služby a o odňatí licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby,

³⁴ Pozri ust. § 84 ods.1 zákona o súkromnej bezpečnosti.

- v rozsahu určenom zákonom o súkromnej bezpečnosti posudzuje bezúhonnosť a spoľahlivosť osôb v oblasti súkromnej bezpečnosti,
- pôsobí ako správca informačného systému súkromnej bezpečnosti a vedie evidencie ustanovené zákonom o súkromnej bezpečnosti,
- vykonáva kvalifikačné skúšky, skúšky odbornej spôsobilosti a po ich vykonaní úspešným uchádzačom vydáva preukazy odbornej spôsobilosti,
- na základe podanej žiadosti rozhoduje o udelení akreditácie na vykonávanie odbornej prípravy,
- vedie evidencie ustanovené pre oblasť súkromnej bezpečnosti,
- metodicky vedie po odbornej stránke, koordinuje a kontroluje činnosť jednotlivých Krajských riaditeľstiev Policajného zboru na úseku súkromnej bezpečnosti,
- predkladá návrhy zákonov, všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov.

Kontrolu nad dodržiavaním povinností ustanovených zákonom o súkromnej bezpečnosti, osobitným predpisom upravujúcim profesionálnu cezhraničnú prepravu eurovej hotovosti cestnou dopravou alebo na ich základe u fyzických a právnických osôb vykonáva **príslušné Krajské riaditeľstvo Policajného zboru** (podľa územnej príslušnosti)³⁵. Do organizačnej štruktúry každého Krajského riaditeľstva Policajného zboru patrí okrem iných aj **oddelenie súkromných bezpečnostných služieb**, ktoré:

- v rozsahu určenom zákonom o súkromnej bezpečnosti prijíma žiadosti o udelenie licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby, vlastnej ochrany a technickej služby,
- je prvostupňovým orgánom v rozsahu určenom zákonom o súkromnej bezpečnosti pri rozhodovaní o udelení licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby,
- je prvostupňovým orgánom pri rozhodovaní o udelení licencie na prevádzkovanie vlastnej ochrany a technickej služby,
- je orgánom kontroly pre oblasť súkromnej bezpečnosti,
- rozhoduje o zistených správnych deliktach a priestupkoch v oblasti súkromnej bezpečnosti,
- v rozsahu určenom zákonom o súkromnej bezpečnosti posudzuje bezúhonnosť a spoľahlivosť osôb v oblasti súkromnej bezpečnosti,
- v rozsahu určenom zákonom o súkromnej bezpečnosti rozhoduje o pozastavení prevádzkovania bezpečnostnej služby, vlastnej ochrany a technickej služby, ako aj o odňatí licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby, vlastnej ochrany a technickej služby.

Od kontroly nad dodržiavaním povinností ustanovených zákonom o súkromnej bezpečnosti je potrebné odlišovať pojem **kontrola činnosti**. V zmysle ust. § 84 ods. 3 zákona o súkromnej bezpečnosti je oprávnená vykonávať kontrolu činností vykonávaných podľa zákona o súkromnej bezpečnosti osoba poverená výkonom štátneho dozoru, kontroly alebo každý policajt. V rozsahu ustanovenom zákonom o súkromnej bezpečnosti aj príslušník Vojenskej polície (v chránených objektoch alebo na chránených miestach v pôsobnosti Ministerstva obrany Slovenskej republiky).

³⁵ Pozri ust. § 84 ods. 2 zákona o súkromnej bezpečnosti.

Štátny dozor a kontrolu v objektoch osobitnej dôležitosti (napr. zariadenia na výrobu elektrickej energie, letiská a pod.) vykonáva Ministerstvo vnútra SR a Krajské riaditeľstvo Policajného boru spravidla v súčinnosti s orgánmi, ktoré sú oprávnené vykonávať štátny odborný dozor v zmysle ustanovení osobitného zákona³⁶, ako napr. zákon č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ďalšie.

4.2 Kontrolná právomoc Policajného zboru vo vzťahu k SBS a nadradené postavenie Policajného zboru nad SBS

Tak ako už bolo uvedené v predchádzajúcom bode analýzy kontrolnú činnosť (štátny dozor, kontrolu a kontrolu činnosti) nad dodržiavaním ustanovení zákona o súkromnej bezpečnosti sú oprávnené vykonávať len orgány a osoby na to týmto zákonom splnomocnené. Osoby, ktoré túto právomoc vykonávajú, môžeme nazvať „kontrolórom“. Zákon o súkromnej bezpečnosti pre tieto osoby v piatej časti zakotvuje mantinely pre výkon ich právomoci, čiže ustanovuje ich práva a povinnosti voči kontrolovaným subjektom.

Medzi **najdôležitejšie oprávnenia kontrolóra** pri výkone štátneho dozoru, kontroly alebo kontroly činnosti alebo policajta pri výkone kontroly činnosti³⁷ možno zaradiť:

- ukladať na mieste pokyny na odstránenie zistených nedostatkov,
- zadržať osobe odborne spôsobilej preukaz odbornej spôsobilosti (za podmienok ustanovených v zákone o súkromnej bezpečnosti),
- vstupovať do objektov, na pozemky a do iných priestorov, ak súvisia s predmetom štátneho dozoru, kontroly alebo kontroly činnosti,
- vyžadovať súčinnosť kontrolovaného subjektu a jeho zamestnancov, ako aj ďalších štátnych orgánov a organizácií, fyzických osôb a právnických osôb,
- vyžadovať preukázanie totožnosti osôb vykonávajúcich činnosti podľa tohto zákona, ako aj všetkých osôb, ktoré sú prítomné pri vykonávaní takejto činnosti,
- vyžadovať od kontrolovaného subjektu a jeho zamestnancov poskytnutie prvopisov dokladov a iných písomností, vyjadrení, informácií vrátane technických nosičov dát, robiť si z nich kópie a vykonávať s nimi potrebné úkony,
- prizvať k výkonu štátneho dozoru alebo kontroly policajtov alebo zamestnancov Ministerstva vnútra SR, Krajského riaditeľstva Policajného zboru alebo útvaru Policajného zboru, alebo iných právnických osôb, alebo iné fyzické osoby, ak je po potrebné,
- používať technické prostriedky na zhotovenie fotodokumentácie, videodokumentácie a zvukových záznamov, ak ich použitie nezakazujú osobitné predpisy,
- zisťovať, či zamestnanec pri plnení úloh nie je pod vplyvom alkoholických nápojov alebo iných návykových látok.

Medzi **najdôležitejšie povinnosti kontrolóra** pri výkone štátneho dozoru, kontroly alebo kontroly činnosti alebo policajta pri výkone kontroly činnosti³⁸ možno zaradiť:

³⁶ Pozri ust. § 84 ods. 4 zákona o súkromnej bezpečnosti

³⁷ Pozri ust. § 85 zákona o súkromnej bezpečnosti.

³⁸ Pozri ust. § 86 ods.3 zákona o súkromnej bezpečnosti.

- preukázať sa preukazom kontrolóra a služobným preukazom osobe oprávnenej konať za kontrolovaný subjekt alebo zamestnancovi kontrolovaného subjektu prítomnému na mieste výkonu štátneho dozoru alebo kontroly; ak nie je osoba oprávnená konať za kontrolovaný subjekt prítomná v čase začatia štátneho dozoru alebo kontroly na mieste výkonu štátneho dozoru alebo kontroly, kontrolór je povinný neodkladne oznámiť tejto osobe začatie štátneho dozoru alebo kontroly,
- zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, ktoré sa dozvedel pri výkone štátneho dozoru alebo kontroly, okrem prípadov ustanovených v zákone o súkromnej bezpečnosti, kedy možno povinnosť mlčanlivosti „prelomiť“,
- umožniť osobe oprávnenej konať za kontrolovaný subjekt alebo zamestnancovi kontrolovaného subjektu fyzickú prítomnosť pri výkone štátneho dozoru alebo kontroly a priebežne túto osobu oboznamovať s výsledkom štátneho dozoru alebo kontroly,
- vydať písomné potvrdenie o prevzatí prvopisov dokladov a iných písomností a technických nosičov dát,
- vydať písomné potvrdenie o zadržení preukazu odbornej spôsobilosti,
- spracovať záznam o výsledku štátneho dozoru alebo záznam o výsledku kontroly, a oboznámiť s ním samotný kontrolovaný subjekt,
- prerokovať záznam o kontrole s kontrolovaným subjektom a ten mu odovzdať,
- ak kontrolovaný subjekt k výsledkom štátneho dozoru alebo kontroly vznesie písomné námietky, preveriť opodstatnenosť týchto námietok, a ak sú opodstatnené, zohľadniť ich v dodatku k záznamu o kontrole,
- uložiť kontrolovanému subjektu povinnosť v určenej lehote prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a následne o prijatých opatreniach a ich splnení predložiť orgánu dozoru alebo orgánu kontroly v určenej lehote písomnú informáciu,
- oznámiť podozrenie z trestnej činnosti orgánom činným v trestnom konaní a iné skutočnosti orgánom príslušným podľa osobitných predpisov,
- písomne oznámiť, bez zbytočného odkladu orgánu dozoru alebo orgánu kontroly, prípady, kedy má kontrolór vedomosť o skutočnostiach zakladajúcich pochybnosti o jeho nepredpojatosti (vo vzťahu k predmetu kontroly, subjektu kontroly alebo jeho zamestnancom).

Najdôležitejšími **povinnosťami kontrolovaného subjektu sú**³⁹:

- umožniť vstup kontrolóra do objektov, na pozemky a do iných priestorov, ak tieto súvisia s predmetom vykonávaného štátneho dozoru alebo kontroly,
- poskytnúť kontrolórovi potrebnú súčinnosť na vykonanie štátneho dozoru alebo kontroly,
- poskytnúť, vytvoriť vhodné materiálne a technické podmienky na vykonanie štátneho dozoru alebo kontroly,
- zabezpečiť preukázanie totožnosti osôb vykonávajúcich činnosti podľa tohto zákona, ako aj všetkých osôb, ktoré sú prítomné pri vykonávaní tejto činnosti,
- poskytnúť kontrolórovi prvopisy dokladov a iných písomností, vyjadrenia, informácie vrátane technických nosičov dát,

³⁹ Pozri ust. § 87 ods.2 zákona o súkromnej bezpečnosti

- v určenej lehote prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov; o prijatých opatreniach a ich splnení predložiť orgánu štátneho dozoru alebo orgánu kontroly v stanovenej lehote písomnú informáciu.

Kontrolovaný subjekt je pri výkone štátneho dozoru a kontroly oprávnený⁴⁰:

- byť prítomný pri výkone štátneho dozoru alebo kontroly, oboznamovať sa s výsledkami štátneho dozoru alebo kontroly a vyjadrovať sa k nim,
- vyžadovať písomné potvrdenie o prevzatí prvopisov dokladov a iných písomností a technických nosičov dát,
- oboznámiť sa so záznamom o kontrole a prevziať jeden výťah záznamu o kontrole,
- vzniesť písomné námietky k výsledkom štátneho dozoru alebo kontroly,
- proti pokynom (uloženým na mieste) na odstránenie zistených nedostatkov môže prevádzkovateľ podať do dvoch dní po ich uložení písomné námietky, ktoré musia byť odôvodnené,
- ak má kontrolovaný subjekt pochybnosti o nepredpojatosti kontrolórov so zreteľom na ich vzťah k predmetu kontroly, ku kontrolovanému subjektu alebo k jeho zamestnancom, môže proti ich účasti na kontrole podať písomné námietky, v ktorých bude konkretizovať dôvod ich vznesenia.

Už len z demonštratívneho výpočtu práv a povinností orgánov a osôb vykonávajúcich štátny dozor a kontrolu, vrátane výkonu kontroly činnosti a práv a povinností kontrolovaného subjektu je nespochybniteľné postavenie nadriadenosti na strane orgánov a osôb vykonávajúcich štátny dozor a kontrolu a podriadenosti na strane kontrolovaného subjektu.

Existencia pertraktovaného vzťahu nadriadenosti a podriadenosti je sama o sebe spôsobilá na to, aby dôvodne existovali pochybnosti o rovnosti šancí, spravodlivých podmienkach v hospodárskej súťaži pre všetky subjekty, ktoré sa v konkurenčnom prostredí (oblasť ochrany súkromného majetku nie je monopolnou oblasťou pre súkromné bezpečnostné služby) tejto súťaže zúčastňujú.

Ďalšie pochybnosti týkajúce sa spravodlivých podmienok a nestrannosti vyvolávajú aj ustanovenia § 85 ods. 5 a § 86 ods. 4 zákona o súkromnej bezpečnosti.

§ 85, ods. 5) „Proti uloženým pokynom podľa odseku 1 písm. a) môže prevádzkovateľ podať do dvoch dní po ich uložení písomné námietky, ktoré musia byť odôvodnené. **Námietky nemajú odkladný účinok. O námietkach rozhodne orgán dozoru, ak pokyny uložil kontrolór ministerstva, alebo orgán kontroly, ak pokyny uložil kontrolór krajského riaditeľstva alebo policajt pri výkone kontroly činnosti. O námietkach rozhodne orgán dozoru alebo orgán kontroly do piatich dní od doručenia námietok.**“

§ 86, ods. 4) „Kontrolóri, ktorí vedia o skutočnostiach zakladajúcich pochybnosti o ich nepredpojatosti, sú povinní tieto skutočnosti bez zbytočného odkladu, najneskôr do začatia kontroly, písomne oznámiť orgánu dozoru alebo orgánu kontroly. Ak má kontrolovaný subjekt pochybnosti o nepredpojatosti kontrolórov so zreteľom na ich vzťah k predmetu kontroly, ku kontrolovanému subjektu alebo k jeho zamestnancom, môže proti ich účasti na kontrole podať písomné námietky orgánu dozoru alebo orgánu kontroly s uvedením dôvodu. **Podanie námietok nemá odkladný účinok. Kontrolóri, proti ktorým podal kontrolovaný subjekt námietky zakladajúce pochybnosti o ich nepredpojatosti, sú oprávnení vykonať pri štátnom**

⁴⁰ Pozri ust. § 87 ods.1 zákona o súkromnej bezpečnosti

dozore alebo kontrole len také úkony, ktoré nedovoľujú odklad. Vedúci orgánu dozoru alebo orgánu kontroly alebo ním určený zamestnanec je povinný rozhodnúť o námietkach najneskôr do piatich dní od ich uplatnenia a písomne oboznámiť s rozhodnutím toho, kto námietku uplatnil. Na rozhodovanie o nepredpojatosti sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.“

Právna úprava §§ 39 a 40 zákona o súkromnej bezpečnosti sa týka povinnosti prevádzkovateľov bezpečnostných služieb predložiť do 31. januára kalendárneho roka Ministerstvu vnútra SR písomnú správu o činnosti bezpečnostnej služby za uplynulý kalendárny rok. Súčasťou tejto správy je okrem iného aj zoznam zmlúv o poskytovaní bezpečnostnej služby uzavretých v uplynulom kalendárnom roku obsahujúci **údaje o zmluvných stranách, deň uzavretia zmluvy, dobu, na ktorú bola táto zmluva uzavretá, a predmet zmluvy** o poskytovaní bezpečnostnej služby. **Ide o údaje, ktoré možno v zmysle ustanovení § 17 Obchodného zákonníka považovať za obchodné tajomstvo.** Ustanovenie § 17 ods. 1 Obchodného zákonníka: „Predmetom práv patriacich k podniku je aj obchodné tajomstvo. Obchodné tajomstvo tvoria všetky skutočnosti obchodnej, výrobnjej alebo technickej povahy súvisiace s podnikom, ktoré majú skutočnú alebo aspoň potenciálnu materiálnu alebo nemateriálnu hodnotu, nie sú v príslušných obchodných kruhoch bežne dostupné, majú byť podľa vôle majiteľa obchodného tajomstva utajené a majiteľ obchodného tajomstva zodpovedajúcim spôsobom ich utajenie zabezpečuje.“

Súťaž, ktorej obsahom je ochrana majetku fyzických a právnických osôb sa okrem bezpečnostných služieb zúčastňujú, aj Policajný zbor Slovenskej republiky, prostredníctvom svojej zložky - služby technickej ochrany objektov a mestské a obecné polície, ktoré tieto činnosti realizujú za odplatu a poskytujú tak možnosť fyzickým a právnickým osobám chrániť si svoj majetok prostredníctvom pripojenia objektov na nimi prevádzkované PCO.

Za pozornosť stojí fakt, že iné organizačné zložky Policajného zboru Slovenskej republiky - Úrad súkromných bezpečnostných služieb Prezídia Policajného zboru a na Krajských riaditeľstvách Policajného zboru - oddelenia súkromných bezpečnostných služieb sú kontrolným orgánom voči subjektom, ktoré sú v podstate „v konkurenčnom postavení“ voči inej organizačnej zložke samotného Policajného zboru a navyše disponujú informáciami obchodnej povahy, ktoré sú svojim obsahom potencionálne „zaujímavými“ pre inú zložku Policajného zboru - službu technickej ochrany objektov. Právne predpisy, napr. zákon o súkromnej bezpečnosti zakotvujú povinnosť zachovávanie mlčanlivosti, ale súčasné dianie v spoločnosti a najmä únik údajov (a to aj, alebo najmä od orgánov v gescii Ministerstva vnútra SR a Ministerstva spravodlivosti SR), ktoré majú byť predmetom mlčanlivosti na verejnosť, nedokážu rozptýliť obavy z možného úniku takých informácií, ktoré môžu v hospodárskej súťaži spôsobiť v prípade niektorých súťažiacich subjektov výhodu, resp. na strane niektorých iných súťažiacich subjektov ujmu.

Súčasné nastavenie podmienok v právnych normách je spôsobilé indikovať narušenie pravidiel spravodlivej hospodárskej súťaže. **Nespochybnujeme potrebu regulácie a kontroly pre oblasť súkromnej bezpečnosti, avšak v absencii naozaj „nezávislého kontrolného arbitra“ vidíme najväčší nedostatok právnych predpisov upravujúcich oblasť súkromnej bezpečnosti.**

4.3 Analýza najčastejších dôvodov sankcionovania SBS zo strany kontrolného orgánu

Správneho deliktu na úseku súkromnej bezpečnosti⁴¹ sa dopustí právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, ak:

- bez licencie vykonáva činnosť, ktorá je bezpečnostnou službou, pre iné osoby,
- bez licencie vykonáva činnosť, ktorá je bezpečnostnou službou, ako vlastnú ochranu alebo bez licencie vykonáva činnosť, ktorá je technickou službou,
- poveruje výkonom fyzickej ochrany, pátrania, odbornej prípravy a poradenstva osoby, ktoré nespĺňajú podmienky bezúhonnosti alebo spoľahlivosti,
- nesplní niektorú z povinností ustanovenú zákonom o súkromnej bezpečnosti, osobitným predpisom upravujúcim profesionálnu cezhraničnú prepravu eurovej hotovosti cestnou dopravou alebo na ich základe alebo nesplní povinnosť uloženú rozhodnutím ministerstva alebo krajského riaditeľstva vydaným na základe zákona o súkromnej bezpečnosti,
- uvedie nepravdivé informácie v správe o činnosti bezpečnostnej služby.

Za spáchanie správneho deliktu je v zmysle ust. § 91 ods. 2 zákona o súkromnej bezpečnosti Ministerstvo vnútra SR alebo Krajské riaditeľstvo oprávnené subjektu, ktorý správny delikt spáchal oprávnené uložiť sankciu v podobe pokuty v rozmedzí od 331,- € až do výšky 66.387,- €. V zákonom stanovených prípadoch môže dôjsť k uloženiu zákazu činnosti v trvaní až do piatich rokov (v ustanovených prípadoch v trvaní do troch rokov), prípadne aj prepadnutie veci, ak vec patrí páchatel'ovi správneho deliktu a ak ide o vec, ktorá sa použila na spáchanie správneho deliktu, správnym deliktom sa získala alebo sa nadobudla za vec získanú správnym deliktom. Ak sa neuložilo prepadnutie veci, možno rozhodnúť, že táto vec bude zhabaná za predpokladu, že patrí páchatel'ovi správneho deliktu, ktorého nemožno stíhať za správny delikt, alebo nepatrí páchatel'ovi správneho deliktu, alebo mu nepatrí v celosti, a ak to vyžaduje bezpečnosť osôb alebo majetku alebo iný všeobecný záujem.

Priestupku na úseku súkromnej bezpečnosti sa podľa § 92 ods. 1 zákona o súkromnej bezpečnosti dopustí fyzická osoba, ak:

- bez licencie vykonáva činnosť, ktorá je bezpečnostnou službou alebo technickou službou,
- sa pri výkone fyzickej ochrany, pátrania, odbornej prípravy a poradenstva vydáva za policajta alebo za inú osobu, ktorá plní úlohy verejnej správy,
- ako zamestnanec nepredloží prevádzkovateľovi doklady, ktoré ustanovuje zákon o súkromnej bezpečnosti,
- ako osoba poverená výkonom fyzickej ochrany, pátrania, odbornej prípravy a poradenstva si na mieste, o ktorom sa predpokladá, že bol na ňom spáchaný trestný čin, na mieste, kde došlo k dopravnej nehode, prevádzkovej nehode (havárii), pracovnému úrazu alebo k inej mimoriadnej udalosti, na mieste, kde bola usmrtená osoba alebo došlo k ublíženiu na zdraví, ako aj na mieste, kde bola použitá strelná zbraň alebo vecný bezpečnostný prostriedok, nepočína tak, aby žiadnym spôsobom nesťažovala vyšetrowanie,
- ako zamestnanec kontrolovaného subjektu alebo ako osoba oprávnená konať za kontrolovaný subjekt odmietne poskytnúť kontrolórovi potrebnú súčinnosť na

⁴¹ Pozri ust. § 91 ods.1 zákona o súkromnej bezpečnosti

vykonanie štátneho dozoru alebo kontroly, neumožní mu vstup do objektov, na pozemky a do iných priestorov, ktoré súvisia s výkonom štátneho dozoru alebo kontroly, alebo mu neposkytne prvopisy dokladov, písomnosti, vyjadrenia, informácie vrátane technických nosičov dát,

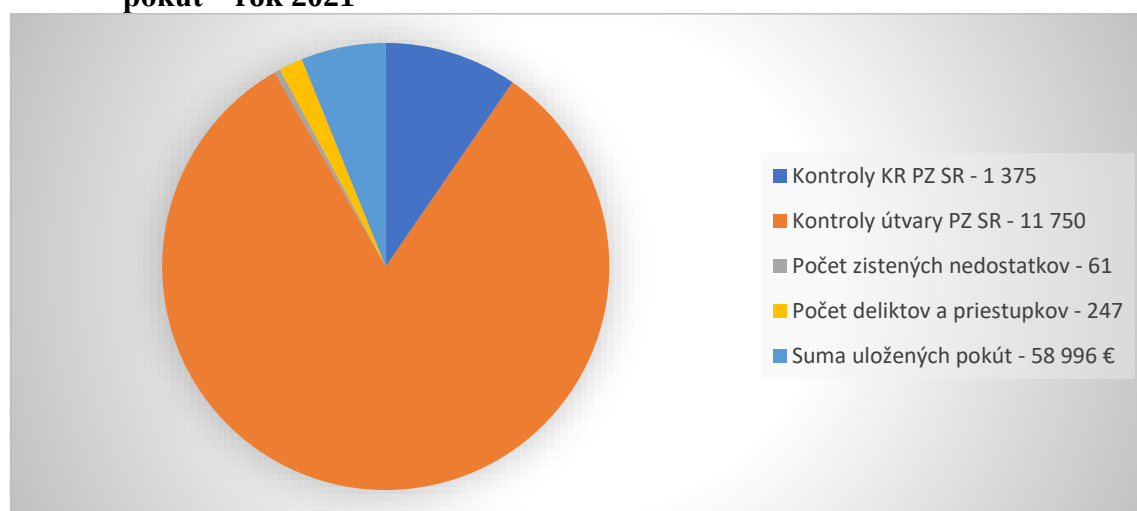
- nesplní inú povinnosť ustanovenú zákonom o súkromnej bezpečnosti, osobitným predpisom upravujúcim profesionálnu cezhraničnú prepravu eurovej hotovosti cestnou dopravou alebo na ich základe.

Za spáchanie priestupku je Ministerstvo vnútra SR alebo Krajské riaditeľstvo oprávnené podľa § 92 ods. 2 zákona o súkromnej bezpečnosti uložiť fyzickej osobe, ktorá priestupok spáchala sankciu v podobe pokuty v rozmedzí od 165,-€ až do výšky 6.638,- €. V zákonom stanovených prípadoch môže dôjsť k uloženiu zákazu činnosti v trvaní až do piatich rokov (v ustanovených prípadoch v trvaní do troch rokov).

Výnos z uložených pokút za spáchanie správneho deliktu alebo priestupku je príjmom štátneho rozpočtu. Vlastníkom prepadnutých vecí alebo zhabaných vecí sa stáva štát.

Vychádzajúc z údajov pochádzajúcich z oficiálnej Správy o činnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Policajného zboru na úseku súkromnej bezpečnosti za rok 2021⁴², v tomto roku bolo Úradom súkromných bezpečnostných služieb Prezídia Policajného zboru uložených celkom 26 sankcií za porušenie ustanovení zákona o súkromnej bezpečnosti v celkovej sume 2360,- €.

Graf 4 Počet kontrol vykonaných u prevádzkovateľov bezpečnostných služieb, počet zistených nedostatkov, deliktov, priestupkov a suma uložených pokút – rok 2021



Zdroj: Vlastné spracovanie, Správa o činnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Policajného zboru na úseku súkromnej bezpečnosti za rok 2021

Poznámka:

Naším zámerom tiež bolo získať od kompetentných orgánov informácie o štruktúre správnych deliktov a priestupkov, ktoré sme chceli špecifikovať v tejto analýze (nakol'ko uvedené je súčasťou schválenej osnovy). Ministerstvo vnútra nám však ani na základe žiadosti podanej podľa tzv. infozákona, požadované údaje neposkytlo. Vid':

1. Rozhodnutie Ministerstva vnútra SR zo dňa 13.10.2022, č. k. KM-TO2-2022/004319-004

⁴² Dostupné na internete: <https://www.minv.sk/?urad-sukromnych-bezpecnostnych-sluzieb-p-pz> Správa o činnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Policajného zboru na úseku súkromnej bezpečnosti za rok 2021, strana 4 a strana 9.

2. Oznámenie Ministerstva vnútra SR zo dňa 02.12.2022, č. k. KM-TO2-2022/004319-009

5 PROBLEMATIKA REGULÁCIE LICENCOVANÝCH SUBJEKTOV V SÚKROMNEJ BEZPEČNOSTI VOČI INÝM NEREGULOVANÝM ČASTIAM SÚVISIACICH S OCHRANOU MAJETKU A OSÔB

Obsahom tejto kapitoly je vymedzenie druhu a typu aktív, ktoré jednotlivé subjekty podieľajúce sa na ochrane majetku chránia a definovanie právnej úpravy, ktorá ich reguluje. **Úvodom však treba uviesť, že každý typ (spôsob) ochrany majetku (aktív) je určitým spôsobom regulovaný a neboli identifikované prakticky žiadne oblasti ochrany majetku, ktoré by neboli viac alebo menej regulované prostredníctvom všeobecne záväzného právneho predpisu.** V mnohých prípadoch je regulácia dokonca prísnejšia alebo minimálne rovnako prísna, ako v prípade súkromnej bezpečnosti. Pre výkon tej-ktorej funkcie v iných oblastiach, zasahujúcich do ochrany majetku fyzických a právnických osôb, je v mnohých prípadoch nevyhnutné získanie osobitného osvedčenia, ktoré po splnení kvalifikačných predpokladov vydáva príslušný orgán verejnej moci. Práve v tomto osvedčení možno vidieť akúsi paralelu k licencií pre súkromné bezpečnostné služby.

Ako je uvedené vyššie, v kontexte druhov aktív táto časť analýzy poukazuje na rozsah regulácie iných typov ochrany majetku, ako sú súkromné bezpečnostné služby.

5.1 Protipožiarna bezpečnosť (ochrana hmotných aktív)

Protipožiarna bezpečnosť je pomerne široký pojem, ktorý v sebe zahŕňa predovšetkým úpravu podmienok na ochranu života a zdravia fyzických osôb, majetku a životného prostredia pred požiarmi, pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí na úseku ochrany pred požiarmi a hasičských jednotiek pri vykonávaní záchranných prác pri nežiaducich udalostiach.

Predpisy požiarnej ochrany tiež upravujú povinnosti ústredných orgánov štátnej správy, obcí, právnických osôb a fyzických osôb na úseku ochrany pred požiarmi, požiadavky na odbornú prípravu a odbornú spôsobilosť na výkon činností na úseku ochrany pred požiarmi, výkon štátnej správy na úseku ochrany pred požiarmi, druhy hasičských jednotiek, ich zriaďovanie a povinnosti pri zdolávaní požiarov a vykonávaní záchranných prác, poskytovanie pomoci pri zdolávaní požiarov, úlohy Dobrovoľnej požiarnej ochrany Slovenskej republiky (ďalej len „**Dobrovoľná požiarňa ochrana**“) a iných občianskych združení na úseku ochrany pred požiarmi a sankcie za porušovanie povinností vyplývajúcich z predpisov o ochrane pred požiarmi.

Rozsah právnej regulácie:

Zákony:

- Zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 315/2001 Z. z. o hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov.

Vyhlášky:

- Vyhláška MV SR č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov,

- Vyhláška MV SR č. 611/2006 Z. z. o hasičských jednotkách,
- Vyhláška MV SR č. 123/2002 Z. z., ktorou sa ustanovuje katalóg činností v hasičskom a záchrannom zbore,
- Vyhláška MV SR č. 719/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú vlastnosti, podmienky prevádzkovania a zabezpečenie pravidelnej kontroly prenosných hasiacich prístrojov a pojazdných hasiacich prístrojov,
- Vyhláška MV SR č. 726/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú vlastnosti elektrickej požiarnej signalizácie, podmienky jej prevádzkovania a zabezpečenia jej pravidelnej kontroly,
- Vyhláška MV SR č. 55/2002 Z. z., ktorou sa určujú sídla a územné obvody krajských riaditeľstiev Hasičského a záchranného zboru, okresných riaditeľstiev Hasičského a záchranného zboru a sídla hasičských staníc v znení neskorších predpisov,
- Vyhláška MV SR č. 258/2007 Z. z., o požiadavkách na protipožiarnu bezpečnosť pri skladovaní, ukladaní a pri manipulácii s tuhými horľavými látkami,
- Vyhláška MV SR č. 124/2000 Z. z., ktorou sa ustanovujú zásady požiarnej bezpečnosti pri činnostiach s horľavými plynmi a horenie podporujúcimi plynmi,
- Vyhláška MV SR č. 478/2008 Z. z. o vlastnostiach, konkrétnych podmienkach prevádzkovania a zabezpečenia pravidelnej kontroly požiarneho uzáveru,
- Vyhláška MV SR č. 142/2004 Z. z. o protipožiarnej bezpečnosti pri výstavbe a pri užívaní prevádzkarne a iných priestorov, v ktorých sa vykonáva povrchová úprava výrobkov náterovými látkami,
- Vyhláška MV SR č. 401/2007 Z. z. o technických podmienkach a požiadavkách na protipožiarnu bezpečnosť pri inštalácii a prevádzkovaní palivového spotrebiča, elektrotepelného spotrebiča a zariadenia ústredného vykurovania a pri výstavbe a používaní komína a dymovodu a o lehotách ich čistenia a vykonávania kontrol,
- Vyhláška MV SR č. 96/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú zásady protipožiarnej bezpečnosti pri manipulácii a skladovaní horľavých kvapalín, ťažkých vykurovacích olejov a rastlinných a živočíšnych tukov a olejov.

Pre účely porovnania legislatívnych podmienok (požiadaviek) kladených na výkon činnosti zamestnanca súkromnej bezpečnostnej služby oproti iným odvetviam, táto analýza poukazuje na podmienky výkonu činnosti technika požiarnej služby a hasiča hasičského záchranného zboru.

Technik požiarnej ochrany

Technikom požiarnej ochrany (ďalej aj „technik PO“) môže byť len fyzická osoba **s odbornou spôsobilosťou na výkon činnosti technika požiarnej ochrany**. Odbornú spôsobilosť technika požiarnej ochrany môže podľa § 11 ods. ods. 3 zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov získať fyzická osoba s úplným stredným vzdelaním.

Prostredníctvom technika PO plní fyzická alebo právnická osoba nasledovné povinnosti:

- vykonávanie preventívnych protipožiarnych prehliadok,

- určovanie miest so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru a počtu členov protipožiarnych hliadok,
- vykonávanie školenia o ochrane pred požiarmi a odbornej prípravy protipožiarnych hliadok,
- vypracúvanie, vedenie a udržiavanie dokumentácie ochrany pred požiarmi v súlade so skutočným stavom,
- určovanie požiadaviek na protipožiarnu bezpečnosť pri užívaní stavby a pri zmene v užívaní stavby,
- organizovanie a vyhodnocovanie cvičných požiarnych poplachov.

Technik PO môže uvedené činnosti pre dotknutú osobu vykonávať v pracovnoprávnom vzťahu alebo prostredníctvom obchodnoprávnej či občianskoprávnej zmluvy.

Odbornú spôsobilosť technik požiarnej ochrany preukazuje **osvedčením o odbornej spôsobilosti**. Odbornú spôsobilosť technika požiarnej ochrany overuje a osvedčenie o odbornej spôsobilosti technika požiarnej ochrany vydáva **príslušné krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru**.

Overenia odbornej spôsobilosti sa môže zúčastniť fyzická osoba, **ktorá absolvovala odbornú prípravu pre technikov požiarnej ochrany** vo vymedzenom rozsahu a to najneskôr do 6 mesiacov od skončenia odbornej prípravy, pričom absolvovanie odbornej prípravy sa preukazuje potvrdením o absolvovaní odbornej prípravy. Potvrdenie o absolvovaní odbornej prípravy pre technika požiarnej ochrany platí 18 mesiacov od skončenia odbornej prípravy.

Overenia odbornej spôsobilosti **bez absolvovania odbornej prípravy sa môže zúčastniť absolvent strednej školy so študijným zameraním požiarnej ochrany**, ktorej obsah a rozsah spĺňa podmienky odbornej prípravy na získanie odbornej spôsobilosti technika požiarnej ochrany do 6 mesiacov od úspešného ukončenia štúdia na strednej škole. Obsah a rozsah študijného zamerania požiarnej ochrany príslušnej školy, ako aj spôsob overenia vedomostí sa musia prerokovať s ministerstvom.

Overenia odbornej spôsobilosti bez absolvovania odbornej prípravy sa môže zúčastniť absolvent vyššieho odborného vzdelania v študijnom odbore požiarnej ochrany, ktorej obsah a rozsah spĺňa podmienky odbornej prípravy na získanie odbornej spôsobilosti technika požiarnej ochrany alebo absolvent vysokej školy so študijným zameraním požiarnej ochrany, ktorej obsah a rozsah spĺňa podmienky odbornej prípravy na získanie odbornej spôsobilosti technika požiarnej ochrany do 6 mesiacov od úspešného ukončenia štúdia. Obsah a rozsah študijného zamerania požiarnej ochrany príslušnej školy, ako aj spôsob overenia vedomostí sa musia prerokovať s ministerstvom.

Odborná príprava pozostáva zo základnej odbornej prípravy a z aktualizacej odbornej prípravy. Základná odborná príprava trvá 120 hodín v prípade osôb, ktoré ešte nemajú odbornú spôsobilosť technika požiarnej ochrany. Aktualizačná odborná príprava pre fyzické osoby s odbornou spôsobilosťou technika požiarnej ochrany trvá v rozsahu 30 hodín.

Fyzická osoba s odbornou spôsobilosťou technika požiarnej ochrany sa podrobuje **raz za päť rokov pravidelnému overovaniu odbornej spôsobilosti** po absolvovaní aktualizacej odbornej prípravy. Platnosť osvedčenia o odbornej spôsobilosti technika PO po treťom získaní odbornej spôsobilosti, ktorý zároveň vykonával činnosti technika PO najmenej desať po sebe nasledujúcich rokov, je bez časového obmedzenia.

Odbornú prípravu technikov požiarnej ochrany vykonáva fyzická alebo právnická osoba, ktorá má na jej vykonávanie **oprávnenie vydané ministerstvom vnútra**. Skúška na

overovanie odbornej spôsobilosti technika PO pozostáva z písomnej aj ústnej časti (prvá sa vykonáva písomná časť), pričom účastník musí úspešne zložiť obidve časti skúšky.

Hasič Hasičského a záchranného zboru

Podľa zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov príslušníkom Hasičského a záchranného zboru môže byť štátny občan Slovenskej republiky starší ako 18 rokov, ktorý o prijatie písomne požiada, ak

- a) je bezúhonný,
- b) má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- c) spĺňa kvalifikačné predpoklady na vykonávanie funkcie, do ktorej má byť vymenovaný,
- d) je zdravotne, fyzicky a psychicky spôsobilý na vykonávanie služby,
- e) ovláda štátny jazyk,
- f) ovláda cudzí jazyk, ak túto požiadavku na vykonávanie štátnej služby určí služobný úrad,
- g) má pobyt na území Slovenskej republiky.

Za bezúhonného sa považuje občan, ktorý **nebol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin** proti životu a zdraviu, za úmyselný trestný čin proti slobode a ľudskej dôstojnosti, za úmyselný trestný čin proti republike, za úmyselný trestný čin proti poriadku vo verejných veciach alebo ktorý nebol právoplatne odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody. Na právoplatné odsúdenie sa prihliada, aj keď bolo zahladené podľa osobitného predpisu, alebo ak sa podľa osobitného predpisu na občana hľadá, ako keby nebol za taký trestný čin odsúdený. Bezúhonnosť sa **preukazuje odpisom z registra trestov** nie starším ako tri mesiace.

Zdravotnú spôsobilosť v prijímacom konaní posudzuje služobný posudkový lekár lekárskeho posudkom na základe záverov vyšetrenia uchádzača o prijatie do služobného pomeru lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

Posudzovanie psychickej spôsobilosti vykonáva psychológ zboru.

K ďalším kvalifikačným predpokladom sa radí požadované vzdelanie, osobitná odborná spôsobilosť a odborná prax. Požadované vzdelanie je vzdelanie v príslušnom stupni vzdelania v príslušnom študijnom odbore alebo v zameraní štúdia. Odborná prax je minimálny čas vyjadrený v rokoch, potrebný na vykonávanie činnosti v zbore.

Z uvedeného vyplýva, že uchádzač na funkciu hasiča v Hasičskom záchrannom zbore sa musí podrobiť posúdeniu spôsobilosti na vykonávanie funkcie v zbore a teda **lekárskemu vyšetreniu, preverke fyzickej zdatnosti a psychologickému vyšetreniu. Ak uchádzač jednej z podmienok nevyhoví, prijímacie konanie sa ukončí.**

5.2 Bezpečnosť práce

Bezpečnosť práce je pojem, ktorý v sebe zahŕňa všeobecné zásady prevencie a základné podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a na vylúčenie rizík a faktorov podmieňujúcich vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce. Bezpečnosť práce tak chráni nie len fyzickú integritu každého zamestnanca, ale prostredníctvom dodržiavania bezpečných pracovných postupov aj majetok zamestnávateľa.

Predpisy bezpečnosti práce tak definujú opatrenia na zabezpečenie ochrany života a zdravia pri práci, určujú kompetencie dozorných orgánov a regulujú legislatívne požiadavky a činnosť osôb, podieľajúcich sa na zabezpečovaní bezpečnosti práce.

Rozsah právnej regulácie:

Zákony:

- Zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Zákon č. 311/2002 Z. z. Zákonník práce v platnom znení,
- Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v platnom znení,
- Zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní.

Nariadenia vlády:

- Nariadenie vlády SR č. 387/2006 Z. z. o požiadavkách na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia pri práci,
- Nariadenie vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci,
- Nariadenie vlády SR č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko,
- Nariadenie vlády SR č. 392/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov,
- Nariadenie vlády SR č. 393/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vo výbušnom prostredí,
- Nariadenie vlády SR č. 395/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov.

Pre účely porovnania legislatívnych podmienok (požiadaviek) kladených na výkon činnosti zamestnanca súkromnej bezpečnostnej služby oproti iným odvetviam, táto analýza poukazuje na podmienky výkonu činnosti bezpečnostného technika podľa zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Bezpečnostný technik ako garant BOZP

Bezpečnostný technik zabezpečuje úlohy v súvislosti s prevenciou rizík poškodenia života a zdravia zamestnancov a iných osôb u zamestnávateľa. Pre výkon tejto činnosti je potrebné získať **osvedčenie vydané Národným inšpektorátom práce**. Podmienky získania osvedčenia na činnosť bezpečnostného technika sú od 1. januára 2023 nasledovné:

- a) úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie, absolvovaná odborná príprava v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie bezpečnostných technikov a **úspešne vykonanie skúšky bezpečnostného technika pred komisiou** Národného inšpektorátu práce,
- b) odborné vzdelanie v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v rámci stredoškolského štúdia ukončeného maturitnou skúškou alebo vysokoškolského

štúdia na oprávnenej škole, ktorá obsah a rozsah študijného zamerania bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci vymedzila po dohode s Národným inšpektorátom práce, a tak získala oprávnenie na výchovu a vzdelávanie bezpečnostného technika (ďalej len "škola"), a úspešne vykonanie skúšky bezpečnostného technika alebo

- c) osoba má najmenej päťročnú prax inšpektora práce.

5.3 Ochrana osobných údajov

Osobné údaje sú akékoľvek informácie týkajúce sa identifikovanej alebo identifikovateľnej fyzickej osoby (ďalej len „dotknutá osoba“); identifikovateľná fyzická osoba je osoba, ktorú možno identifikovať priamo alebo nepriamo, najmä odkazom na identifikátor, ako je meno, identifikačné číslo, lokalizačné údaje, online identifikátor, alebo odkazom na jeden či viaceré prvky, ktoré sú špecifické pre fyzickú, fyziologickú, genetickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu tejto fyzickej osoby. Ich spracúvanie upravujú najmä tieto predpisy:

Rozsah právnej regulácie:

Zákony:

- Zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov,
- Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (najmä ustanovenia o ochrane osobnosti - § 11-16),
- Zákon č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách (napríklad ustanovenia o povinnosti získania súhlasu na prístup od koncového zariadenia inej osoby – napr. cookies).

Vyhlášky:

- Vyhláška Úradu na ochranu osobných údajov SR č. 158/2018 Z. z. o postupe pri posudzovaní vplyvu na ochranu osobných údajov.

Iné:

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) – aplikuje sa na informačné (počítačové) systémy vtedy, ak tieto obsahujú osobné údaje.

Vo vzťahu k bezpečnosti osobných údajov je možné badať zjemnenie legislatívnych požiadaviek na výkon funkcie zodpovednej osoby, ako akéhosi garanta súladu spracúvania osobných údajov prevádzkovateľom. Podľa pôvodného zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov (aktuálne už neúčinný právny predpis), musela osoba pre výkon funkcie zodpovednej osoby spĺňať tieto požiadavky:

- a) spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- b) bezúhonnosť,
- c) platnosť potvrdenia Úradu na ochranu osobných údajov o absolvovaní skúšky na úrade.

Skúška bola v praxi vykonávaná ako praktické preskúšanie (formou rozsiahleho písomného testu) vedomostí z oblasti práva ochrany osobných údajov. O úspešnom absolvovaní skúšky vydal úrad potvrdenie (certifikát).

Všeobecné nariadenie o ochrane údajov (GDPR) ani zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov podmienku absolvovania skúšky zodpovednej osoby nepozná. Dokonca podľa GDPR nie je prevádzkovateľ (osoba, ktorá osobné údaje spracúva) povinný určiť zodpovednú osobu vždy. Povinnosť určiť zodpovednú osobu podľa čl. 37 GDPR pá prevádzkovateľ, ktorý je orgánom verejnej moci, alebo predmetom jeho činnosti sú spracovateľské operácie, ktoré si vzhľadom na svoju povahu, rozsah a/alebo účely vyžadujú pravidelné a systematické monitorovanie dotknutých osôb vo veľkom rozsahu, alebo hlavnými činnosťami prevádzkovateľa je spracúvanie osobitných kategórií údajov podľa článku 9 GDPR vo veľkom rozsahu alebo spracúvanie osobných údajov týkajúcich sa uznania viny za trestné činy a priestupky podľa článku 10 GDPR.

Je však otázne, od akej miery je relevantné porovnávať oblasť súkromnej bezpečnosti a tzv. zodpovednú osobu podľa GDPR. Zodpovedná osoba je prakticky len poradným orgánom prevádzkovateľa bez reálnej možnosti ovplyvniť spôsob a proces spracúvania údajov (napr. ich bezpečnosť, spôsob uchovávania a pod.).

Jedinou podmienkou na výkon činnosti zodpovednej osoby je jej znalosť práva a legislatívy ochrany osobných údajov a nezávislosť v rámci štruktúry prevádzkovateľa (musí byť podriadená výlučne a priamo najvyššiemu vedeniu).

Od dňa 25. mája 2018, ktorý je deň účinnosti GDPR, tak zodpovedná osoba už nemusí spĺňať podmienku bezúhonnosti ani nemusí absolvovať odbornú skúšku na výkon svojej činnosti. Za odbornosť zodpovednej osoby zodpovedá prevádzkovateľ, ktorý ju určil (ktorý si ju vybral). Od 25. mája 2018 už takisto zodpovedná osoba nemôže byť za svoju činnosť sankcionovaná uložením pokuty (pokuta môže byť uložená len prevádzkovateľovi alebo sprostredkovateľovi, nie zodpovednej osobe).

5.4 Ochrana bankového tajomstva

Rozsah právnej regulácie:

Zákony:

- Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa § 91 a nasl. zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách sú predmetom bankového tajomstva všetky informácie a doklady o záležitostiach týkajúcich sa klienta banky alebo klienta pobočky zahraničnej banky, ktoré nie sú verejne prístupné, najmä informácie o obchodoch, stavoch na účtoch a stavoch vkladov. Tieto informácie banky a pobočky zahraničnej banky sú povinné utajovať a chrániť pred vyzradením, zneužitím, poškodením, zničením, stratou alebo odcudzením. Informácie a doklady o záležitostiach, ktoré sú chránené bankovým tajomstvom, banky a pobočky zahraničnej banky môžu poskytnúť tretím osobám len s predchádzajúcim písomným súhlasom dotknutého klienta.

Dohľad nad bankami, teda aj nad zabezpečením primeranej úrovne ochrany bankového tajomstva, vykonáva Národná banka Slovenska.

Ochrana bankového tajomstva však nemôže byť explicitným predmetom činnosti žiadneho podnikateľského subjektu, keďže nositeľom tejto povinnosti sú banky. V sekundárnom význame môže byť ochrana bankového tajomstva zabezpečovaná aj prijatím vhodných

organizačných a personálnych opatrení bankou, t. j. napríklad ochranou internej siete pred neoprávneným zásahom z vonku, alebo realizovaním odborného školenia zamestnancov banky a podobne. Tieto sekundárne činnosti nepodliehajú ex lege požiadavke certifikácie, avšak môžu byť certifikované podľa príslušných ISO noriem.

5.5 Ochrana obchodného tajomstva

Definícia obchodného tajomstva je obsiahnutá v § 17 Obchodného zákonníka ako: „*Obchodné tajomstvo tvoria všetky skutočnosti obchodnej, výrobnjej alebo technickej povahy súvisiace s podnikom, ktoré majú skutočnú alebo aspoň potenciálnu materiálnu alebo nemateriálnu hodnotu, nie sú v príslušných obchodných kruhoch bežne dostupné, majú byť podľa vôle majiteľa obchodného tajomstva utajené a majiteľ obchodného tajomstva zodpovedajúcim spôsobom ich utajenie zabezpečuje.*“

Informácie chránené obchodným tajomstvom môžu byť významné tak z **dlhodobého, ako aj krátkodobého hľadiska**. Napríklad ochrana výrobných postupov má pre podnikateľa význam dlhodobý, kým napríklad výsledky marketingovej štúdie či dátum uvedenia nového produktu na trh má význam krátkodobý. Obidve hľadiská však požívajú rovnakú právnu ochranu.

Obchodné tajomstvo chráni predovšetkým sám podnikateľ. Rovnako, ako v prípade ochrany bankového tajomstva, aj v prípade ochrany obchodného tajomstva môže byť táto ochrana v sekundárnom význame zabezpečovaná aj prijatím vhodných organizačných a personálnych opatrení podnikateľom, t. j. napríklad ochranou internej siete pred neoprávneným zásahom z vonku alebo realizovaním odborného školenia zamestnancov podnikateľa a podobne. Tieto sekundárne činnosti nepodliehajú ex lege požiadavke certifikácie, avšak môžu byť certifikované podľa príslušných ISO noriem.

Rozsah právnej regulácie:

Zákony:

- Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník,
- Zákon č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode a o zmene a doplnení zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 284/2002 Z. z.,
- Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon – napríklad § 265 zneužívanie informácií v obchodnom styku.

5.6 Ochrana duševného vlastníctva

Duševné vlastníctvo možno definovať aj ako majetok nehmotnej povahy, ktorý je výsledkom tvorivej duševnej činnosti. Je predmetom právnej ochrany a jeho používanie je preto viazané na súhlas autora, či tvorcu.

Právo duševného vlastníctva možno rozčleniť nasledovne:

- a) **autorské právo a práva súvisiace s autorským právom**, ktoré súvisí najmä skôr s umeleckou a kultúrnou činnosťou,
- b) **právo priemyselného vlastníctva**, ktoré súvisí skôr s hospodárskou a technickou činnosťou.

Tabuľka 2 Porovnanie práv duševného vlastníctva

Autorské právo a práva súvisiace s autorským právom	Právo priemyselného vlastníctva
- chráni diela autorov (literárne, hudobné, fotografické, architektonické) a iné predmety ochrany, ku ktorým sa viažu práva súvisiace (umelecký výkon, zvuková a/alebo zvukovoobrazový záznam), počítačové programy a databázy; - právna ochrana vzniká ex lege, teda nevyžaduje sa predchádzajúca registrácia; - táto oblasť súvisí viac s umeleckou, kultúrnou sférou činnosti, - hlavným orgánom ochrany práv je Ministerstvo kultúry SR a organizácie kolektívnej správy práv.	- chráni predmety vytvorené tvorivou duševnou činnosťou (vynálezy, technické riešenia, dizajny), alebo tovary a služby prostredníctvom označenia (napr. ochranné známky, označenie pôvodu); - právna ochrana vzniká registráciou (Úrad priemyselného vlastníctva SR, OHIM, WIPO); - táto oblasť súvisí najmä s obchodnou a technickou sférou činnosti; - hlavným orgánom ochrany je Úrad priemyselného vlastníctva SR.

Zdroj: Vlastné spracovanie

Svoje autorské práva môže umelec chrániť sám alebo **prostredníctvom organizácie kolektívnej správy práv**.

Organizácia kolektívne správy práv je z pohľadu právnej formy občianskym združením, združujúcim autorov a výkonných umelcov. Aby mohla svoju činnosť vykonávať, musí byť nositeľom **oprávnenia udeleného Ministerstvom kultúry SR** podľa § 144 ods. 1 písm. c) Autorského zákona. Toto oprávnenie umožňuje týmto občianskym združeniam spravovať majetkové práv výkonných umelcov a autorov.

V tomto oprávnení Ministerstva kultúry SR možno vidieť akúsi alternatívu k licencií SBS. Bez oprávnenia by bola organizácia kolektívnej správy práv len obyčajným občianskym združením.

Aktuálne existuje päť organizácií kolektívnej správy práv disponujúcich oprávnením Ministerstva kultúry SR:

1. SOZA (Slovenský ochranný zväz autorský pre práva k hudobným dielam),
2. LITA, autorská spoločnosť,
3. SLOVGRAM (nezávislá spoločnosť výkonných umelcov, výrobcov zvukových a zvukovo-obrazových záznamov),
4. OZIS (ochranné združenie interpretov Slovenska),
5. SAPA (Slovenská asociácia producentov v audiovízi).

Rozsah právnej regulácie:

Zákony:

- Zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon,
- Zákon č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach,
- Zákon č. 444/2002 o dizajnoch,

- Zákon č. 517/2007 Z. z. o úžitkových vzoroch,
- Zákon č. 517/2007 Z. z. o úžitkových vzoroch,
- Zákon č. 435/2001 Z. z. o patentoch, dodatkových ochranných osvedčeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (patentový zákon).

Záver:

Analýzou právnej úpravy ďalších činností súvisiacich s ochranou majetku bolo zistené, že legislatívne požiadavky na výkon činnosti zamestnanca súkromnej bezpečnostnej služby sú porovnateľné s požiadavkami na výkon činnosti hasiča hasičské a záchranného zboru. Ostatné povolania, pri ktorých dochádza k ochrane majetku alebo života a zdravia osôb, sú legislatívou regulované na prvý pohľad miernejšie. Treba ale uviesť, že hoci sú podmienky kladené na výkon iných povolání miernejšie, celková právna regulácia je prísna a je regulovaná predpismi Európskej únie spĺňajúcimi prísne regulačné rámce (napríklad Všeobecné nariadenie o ochrane údajov – GDPR, alebo už uvedené kybernetická smernica NIS2).

Tabuľka 3 Porovnanie podmienok výkonu činností súvisiacich s ochranou majetku

	Bezúhonnosť	Fyzická spôsobilosť	Psychická spôsobilosť	Odborná spôsobilosť	Predmet ochrany
Zamestnanec SBS	Áno	Áno	Áno	Áno	Majetok, život a zdravie
Technik požiarnej ochrany	Nie	Nie	Nie	Áno	Majetok, život a zdravie
Hasič HaZZ	Áno	Áno	Áno	Áno	Majetok, život a zdravie
Bezpečnostný technik	Nie	Nie	Nie	Áno	Majetok, život a zdravie pri práci
Správca bytového domu	Nie, ale vyžaduje sa dôveryhodnosť	Nie	Nie	Áno	Prevádzka a údržba domu
Zodpovedná osoba pre ochranu OÚ	Už nie	Nie	Nie	Áno ale necertifikovaná	Osobné údaje
Bankové tajomstvo	Povinným subjektom sú banky, preto uvedené nie je možné porovnávať				
Obchodné tajomstvo	Povinným subjektom sú všetci, preto uvedené nie je možné porovnávať				
Duševné vlastníctvo	Povinným subjektom sú všetci; práva spravujú organizácie kolektívnej správy práv - občianske združenia s oprávnením od ministerstva kultúry				

Zdroj: Vlastné spracovanie

6 PRACOVNOPRÁVNÝ VZŤAH

6.1 Analýza faktorov ovplyvňujúcich zamestnávanie zamestnancov SBS – mzda a jej zložky, pracovný čas, príplatky, požiadavky na zamestnancov, psychická a zdravotná spôsobilosť

Súčasná situácia na pracovnom trhu, najmä nedostatok disponibilnej pracovnej sily je aj s ohľadom na budúcnosť alarmujúca. Vo vzťahu k potrebám prevádzkovateľov súkromných bezpečnostných služieb je táto situácia ešte komplikovanejšia, nakoľko zamestnanec prevádzkovateľa bezpečnostnej služby musí spĺňať viacero špecifických požiadaviek, ktorými v prípade, že ide o zamestnanca/osobu odborne spôsobilú na výkon fyzickej ochrany a pátrania (ide o najpočetnejšiu skupinu zamestnancov v bezpečnostných službách) sú:

- minimálny vek 18 rokov,
- spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- bezúhonnosť,
- spoľahlivosť,
- zdravotná spôsobilosť,
- držiteľ preukazu odbornej spôsobilosti.

Špecifické požiadavky na výkonu práce v bezpečnostných službách

Prihliadnuc na obsah uzatvorených zmluvných kontraktov medzi prevádzkovateľmi bezpečnostných služieb a ich obchodnými partnermi, možno s ohľadom na prevládajúce požiadavky týkajúce sa výkonu práce vykonávanej zamestnancami bezpečnostných služieb (najmä vo vzťahu k prevádzkovaniu pultov centralizovanej ochrany) definovať nasledujúce špecifická:

- a) prevažuje potreba na nerovnomerné rozvrhnutie pracovného času,
- b) práca sa vykonáva najmä v tých dňoch, alebo časových úsekoch dňa, kedy sú objekty chránené bezpečnostnou službou mimo ich pravidelnej prevádzky/prevádzkovej doby (bez prítomnosti osôb, personálu a pod.), týmito dňami sú najmä sviatky, dni pracovného pokoja a nočné hodiny,
- c) dni, resp. hodiny uvedené v písmene b) predstavujú, pre prevádzkovateľa bezpečnostnej služby zvýšené finančné náklady, nakoľko musí počítať vo vzťahu k svojim zamestnancom nielen s úhradou samotnej mzdy, ale aj s „príplatkami ku mzde“,
- d) cena práce s ohľadom na skutočnosti uvádzané v predchádzajúcich riadkoch v konečnom dôsledku predstavuje pre prevádzkovateľa bezpečnostnej služby najvyššiu nákladovú položku, ktorú tento následne premieta objednávateľovi služby na základe dojednanej písomnej zmluvy do fakturácie za poskytnuté služby,
- e) prevádzkovateľ bezpečnostnej služby môže zamestnávať len osoby, ktoré sú v zmysle ustanovení zákona o súkromnej bezpečnosti bezúhonné, spoľahlivé, zdravotne a odborne spôsobilé, čo pre prevádzkovateľa značne zužuje okruh vhodnej disponibilnej pracovnej sily.

V súvislosti s požiadavkou na odbornú spôsobilosť osoby a nedostatkom pracovnej sily na trhu práce si na tomto mieste dovoľíme predložiť niekoľko čísiel.

Tabuľka 4 Prehľad vykonaných skúšok odbornej spôsobilosti v období rokov 2017 až 2021

Sledované obdobie	2017	2018	2019	2020*	2021
Počet úspešne vykonaných skúšok odbornej spôsobilosti	4825	7560	3993	2721	2462
Počet neúspešne vykonaných skúšok odbornej spôsobilosti	572	877	1054	788	1298

Zdroj: Vlastné spracovanie, Správa o činnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Policajného zboru na úseku súkromnej bezpečnosti za roky 2017, 2018, 2019, 2020 a 2021

*rok 2020 bol poznačený nástupom pandemického ochorenia COVID-19, v súvislosti s ktorým došlo úprave podmienok platnosti preukazov odbornej platnosti, vydaných licencií, odborných príprava aj samotných skúšok odbornej spôsobilosti

Vo vzťahu k odprezentovaným číslam je možné konštatovať, že dochádza k postupnému znižovaniu počtu osôb, ktoré vykonávajú skúšku odbornej spôsobilosti a súčasne k nárastu neúspešne vykonaných skúšok odbornej spôsobilosti, čo má samozrejme negatívny dopad na pracovný trh v segmente súkromných bezpečnostných služieb.

Odmeňovanie zamestnancov legislatívne upravuje najmä Zákonník práce v štvrtej časti, kde sú upravené všetky otázky týkajúce sa poskytovania mzdy za vykonanú prácu. Zamestnávateľom poskytovaná mzda nesmie byť nižšia ako **minimálna mzda** podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 663/2007 Z. z o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov (ďalej ako „**Zákon o minimálnej mzde**“). **Aktuálna hodnota (pre rok 2023) minimálnej mzdy predstavuje sumu 700,- € pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou/4,023 € za každú hodinu práce** (pri 40 hod. pracovnom týždni).

Minimálne mzdové nároky § 120 ods. 1 Zákonníka práce

Zamestnávateľ (u ktorého nie je odmeňovanie zamestnancov dohodnuté v kolektívnej zmluve) je povinný priradiť každému pracovnému miestu stupeň náročnosti práce v súlade s charakteristikami stupňov náročnosti pracovných miest uvedenými v prílohe č. 1 Zákonníka práce. Máme za to, že zamestnanci bezpečnostných služieb vykonávajú také činnosti, ktoré spĺňajú charakteristiku náročnosti práce minimálne druhého stupňa, **tomuto stupňu náročnosti práce priznáva Zákonník práce koeficient 1,2 násobku minimálnej mzdy, čo by pre rok 2023 znamená hodnotu minimálnej mzdy v sume 816,- € pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou/4,690 € za každú hodinu práce** (pri 40 hod. pracovnom týždni).

Takto definovanú mzdu môžeme nazvať aj ako „základná zložka mzdy“, ku ktorej pristupujú za podmienok ustanovených Zákonníkom práce ostatné zložky mzdy, pre ktoré existuje zaužívaný výraz „príplatky k mzde“.

Tabuľka 5 Ostatné zložky mzdy – údaje platné pre rok 2023

Názov zložky mzdy	Hodnota/výška/spôsob určenia mzdy/mzdového zvýhodnenia
mzda za prácu nadčas	najmenej v sume 25 % priemerného zárobku, ak ide o rizikové práce, najmenej v sume 35 % priemerného zárobku, zamestnávateľ sa môže so zamestnancom dohodnúť na čerpaní náhradného voľna za prácu vykonanú nadčas
mzda a náhrada mzdy za sviatok	okrem mzdy aj mzdové zvýhodnenie najmenej vo výške 100 % jeho priemerného zárobku, zamestnávateľ sa môže so zamestnancom dohodnúť na čerpaní náhradného voľna za prácu vykonanú vo sviatok
mzdové zvýhodnenie za prácu v sobotu	popri dosiahnutej mzde za každú hodinu práce aj mzdové zvýhodnenie najmenej v sume 1,79 €, ak sa práca pravidelne vykonávala v sobotu, možno dohodnúť nižšiu sumu mzdového zvýhodnenia, najmenej však v sume 1,61 €
mzdové zvýhodnenie za prácu v nedeľu	popri dosiahnutej mzde za každú hodinu práce aj mzdové zvýhodnenie najmenej v sume 3,58 €, ak sa práca pravidelne vykonávala v nedeľu, možno dohodnúť nižšiu sumu mzdového zvýhodnenia, najmenej však v sume 3,22 €
mzdové zvýhodnenie za nočnú prácu	popri mzde za každú hodinu nočnej práce aj mzdové zvýhodnenie najmenej v sume 1,43 €, a ak ide o zamestnanca vykonávajúceho rizikovú prácu, patrí mu mzdové zvýhodnenie najmenej v sume 1,79 €. Ak ide o zamestnávateľa, u ktorého sa vzhľadom na povahu práce alebo prevádzkové podmienky vyžaduje, aby sa prevažná časť práce vykonávala ako nočná práca, možno dohodnúť, ak nejde o zamestnanca vykonávajúceho rizikovú prácu, nižšiu sumu mzdového zvýhodnenia, najmenej však v sume 1,25 €

Zdroj: Vlastné spracovanie, zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce

Pracovný čas⁴³ zamestnanca v priebehu 24 hodín nesmie presiahnuť osem hodín, okrem prípadov ustanovených v Zákonníku práce. Pracovný čas zamestnanca je najviac 40 hodín týždenne. Priemerný týždenný pracovný čas zamestnanca vrátane práce nadčas nesmie prekročiť 48 hodín. Zákonník práce umožňuje zamestnávateľovi rozvrhnúť pracovný čas zamestnanca na:

- **rovnomerne rozvrhnutý pracovný čas**, pri rovnomernom rozvrhnutí pracovného času na jednotlivé týždne rozdiel dĺžky pracovného času pripadajúci na jednotlivé týždne nesmie presiahnuť tri hodiny a pracovný čas v jednotlivých dňoch nesmie presiahnuť deväť hodín,
- **nerovnomerne rozvrhnutý pracovný čas**, ak povaha práce alebo podmienky prevádzky nedovoľujú, aby sa pracovný čas rozvrhol rovnomerne na jednotlivé týždne, zamestnávateľ môže po dohode so zástupcami zamestnancov alebo po dohode so zamestnancom, rozvrhnúť pracovný čas nerovnomerne.

⁴³ Podľa §85 Zákonníka práce.

6.2 Porovnanie rozdielu zamestnávania pracovníkov SBS na pracovnú zmluvu a na dohodu s dôrazom na výhodnosť/nevýhodnosť toho-ktorého pracovnoprávneho vzťahu v kontexte povinností, ktoré pre SBS z nich plynú

Zákonník práce je základným právnym kódexom pre odvetvie pracovného práva, nakoľko upravuje základné otázky týkajúce sa pracovnoprávnych vzťahov. Definuje postavenie, práva a povinnosti zamestnávateľa a zamestnanca, ako aj iných subjektov vystupujúcich v oblasti pracovnoprávnych vzťahov (odborová organizácia, inšpekcia práce, zástupcovia zamestnancov a iní). V zmysle ustanovení Zákonníka práce možno pre zamestnávateľa vykonávať závislú činnosť/prácu prostredníctvom uzatvorenia:

a) Pracovnej zmluvy

b) Dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (zamestnávateľ je ich oprávnený uzatvárať len výnimočne na plnenie svojich úloh alebo na zabezpečenie svojich potrieb)

Dohoda o vykonaní práce, ak ide o prácu, ktorá je vymedzená výsledkom, pričom dohoda sa uzatvára, ak rozsah práce nepresahuje 350 hodín v kalendárnom roku.

Dohoda o pracovnej činnosti, ak ide o príležitostnú činnosť vymedzenú druhom práce, v rozsahu najviac 10 hodín týždenne alebo 520 hodín v kalendárnom roku, ak ide o výkon sezónnej práce.

Dohoda o brigádnickej práci študentov, ak ide o prácu vykonávanú študentom (osoba, ktorá má štatút žiaka strednej školy alebo štatút študenta dennej formy vysokoškolského štúdia, ktorý ešte nedovršil vek 26 rokov) v rozsahu najviac 20 hodín týždenne. S ohľadom na uvedené podmienky ide o typ dohody, ktorá z praktického hľadiska s ohľadom na právne limity nie je v reálnej praxi veľmi použiteľnou pre prevádzkovateľov bezpečnostných služieb a to z nasledujúcich dôvodov:

a) osoba, ktorá má štatút žiaka strednej školy nedokáže v drvivej väčšine prípadov splniť zákonom o súkromnej bezpečnosti ustanovené podmienky:

- dosiahnutia veku minimálne 18 rokov,
- dosiahnutia predpísaného vzdelania pre výkon činností uvedených v tomto zákone,
- prakticky vylúčená možnosť absolvovať odbornú prípravu,
- bez absolvovanej odbornej prípravy absentuje akákoľvek možnosť získať preukaz odbornej spôsobilosti.

b) osoba, ktorá má štatút študenta dennej formy vysokoškolského štúdia vo väčšine prípadov na rozdiel od študenta strednej školy teoreticky môže splniť podmienky ustanovené zákonom o súkromnej bezpečnosti na získanie preukazu odbornej spôsobilosti, ale reálne len zanedbateľné množstvo študentov vysokej školy (počas trvania denného štúdia) preukazom odbornej spôsobilosti už disponuje. Výnimku predstavujú študenti Vysokej školy bezpečnostného manažérstva, prípadne absolventi stredných odborných škôl ochrany osôb a majetku študujúci následne na iných vysokých školách, ktorí už počas štúdia na uvedených školách môžu nadobudnúť preukaz odbornej spôsobilosti.

Napriek skutočnosti, že podmienky výkonu práce v pracovnom pomere, ako aj výkon práce na dohodu spoločne upravuje Zákonník práce, existujú vo vzťahu k právam a povinnostiam,

ako na strane zamestnávateľa, tak aj na strane zamestnanca významné rozdiely, ktoré môžeme rozdeliť do štyroch okruhov.

1. Právny základ na zamestnávanie

A. Zamestnávanie na základe pracovnej zmluvy

- pracovnoprávny vzťah medzi zamestnancom a zamestnávateľom môže existovať len na základe písomnej pracovnej zmluvy,
- obligatórnymi náležitosťami pracovnej zmluvy sú druh práce, miesto výkonu práce, dátum nástupu do zamestnania, mzdové podmienky (ak nie sú dohodnuté v kolektívnej zmluve),
- pracovný pomer možno dohodnúť na dobu neurčitú alebo na dobu určitú,
- striktné stanovené podmienky pre skončenie pracovného pomeru (dôvody na skončenie pracovného pomeru, výpovedné doby, zákaz výpovede a pod.).

B. Zamestnávanie na základe dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru

- vzťah medzi zamestnancom a zamestnávateľom môže existovať len na základe písomnej dohody,
- dohody sa môžu uzatvárať iba na dobu určitú, maximálne na 12 mesiacov,
- jednoduchšie ukončenie dohôd.

2. Pracovný čas

A. Pracovná zmluva

- otázkam týkajúcim sa pracovného času sme venovali priestor v časti analýzy označenej 6.1 a na tomto mieste na túto časť v plnej miere odkazujeme.

B. Dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru

- otázkam týkajúcim sa pracovného času sme venovali priestor v časti analýzy označenej 6.2 a na tomto mieste na túto časť v plnej miere odkazujeme.

3. Odvodové zaťaženie

A. Pracovná zmluva

Tabuľka 6 Odvodové zaťaženie práce pre rok 2023 – zamestnanec v pracovnom pomere

Poist'ovňa	Typ poistenia	Zamestnávateľ	Zamestnanec
Sociálna poisťovňa	Starobné poistenie	14%	4%
	Invalidné poistenie	3%	3%
	Nemocenské poistenie	1,40%	1,40%
	Poistenie v nezamestnanosti	1%	1%
	Garančné poistenie	0,25%	x
	Úrazové poistenie	0,80%	x
	Rezervný fond	4,75%	x
Zdravotná poisťovňa	Zdravotné poistenie	10%	4%
Spolu		35,20%	13,40%

Zdroj: Vlastné spracovanie, zákon č. 463/2003 Z. z. o sociálnom poistení a zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení

Tabuľka 7 Odvodové zaťaženie práce pre rok 2023 – pracovná zmluva (vybrané osoby)

Zamestnanec/osoba	Zamestnávateľ	Zamestnanec
Zamestnanec v pracovnom pomere	35,20 %	13,40%
Starobný dôchodca	32,20 %	9,40%
Poberateľ výsluhového dôchodku	32,20%	10,40%
Invalidný dôchodca s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % a najviac o 70 %, ktorý ešte nedovršil dôchodkový vek, alebo osoba s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorého miera funkčnej poruchy je najmenej 50 %	30,20%	11,40%

Zdroj: Vlastné spracovanie, zákon č. 463/2003 Z. z. o sociálnom poistení a zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení

B. Dohoda o vykonaní práce a dohoda o pracovnej činnosti

Pri dohode o vykonaní práce a dohode o pracovnej činnosti sa odvody platené zamestnávateľom líšia v závislosti od toho, či ide o zamestnanca odmeňovaného pravidelne alebo nepravidelne. Pri pravidelnom odmeňovaní (t.j. mesačne), zamestnávateľ odvádza do zdravotnej a sociálnej poisťovne odvody v rovnakej výške ako pri zamestnancovi v pracovnom pomere.

Tabuľka 8 Odvodové zaťaženie práce pre rok 2023 – dohoda o vykonaní práce/dohoda o pracovnej činnosti pri nepravidelnom odmeňovaní zamestnanca

Poisťovňa	Typ poistenia	Zamestnávateľ	Zamestnanec
Sociálna poisťovňa	Starobné poistenie	14%	4%
	Invalidné poistenie	3%	3%
	Nemocenské poistenie	-	-
	Poistenie v nezamestnanosti	-	-
	Garančné poistenie	0,25%	-
	Úrazové poistenie	0,80%	-
	Rezervný fond	4,75%	-
Zdravotná poisťovňa	Zdravotné poistenie	10%	4%
Spolu		32,80%	11,00%

Zdroj: Vlastné spracovanie, zákon č. 463/2003 Z. z. o sociálnom poistení a zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení

Za zamestnancov zamestnaných na dohodu o vykonaní práce alebo pracovnej činnosti, ktorí sú dôchodcami (osoby, ktoré sú súčasne poberateľmi starobného dôchodku, predčasného starobného, výsluhového dôchodku s dovŕšeným dôchodkovým vekom, invalidného dôchodku alebo invalidného výsluhového dôchodku) platí zamestnávateľ do Sociálnej poisťovne nižšie odvody. Ich výšku neovplyvňuje skutočnosť, či sú vyplácaní pravidelne alebo nepravidelne.

Poberatelia tu uvedených dôchodkov si môžu u zamestnávateľa, s ktorým majú uzatvorenú dohodu o vykonaní práce alebo dohodu o pracovnej činnosti písomne uplatniť (doložiť čestným vyhlásením) odvodovú výnimku týkajúcu sa sociálneho poistenia vo výške 200,- €. V prípade, ak hrubá mzda neprevyšuje sumu 200,- €, zamestnávateľ odvedie za dôchodcu do Sociálnej poisťovne iba odvody na úrazové a garančné poistenie vo výške 1,05 %.

Na výšku ich odvodov má vplyv druh poberaného dôchodku. Ak hrubá mzda prekročí hranicu 200,- €, platia všetci dôchodcovia bez rozdielu starobné poistenie vo výške 4 % z prekročenej sumy. Zamestnávateľ za poberateľov starobného a výsluhového dôchodku odvádza odvody do Sociálnej poisťovne na starobné, úrazové, garančné poistenie a poistenie do rezervného fondu solidarity, a to celkovo vo výške 19,80 %. Zamestnávateľ za poberateľov invalidného dôchodku a invalidného výsluhového dôchodku platí z presahujúcej sumy starobné poistenie vo výške 4 % a invalidné poistenie vo výške 3 %. Zamestnávateľ za nich ďalej

odvádza do Sociálnej poisťovne starobné poistenie, invalidné, úrazové, garančné a poistenie do rezervného fondu solidarity spolu vo výške 22,80 %.

Pokiaľ ide o odvodové zaťaženie, je možné konštatovať, že **odvodová výnimka je výhodná pre obe zúčastnené strany. Zamestnancovi sa jej uplatnením zvyšuje čistá mzda a zamestnávateľovi sa vďaka zníženiu odvodového zaťaženia zníži celková cena práce za zamestnanca.** S ohľadom na čísla uvádzané v jednotlivých tabuľkách je zrejmé, že prihladiac na výšku odvodového zaťaženia (v konečnom dôsledku má výrazný vplyv na celkovú cenu práce) je pre zamestnávateľa/prevádzkovateľa bezpečnostnej služby najvýhodnejšie zamestnávať osoby, ktoré sú poberateľmi výsluhového, starobného alebo invalidného dôchodku, prípadne osoby zdravotne ťažko postihnuté a to prostredníctvom uzatvorenia dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru. Na druhú stranu je potrebné uviesť, že **nevýhodu takéhoto spôsobu obsadzovania pracovných pozícií v bezpečnostných službách predstavuje viacero obmedzení alebo prekážok:**

- maximálna dĺžka pracovného času, (maximálne hodnoty pre týždeň/ kalendárny rok),
- v dôsledku kratšieho pracovného času dochádza k následnej nutnosti zamestnávať viac osôb, než by tomu bolo v prípade zamestnancov s pracovnou zmluvou,
- vyšší počet zamestnancov predstavuje pre zamestnávateľa zvýšené finančné náklady, ktoré musí vynaložiť na obstaranie osobných ochranných prostriedkov a výstrojných súčiastok (pracovný odev, pracovná obuv a pod.),
- vyšší počet zamestnancov predstavuje pre zamestnávateľa zvýšenú administratívnu záťaž,
- neprekročenie maximálnej možnej výšky mesačného príjmu u poberateľov predčasného starobného dôchodku (maximálne 200,- €/mesiac),
- zdravotná spôsobilosť osôb, ktoré sú už vo vyššom veku alebo trpia takým zdravotným postihnutím, ktoré predstavuje prekážku alebo obmedzenie vo výkone práce (napr. zákaz výkonu nočnej práce),
- sprievodným javom vyššieho veku zamestnancov sú častejšie a dlhšie trvajúce pracovné neschopnosti, pri ktorých musí zamestnávateľ zabezpečiť adekvátnu personálnu náhradu, s čím je spravidla spojený výkon práce nadčas, čo v konečnom dôsledku pre zamestnávateľa predstavuje zvýšené finančné náklady.

4. Iné

Tabuľka 9 Porovnanie nárokov vyplývajúcich z pracovnej zmluvy a z dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru

Nárok	Pracovná zmluva	Dohoda
Dovolenka	áno	nie
Náhrada pri dočasnej pracovnej neschopnosti	áno	len ak ide o osobu nemocensky poistenú
Príspevok na stravovanie	áno, minimálne vo výške 55 % z ceny jedla	nie
Minimálna mzda	áno, vrátane stupňov náročnosti práce	áno, bez stupňov náročnosti práce
Nadčasová práca	áno	nie
Pracovná pohotovosť	áno	nie

Zdroj: Vlastné spracovanie, zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce

Každý zamestnávateľ, a teda aj prevádzkovateľ bezpečnostnej služby by mal brať do úvahy pri riešení otázok pracovnoprávných vzťahov najmä:

- rozsah činností, k plneniu ktorých sa zmluvne zaviazal,
- dobu výkonu dojednaných činností,
- povahu vykonávanej práce pri výkone dojednaných činností,
- podmienky za ktorých bude práca vykonávaná,
- dostatok pracovníkov na výkon dojednaných činností,
- dostatočné finančné zabezpečenie na úradu nielen mzdy, na pokrytie odvodových povinností a iných zákonom ustanovených náležitostí (príspevok na stravovanie, náhrada PN a pod.)
- výhody/nevýhody práce na pracovnú zmluvu a na „dohodu“,
- miera rizika možného ukončenia dojednaného zmluvného kontraktu pred uplynutím doby jeho platnosti.

Až po zvážení všetkých aspektov je možné urobiť správne a z finančného hľadiska aj optimálne rozhodnutie, ktoré minimalizuje prípadné negatívne dopady na hospodárenie prevádzkovateľa bezpečnostnej služby.

6.3 Podmienky zamestnávania Ukrajincov ako zamestnancov SBS – aké podmienky musia spĺňať podľa osobitných predpisov, problematika získavania ich spôsobilosti získanej na území Ukrajiny

Slovenská republika ako susedný štát Ukrajiny nemohla ostať nevšímavá k udalostiam, ktoré úzko súvisia s prebiehajúcim vojnovým konfliktom. V prvých dňoch tohto konfliktu došlo k masovému prílivu vojnových utečencov na územia krajín susediacich s Ukrajinou, a teda aj na územie Slovenskej republiky. Prvotnou úlohou štátnych orgánov bolo pre týchto ľudí zabezpečiť základné životné potreby (jedlo a ubytovanie). Následne bolo potrebné urýchlene upraviť príslušnú legislatívu v kontexte potrieb (vrátane možnosti zamestnať sa na území Slovenskej republiky), ktoré vyplynuli zo vzniknutej situácie, ako aj z predpokladu, že vojnový konflikt (doba jeho trvania) nebude predstavovať krátkodobú záležitosť.

V prípade, že občania Ukrajiny majú záujem o legálny pobyt na území Slovenskej republiky počas trvania vojny, sú oprávnení požiadať pri prechode na štátnej hranici alebo na ktoromkoľvek vnútroštátnom útvere cudzineckej polície:

- dočasné útočisko;** ak ide o osobu, ktorá vie preukázať svoju identitu prostredníctvom pasu alebo ID karty, získa štatút dočasného útočiska ihneď pri registrácii, ak osoba žiadajúca o tento štatút nemá niektorý z uvedených dokladov, o jej žiadosti sa rozhodne do 30 dní,
- azyl;** vydanie rozhodnutia o žiadosti na udelenie azylu predstavuje časovo náročnejšiu záležitosť, ktorá v praxi predstavuje lehotu 6 až 9 mesiacov (platí aj pre štatút doplnkovej ochrany)
- doplnkovú ochranu.**

Problematiku zamestnávania občanov Ukrajiny počas trvania vojny legislatívne upravuje najmä zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti v znení neskorších predpisov a zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle v znení neskorších predpisov. Osobe (občanovi Ukrajiny), ktorej už bol udelený niektorý z hore uvedených štatútov, u ktorého sa už začalo konanie o azyle alebo ktorá je žiadateľom o udelenie azylu a uplynulo už 9 mesiacov od začatia tohto konania je umožnené uchádzať sa o zamestnanie na území Slovenskej republiky a naopak zamestnávateľom je umožnené zamestnávať občanov Ukrajiny za zvýhodnených podmienok (zvýhodnené

podmienky treba chápať v ponímaní odbúrania alebo zníženia administratívnej záťaže súvisiacej zo zamestnávaním cudzincov). Obdobné podmienky, ako platia pre zamestnávanie ukrajinských občanov sú uplatňované aj pri zamestnávaní iných štátnych príslušníkov z tretích krajín.

V týchto prípadoch sa nevyžaduje potvrdenie o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta, ktoré zodpovedá vysokokvalifikovanému zamestnaniu (vydáva Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny), ani potvrdenie o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta, ani povolenie na zamestnanie (obe vydáva Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny). Zamestnávateľ potom, čo zamestná občana Ukrajiny, zašle najneskôr do 7 dní na príslušný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vyplnenú informačnú kartu (Príloha č. 9a) a k nej priloží kópiu pracovnej zmluvy/dohody a kópiu dokladu o pobyte (napr. dočasné útočisko). Obdobná povinnosť platí pre zamestnávateľa aj v prípade ukončenia zamestnania (Príloha č. 9b).

Obdobne ako v prípade zamestnávania iných osôb, tak aj v prípade zamestnávania občanov Ukrajiny je zamestnávateľ povinný prihlásiť zamestnanca za účelom povinného poistenia do Sociálnej poisťovni (s určitými modifikovanými odchýlkami).

Každý občan tretej krajiny, ktorému bolo udelené dočasné útočisko, azyl alebo mu bola poskytnutá doplnková ochrana je vo vzťahu k zdravotnému poisteniu poistencom štátu (Všeobecná zdravotná poisťovňa), a tým pádom má nárok na plný rozsah zdravotnej starostlivosti.

Ak sa však občan Ukrajiny na základe dokladu o dočasnom útočisku zamestná u slovenského zamestnávateľa, a jeho dohodnutá mesačná mzda je najmenej vo výške minimálnej mesačnej mzdy (pre rok 2023 – 700,- €), platia pre neho rovnaké pravidlá ako pre slovenského zamestnanca. Občan Ukrajiny si vyberie zdravotnú poisťovňu, v ktorej mieni byť zdravotne poistený a túto nahlási svojmu zamestnávateľovi, ktorý postupuje štandardným spôsobom ako v prípade slovenského zamestnanca.

Ak dohodnutá mesačná mzda občana Ukrajiny (napr. skrátený pracovný úväzok a pod.) nedosahuje výšku minimálnej mesačnej mzdy, naďalej zostáva poistencom štátu a zamestnávateľovi z toho neplynú žiadne povinnosti (zdravotné poistenie z príjmu sa v tomto prípade neplatí).

Vo vzťahu k teoretickej možnosti zamestnania sa občana Ukrajiny, ako osoby odborne spôsobilej u prevádzkovateľa bezpečnostnej služby, musí tento spĺňať podmienky ustanovené zákonom o súkromnej bezpečnosti, rovnako ako iné osoby.

Uvedenými podmienkami sú, vek minimálne 18 rokov, spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, bezúhonnosť, spoľahlivosť, zdravotná spôsobilosť a nakoniec musí byť osoba držiteľom preukazu odbornej spôsobilosti (na výkone fyzickej ochrany sa môže po absolvovaní odbornej prípravy zúčastňovať aj osoba, ktorá ešte nie je držiteľom preukazu odbornej spôsobilosti, najdlhšie však po dobu troch mesiacov a len u jedného prevádzkovateľa).

Bezúhonnosť a spoľahlivosť preukazuje odpisom z registra trestov. Ak ide o osobu, ktorá sa za posledných desať rokov nepretržite zdržiavala viac ako šesť mesiacov mimo územia Slovenskej republiky, predloží aj doklad obdobný odpisu z registra trestov zo štátu, v ktorom sa viac ako šesť mesiacov nepretržite zdržiavala, a jeho preklad do štátneho jazyka vyhotovený prekladateľom alebo tlmočníkom podľa osobitného predpisu; **ak nemôže takýto doklad predložiť, pretože jej ho štát nevydá, predloží čestné vyhlásenie**, že nebola v cudzine uznaná vinnou z trestného činu, pre ktorý nemôže byť považovaná za bezúhonnú, a že jej nebol uložený zákaz činností ktorá súvisí s činnosťou podľa Zákona o súkromnej bezpečnosti alebo ktorá je obsahom pracovnoprávneho vzťahu podľa Zákona o súkromnej bezpečnosti.

V prípade občanov Ukrajiny môže nastať situácia, že osoba predloží odpis z registra trestov nedokáže, pretože jej ho štát nevydá, v tomto prípade z dôvodu trvania vojenského konfliktu a preto platí postup, ktorý sme uviedli v texte vyššie, teda, že predloží čestné vyhlásenie.

Aby osoba získala niektorý z preukazov odbornej spôsobilosti, je táto povinná vykonať prepísanú odbornú prípravu a následne úspešne vykonať skúšku odbornej spôsobilosti.

Uznávanie odbornej spôsobilosti podľa § 21 v prípade občanov Ukrajiny neprichádza do úvahy, nakoľko v zmysle ustanovení § 21 možno uznať odbornú spôsobilosť alebo jej časť získanú v členskom štáte Európskej únie, v inom zmluvnom štáte dohody o Európskom hospodárskom priestore alebo v Švajčiarskej konfederácii.

7 SBS Z POHLADU VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA A FAKTOROV, KTORÉ DOŇ VSTUPUJÚ

7.1 Verejné obstarávanie z pohľadu zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Verejné obstarávanie predstavuje proces, prostredníctvom ktorého verejné orgány obstarávajú tovary, služby a prácu z verejných prostriedkov. Ide o určitý súbor pravidiel a postupov ustanovených zákonom č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon o verejnom obstarávaní**“), ktorými verejný obstarávateľ, príp. obstarávateľ zadáva zákazky, koncesie a súťaže návrhov. Jedná sa o náročný a často veľmi zdĺhavý proces.

Cieľom verejného obstarávania je najmä úsporné nakladanie s prostriedkami štátneho rozpočtu.

Jednotlivé etapy verejného obstarávania sa realizujú v zmysle presne definovaných metód a postupov, ktoré musia verejný obstarávateľ a obstarávateľ dodržiavať v súlade s platnými právnymi predpismi SR. Jednotlivé procesy, postupy a pravidlá vo verejnom obstarávaní sa líšia na základe finančných limitov zákaziek a koncesií, a teda či sa jedná o zákazku nadlimitnú, podlimitnú alebo zákazku s nízkou hodnotou v závislosti od jej predpokladanej hodnoty alebo koncesiu nadlimitnú alebo podlimitnú. Finančné limity bližšie upravuje ust. § 5 zákona o verejnom obstarávaní.

Povinnosť používať pravidlá a postupy verejného obstarávania sa vzťahuje na verejných obstarávateľov, obstarávateľov, prípade iné osoby, odlišné od verejného obstarávateľa a obstarávateľa, ak týmto osobám verejný obstarávateľ poskytne viac ako 50 % finančných prostriedkov na zákazku na uskutočnenie stavebných prác⁴⁴ alebo poskytnutie služieb.⁴⁵

Verejným obstarávateľom, teda verejným orgánom, ktorý je povinný pri obstaraní tovarov, služieb a prác používať pravidlá a postupy verejného obstarávania je:

- a) Slovenská republika zastúpená svojimi orgánmi,
- b) obec,
- c) vyšší územný celok,
- d) právnická osoba založená alebo zriadená na osobitný účel plnenia potrieb všeobecného záujmu, ktoré nemajú priemyselný charakter alebo obchodný charakter, a
 - je úplne alebo z väčšej časti financovaná verejným obstarávateľom,
 - je kontrolovaná verejným obstarávateľom, alebo
 - verejný obstarávateľ vymenúva alebo volí viac ako polovicu členov jej riadiaceho alebo kontrolného orgánu,

⁴⁴ V zmysle ust. § 8 ods. 1 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní sa musí jednať o zákazku na uskutočňovanie stavebných prác, ktorej predpokladaná hodnota je rovnaká alebo vyššia ako finančný limit pre nadlimitnú zákazku.

⁴⁵ V zmysle ust. § 8 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní sa musí jednať o zákazku na poskytnutie služieb, ktoré sú spojené so zákazkou v zmysle ust. § 8 ods. 1 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní a ktorej predpokladaná hodnota je rovnaká alebo vyššia ako finančný limit pre nadlimitnú zákazku na poskytnutie služieb ustanovený pre verejného obstarávateľa v zmysle ust. § 7 ods. 1 písm. b) až e) zákona o verejnom obstarávaní.

- e) združenie právnických osôb, ktorého členmi sú výlučne verejní obstarávatelia.⁴⁶

Obstarávateľom sa v zmysle ust. § 9 zákona o verejnom obstarávaní rozumie subjekt povinný používať pravidlá a postupy verejného obstarávania, v prípade subjektu s charakterom tzv. vybraných odvetví. Ide o subjekty vykonávajúce činnosti v odvetviach elektroenergetiky, plynárstva a tepelnej energetiky, vodného hospodárstva, dopravy, poštových služieb a využívania geograficky vymedzeného územia.

Obstarávateľ je právnická osoba, na ktorú má verejný obstarávateľ priamy alebo nepriamy rozhodujúci vplyv na základe vlastníckeho práva, finančného podielu alebo pravidiel, ktorými sa spravuje, a vykonáva aspoň jednu z vyššie uvedených činností. Rozhodujúcim vplyvom sa rozumie, že verejný obstarávateľ priamo alebo nepriamo:

- vlastní väčšinu akcií alebo väčšinový obchodný podiel,
- ovláda väčšinový podiel na hlasovacích právach alebo
- vymenúva viac ako polovicu členov správneho orgánu alebo iného výkonného orgánu, alebo kontrolného orgánu.

Aby bola právnická osoba považovaná za obstarávateľa, musí teda, okrem výkonu vybranej činnosti, túto činnosť vykonávať na základe osobitných práv alebo výlučných práv, prípadne na túto osobu musí mať verejný obstarávateľ priamy alebo nepriamy rozhodujúci vplyv.

Verejného obstarávania sa môže zúčastniť záujemca alebo uchádzač len, ak spĺňa vymedzené podmienky účasti. Stanovenie podmienok účasti závisí vždy od konkrétneho druhu postupu zadávania zákazky alebo koncesie. Vo všeobecnosti musí záujemca alebo uchádzač preukázať splnenie podmienky osobného postavenia⁴⁷, finančné a ekonomické postavenie⁴⁸ a technickú alebo odbornú spôsobilosť⁴⁹. Podmienky účasti určuje verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ.

Vyhodnotenie ponúk vykonáva verejným obstarávateľom a obstarávateľom zriadená komisia, ktorá musí mať minimálne troch členov, ktorí majú odborné vzdelanie alebo odbornú prax umožňujúcu vyhodnotiť ponuky. Ponuky sa vyhodnocujú na základe objektívnych kritérií na vyhodnotenie ponúk, ktoré súvisia s predmetom zákazky, s cieľom určiť pre neho ekonomicky najvýhodnejšiu ponuku. Ponuky sa vyhodnocujú na základe troch kritérií a to na základe:

- a) najlepšieho pomeru ceny a kvality,
- b) nákladov použitím prístupu nákladovej efektívnosti najmä nákladov počas životného cyklu alebo
- c) najnižšej ceny.

Po vyhodnotení ponúk a ukončení postupov podľa zákona o verejnom obstarávaní, verejný obstarávateľ a obstarávateľ úspešnému uchádzačovi alebo uchádzačom oznámia, že jeho ponuku alebo ponuky prijímajú. Neúspešnému uchádzačovi oznámia, že neuspel a taktiež mu oznámia dôvody neprijatia jeho ponuky.

Posledným krokom, v prípade ak nebola doručená žiadosť o nápravu, ak žiadosť o nápravu bola doručená po uplynutí lehoty alebo ak neboli doručené námietky, verejný obstarávateľ a obstarávateľ môžu uzavrieť zmluvu, rámcovú dohodu alebo koncesnú zmluvu s úspešným uchádzačom alebo uchádzačmi.

⁴⁶ Pozri ust. § 7 zákona o verejnom obstarávaní.

⁴⁷ Pozri ust. § 32 zákona o verejnom obstarávaní.

⁴⁸ Pozri ust. § 33 zákona o verejnom obstarávaní.

⁴⁹ Pozri ust. § 34 zákona o verejnom obstarávaní.

Zákon o verejnom obstarávaní je všeobecným zákonom pre oblasť verejného obstarávania a upravuje podmienky a postupy pre obstaranie tovarov, služieb a prác v akejkoľvek oblasti a v akomkoľvek odvetví. Vyššie sme popísali proces verejného obstarávania veľmi zjednodušene, ale v praxi do jednotlivých procesov, postupov a krokov vstupuje množstvo ďalších faktorov a povinností či už verejných obstarávateľov a obstarávateľov alebo uchádzačov vyplývajúcich zo zákona o verejnom obstarávaní.

Aplikácia zákona o verejnom obstarávaní je častokrát veľmi zložitá a prináša so sebou množstvo problémov a z nich vyplývajúcich nedostatkov.

Nakoľko sa v rámci právnej analýzy venujeme odvetviu súkromnej bezpečnosti a súkromným bezpečnostným službám, ktoré sa tiež ako uchádzači zúčastňujú verejného obstarávania, na zákon o verejnom obstarávaní sa pozrieme práve z pohľadu súkromných bezpečnostných služieb. Najviac diskutovaným problémom a nedostatkom zákona o verejnom obstarávaní z pohľadu súkromných bezpečnostných služieb je cena práce uvádzaná v ponukách uchádzačov a následné vyhodnotenie ceny verejným obstarávateľom a obstarávateľom.

7.2 Predkladanie zjavne podhodnotených ponúk a ich akceptovanie zo strany verejných obstarávateľov a obstarávateľov aj v prípade, keď ponuka už na prvý pohľad neodráža aktuálne náklady a požiadavky na minimálnu mzdu

Verejný obstarávateľ a obstarávateľ určujú predpokladanú hodnotu zákazky s cieľom ustanovenia postupu verejného obstarávania podľa finančných limitov verejného obstarávateľa a obstarávateľa. Predpokladaná hodnota zákazky sa určuje ako cena bez DPH a určuje sa na základe údajov a informácií o zákazkách na rovnaký alebo porovnateľný predmet zákazky, prípadne na základe údajov získaných prieskumom trhu s požadovaným plnením, prípravnou trhovou konzultáciou, použitím systému sledovania vývoja cien alebo na základe údajov získaných iným vhodným spôsobom.⁵⁰

Ako sme už uvádzali v kapitole 7.1 tejto analýzy, verejný obstarávateľ a obstarávateľ vyhodnocujú ponuky na základe troch kritérií, avšak môžeme vo všeobecnosti konštatovať, že väčšinou verejný obstarávateľia a obstarávateľia uvádzajú ako jediné kritérium na vyhodnotenie ponúk práve najnižšiu cenu. .

Uchádzači preto častokrát, z dôvodu aby získali zákazku vo verejnom obstarávaní, predkladajú ponuky, ktoré sú podhodnotené a za riadneho splnenia mzdových a odvodových povinností, nie je reálne možné zákazku za takú cenu dodať. Následne dochádza zo strany uchádzačov napríklad k zamestnávaniu na „čierno“.

Zákon o verejnom obstarávaní síce v ust. § 53 ods. 2 upravuje: „*Ak sa pri určitej zákazke javí ponuka ako mimoriadne nízka vo vzťahu k tovaru, stavebným prácam alebo službe, komisia písomne požiada uchádzača o vysvetlenie týkajúce sa tej časti ponuky, ktoré sú pre jej cenu podstatné.*“, avšak ako vyplýva z praxe, ani predmetné ustanovenie zákona o verejnom obstarávaní nie je postačujúce. Uchádzači totiž mimoriadne nízke ponuky odôvodňujú napríklad zamestnávaním vitálnych dôchodcov, získaním dotácie a podobne.

Napríklad v minulom roku, teda v roku 2022, verejné obstarávanie na 24 hodinovú strážnu službu na predmet zákazky „Poskytovanie nepretržitej 24 hodinovej strážnej služby počas pracovných dní, v dňoch pracovného pokoja a v dňoch, ktoré sú vyhlásené štátnymi sviatkami

⁵⁰ Pozri ust. § 6 ods. 1 v spojení s ust. § 13 ods. 2 písm. d) zákona o verejnom obstarávaní.

pre objekt objednávateľa v Bratislave“ vyhral uchádzač, ktorý predložil ponuku s cenou na osobohodinu 5,44€⁵¹ a ten istý uchádzač vyhral aj verejné obstarávanie na 24 hodinovú strážnu službu na predmet zákazky „Bezpečnostné služby v objektoch daňového úradu Bratislava, Ševčenkova 32, 850 00 Bratislava a Úradu pre vybrané hospodárske subjekty Bratislava, Radlinského 37, 817 73 Bratislava“ s cenou na osobohodinu 6,88 €⁵². pričom v roku 2022, kedy minimálna mzda predstavovala sumu 646,- €, cena práce 1 hodiny výkonu bezpečnostnej služby – strážnej služby bez zisku predstavovala približne sumu 9,15 €, ku ktorej bolo potrebné pripočítať stravovanie pre zamestnanca, rekreačné poukazy, priame a nepriame náklady výkonu bezpečnostnej služby, a teda 1 hodina výkonu bezpečnostnej služby – strážnej služby predstavovala približne sumu 12,199 €.⁵³

Uvedené konanie je podľa nášho názoru v rozpore so základnými princípmi verejného obstarávania a to s princípom rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie hospodárskych subjektov, transparentnosti, proporcionality a hospodárnosti a efektívnosti.

V zahraničí, napríklad v Rakúsku, majú minimálnu mzdu pre strážnika stanovenú priamo v zákone a nie je možné zamestnávať zamestnanca so mzdou nižšou ako je minimálna mzda upravená zákonom. Uvedené by bolo možné zaviesť aj do našich právnych predpisov, napríklad do zákona č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde.

Ďalšou alternatívou, ako by bolo možné predísť účelovému znižovaniu a podhodnocovaniu ponúk vo verejnom obstarávaní je, že každý uchádzač by bol zo zákona o verejnom obstarávaní povinný spolu s ponukou predložiť aj cenovú kalkuláciu nákladov danej služby.

Zákon o verejnom obstarávaní by mohol tiež upravovať povinnosť, aby súčasťou výpočtu predpokladanej hodnoty zákazky, ktorú určuje verejný obstarávateľ a obstarávateľ bola tiež aj cenová kalkulácia.

Následne, pri vyhodnocovaní ponúk, by cenovú kalkuláciu predloženú uchádzačom bola povinná zohľadniť a posúdiť aj komisia zriadená verejným obstarávateľom a obstarávateľom.

Cenová kalkulácia nákladov by mohla byť zložená z nasledovných položiek:

- a) minimálna mesačná mzda (ak sa uplatňuje ako paušálna),
- b) minimálna hodinová mzda (keď sa neuplatňuje písm. a)),
- c) trieda (zložitosti práce) a jej zodpovedajúci násobný koeficient,
- d) odmena (percento zo základnej mzdy),
- e) príplatok za nadčas,
- f) príplatok za prácu v noci,
- g) príplatok za prácu vo sviatok,
- h) odvody do Sociálnej poisťovne,
- i) odvody do zdravotných poisťovní,
- j) náhrada mzdy počas dovolenky,

⁵¹ Zmluva o poskytovaní služieb č. Z20225819_Z zo dňa 15.06.2022 uzatvorená medzi objednávateľom, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a dodávateľom, SCYLLA SECURITY SERVIS s.r.o. Dostupné na internete: <https://www.crz.gov.sk/zmluva/6580243/>

⁵² Zmluva o poskytovaní bezpečnostnej služby č. 95797/2022 zo dňa 30.06.2022 uzatvorená medzi objednávateľom, Finančné riaditeľstvo SR a dodávateľom, SCYLLA SECURITY SERVIS s. r.o. Dostupné na internete: <https://www.crz.gov.sk/zmluva/6641570/>

⁵³ Dostupné na internete: http://www.sksb.sk/docs/MMN_cena_prace_2022.pdf Minimálne mzdové náklady na výkon práce (cena práce) zamestnanca SBS v strážnej službe pri dodržaní zákonom stanovených podmienok. Rok 2022. str. 4.

- k) cena stravného,
- l) predpokladaný rozsah počtu hodín (pokiaľ sa nejedná o služby, pre ktoré je typická hodinová mzda, ale vypracovanie diela),
- m) firemná réžia,
- n) primeraný zisk,
- o) tvorba sociálneho fondu.

Všetky vyššie uvedené faktory vo veľkom rozsahu ovplyvňujú výšku finálnej ponuky. Samozrejme, jednotlivé položky a ich výška musí vychádzať z platných právnych predpisov SR.

Do verejného obstarávania sa však môžu zapojiť aj uchádzači zo zahraničia, teda subjekty, ktoré majú sídlo mimo územia Slovenskej republiky. V prípade, ak by sa do verejného obstarávania zapojil uchádzač so sídlom mimo územia Slovenskej republiky a v krajine jeho sídla sa cena práce odvíja od iných faktorov a skladá sa z iných položiek, ako sme uviedli vyššie, v takom prípade by uchádzač vo svojej ponuke uviedol cenu práce podľa právnych predpisov platných na území krajiny, v ktorej má sídlo a pri jednotlivých položkách by odkázal a odcitoval príslušné ustanovenia právnych predpisov, ktoré ním uvedené položky, v krajine v ktorej má sídlo, upravujú.

Máme za to, že zavedením povinnosti vypracovať cenovú kalkuláciu pri výpočte predpokladanej hodnoty zákazky verejným obstarávateľom a obstarávateľom a zavedením povinnosti uchádzača predložiť cenovú kalkuláciu nákladov služby do zákona o verejnom obstarávaní by sa zabránilo predkladaniu neprimerane nízkych ponúk, bola by zabezpečená transparentnosť verejného obstarávania a nedochádzalo by k porušovaniu základných princípov verejného obstarávania vyplývajúcich z ust. § 10 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní.

7.3 Súkromné bezpečnostné služby vs. Policajný zbor a obecné polície z pohľadu existencie nákladov ovplyvňujúcich výšku finálnej ponuky

Policajný zbor SR a obecné polície bez ohľadu na to, či realizujú služby ochrany objektov fyzických osôb a právnických osôb, odlišných od vlastných objektov Policajného zboru SR, resp. Ministerstva vnútra SR alebo objektov obce, pripojených na nimi prevádzkované PCO, nie sú nútené, aby v prípade, že tieto služby budú poskytovať, museli uskutočniť rovnaký alebo obdobný proces, ako je tomu v prípade súkromných bezpečnostných služieb, ktoré musia prejsť procesom verejného obstarávania a rovnako náklady, finančné prostriedky, vynaložené na zriadenie a prevádzkovanie bezpečnostnej služby, ktoré v neposlednom rade vo veľkej miere ovplyvňujú aj výšku finálnej ponuky, sú diametrálne odlišné pri Policajnom zbore SR, resp. obecných policiách a súkromných bezpečnostných službách.

Policajný zbor SR a obecné polície zriaďujú svoje PCO prioritne za účelom ochrany objektov, ktoré sú v ich správe a poskytovanie ochrany objektov iných fyzických osôb a právnických osôb na komerčnej báze pre ne predstavuje príležitosť pre získanie dodatočných finančných prostriedkov do rozpočtu štátu/obce.

Tabuľka 10 PCO - porovnanie podmienok pre ich prevádzkovanie

	Súkromná bezpečnostná služba	Policajný zbor/obecná polícia
oprávnenie na poskytovanie služby PCO	splnenie podmienok na udelenie licencie a jej následné udelenie	ex- offo
Prevádzkovateľ/zodpovedná osoba	splnenie podmienok ustanovených zákonom o súkromnej bezpečnosti (periodicita 10 rokov)	ex- offo
náklady na obstaranie PCO/ technické zabezpečenie prevádzky PCO	v plnej výške sa obstaranie aj prevádzka PCO premietajú do nákladov za poskytovanú službu	PCO sú obstarávané a následne prevádzkované zo štátneho rozpočtu/rozpočtu obce (prípadný príjem zo služby PCO sa až následne stáva príjmom štátneho rozpočtu/rozpočtu obce)
personálny substrát	dostatočný počet odborne spôsobilých osôb spĺňajúcich podmienky ustanovené zákonom o súkromnej bezpečnosti (periodicita 10 rokov)	„tabuľkové stavy“ príslušníkov Policajného zboru SR (poskytovanie/neposkytovanie služby PCO nemá na ne vplyv)
náklady na personálny substrát	v plnej výške sa premietajú do nákladov za poskytovanú službu	hradené zo štátneho rozpočtu/rozpočtu obce (prípadný príjem zo služby PCO sa až následne stáva príjmom štátneho rozpočtu/rozpočtu obce)

Zdroj: Vlastné spracovanie, zákon č. 473/2005 Z. z. o súkromnej bezpečnosti, zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore a zákon č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii

Z uvedeného je zrejmé, že či už finančné náklady na zriadenie a prevádzkovanie bezpečnostnej služby a PCO, ako aj podmienky na získanie oprávnenia a na zriadenie a prevádzkovanie bezpečnostnej služby sú podstatne finančne náročnejšie, zložitejšie a právnymi predpismi prísnejšie regulované pre súkromné bezpečnostné služby, ako pre Policajný zbor SR a obecné polície.

Vzhľadom na uvedené môžu opäť nastať dôvodné pochybnosti o rovnosti šancí, spravodlivých podmienkach v hospodárskej súťaži pre všetky subjekty, ktoré sa v konkurenčnom prostredí tejto súťaže zúčastňujú.

8 POROVNANIE PRÁVNEJ ÚPRAVY SBS U NÁS A VO VYBRANÝCH KRAJINÁCH

Pre účely tejto analýzy boli porovnané niektoré základne podmienky poskytovania služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti vo vybraných členských štátoch EÚ. Ide o štáty, ktoré majú k Slovenskej republike blízko historicky, geograficky aj ekonomicky, a preto by mohli byť v prípade vhodnosti inšpiráciou aj pre slovenského zákonodarcu.

V ďalšom texte je preto uvedené porovnanie právnych úprav krajín Vyšehradskej skupiny (ďalej ako „V4“).

Vzhľadom na rozsah predmetných právnych noriem došlo k porovnaniu najmä tých aspektov, ktoré sa významnejším spôsobom podieľajú na tvorbe podmienok poskytovania súkromnej bezpečnosti, ako napríklad vek, vzdelanie, bezúhonnosť, spôsobilosť (zdravotná, psychická, odborná), kontrolnú činnosť či existenciu stavovskej organizácie.

8.1 Porovnanie právnej úpravy súkromnej bezpečnosti v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky a Českej republiky

V podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky došlo po prvý krát k prijatiu samostatnej, osobitnej právnej úpravy podmienok týkajúcich poskytovania služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti v roku 1997, kedy došlo k prijatiu zákona č. 379/1997 Z. z. o prevádzkovaní súkromných bezpečnostných služieb a podobných činností, o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a o doplnení zákona č. 65/1965 Zb. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov (zákon o súkromných bezpečnostných službách). Do roku 1995 boli otázky týkajúce súkromných bezpečnostných služieb len predmetom úpravy živnostenského zákona.

V prípade právneho poriadku Českej republiky je v súčasnosti stav totožný zo stavom v Slovenskej republike do roku 1997, nakoľko otázky týkajúce sa bezpečnostných služieb upravuje len zákon č. 455/1991 Sb. živnostenský zákon. Tento stav však bude od januára 2024 s najväčšou pravdepodobnosťou minulosťou, nakoľko aj v prípade Českej republiky je v záverečnom legislatívnom procese prijatie osobitnej právnej úpravy v podobe zákona o bezpečnostných činnostiach podnikajúcich osôb a o zmene súvisiacich zákonov⁵⁴. Citujúc z dôvodovej správy k predmetnému zákonu sú dôvodmi na jeho prijatie najmä:

- nízka kvalita zamestnancov súkromných bezpečnostných služieb,
- protiprávne jednanie zamestnancov bezpečnostných služieb,
- nedostatočná právna ochrana pracovníkov bezpečnostných služieb,
- zneužívanie získaných dát od klientov,
- abnormálny počet podnikajúcich subjektov v porovnaní s európskym priemerom,
- absentujúca kontrolná činnosť.

Z porovnania najdôležitejších častí vyššie uvedených právnych noriem Českej republiky a Slovenskej republiky vyplýva niekoľko záverov. V prvom rade dochádza k prísnejšej regulácii výkonu činnosti súkromných bezpečnostných služieb v Českej republike oproti aktuálnemu stavu, čo zákonodarca zdôvodnil nedostatočnou právnou úpravou v súčasnosti a hlavne absentujúcou relevantnou kontrolou štátu na týmito subjektami. V čom sa však česká

⁵⁴ Zdroj: <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORNCG99557N/>

právna úprava účinná od 1. januára 2024 líši od tej slovenskej, je detailnejšie zanalyzované v tabuľke uvedenej nižšie.

Tabuľka 11 Porovnanie právnej úpravy súkromnej bezpečnosti v SR a ČR so zameraním na rozdiely pri prevádzkovaní ochrany majetku/osoby a PCO

Porovnávané kritérium	Slovenská republika	Česká republika
Druhy bezpečnostnej služby	strážna služba, profesionálna cezhraničná preprava eurovej hotovosti cestnou dopravou, detektívna služba, odborná príprava a poradenstvo.	licencia A – ochrana osoby a majetku, licencia B – ochrana osôb a majetku vo zvláštnych prípadoch, licencia C – služba súkromného detektíva, licencia D – prevoz hotovosti, cenín a cenných predmetov v hodnote prevyšujúcej 5 000 000 Kč, licencia E – technická služba k ochrane osôb a majetku, licencia F – bezpečnostné poradenstvo, licencia G – bezpečnostná činnosť pro vlastnú potrebu.
Vlastná ochrana	Áno, a to aj v prípadoch, že je táto vykonávaná na miestach, ktoré nie sú verejne prístupnými.	Áno, nie je však potrebná licencia, ak je táto vlastná ochrana vykonávaná na mieste, ktoré nie je verejne prístupným alebo ak nedochádza k zasahovaniu do práv tretích osôb.
Podmienky na udelenie licencie fyzickej osobe	Občan čl. štátu EÚ; vek min. 21 rokov; spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu; bezúhonnosť; spoľahlivosť; zdravotná spôsobilosť a odborná spôsobilosť.	Vek min. 21 rokov; spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu; bezúhonnosť; odborná spôsobilosť; bez dlhov; nebyť v úpadku/ak áno, až po 3 rokoch; neohrozuje záujmy ČR, verejný poriadok a bezpečnosť; nebola odňatá licencia/ak áno až po 5 rokoch.
Bezúhonnosť	Áno.	Áno. Súčasťou úpravy podmienok bezúhonnosti sú aj niektoré podmienky uplatňované v SR pre spoľahlivosť. Uplatňuje sa princíp prezumpcie nevinny, prekážkou nie je uloženie sankcie za spáchanie priestupku ani preukázateľné požívanie alkoholických nápojov.
Spoľahlivosť	Áno.	Nie.
Byť bez dlhov	Nie.	Áno. Osoba nesmie mať dlh/nedoplatok pri Finančnej správe, Colnej správe, na verejnom zdravotnom poistení alebo sociálnom zabezpečení a príspevku na štátnu politiku zamestnanosti.
Odborná spôsobilosť	Dosiahnutie ustanoveného vzdelania, absolvovanie predpísanej odbornej prípravy prípadne ich vzájomná kombinácia, ktorá je základným predpokladom pre vydanie preukazu odbornej spôsobilosti, ktorého platnosť je obmedzená na 10 rokov.	Podstatné je dosiahnuté vzdelanie a až v prípade absencie predpísaného vzdelania je potrebné získať predpísanú profesnú kvalifikáciu, ktorá však nie je nijako časovo obmedzená.
Fyzická zdatnosť	Nie.	Áno. Osoby vykonávajúce niektoré z činností v zmysle udelených licencií B alebo D musia spĺňať podmienku fyzickej zdatnosti.
Zamestnanec poverený výkonom bezpečnostnej služby	Starší ako 18 rokov; plne spôsobilý na právne úkony; bezúhonný; spoľahlivý; zdravotne spôsobilý;	Starší ako 18 rokov; plne spôsobilý na právne úkony; bezúhonný; odborne spôsobilý; zdravotne spôsobilý.

	držiteľ preukazu odbornej spôsobilosti	
Frekvencia predkladania dokladov- bezúhonosť, spoľahlivosť, zdravotná spôsobilosť	Pri nástupe do zamestnania a následne každé dva roky.	Pri nástupe do zamestnania.
Evidencie vedené prevádzkovateľom	Evidencia zmlúv; Evidencia osôb; Evidencia služieb; Inšpekčná kniha dozoru; Evidencia zásahov; Evidencia identifikačných preukazov	Evidencia osôb; Evidencia zásahov; Evidencia zmlúv
Identifikačný preukaz	Áno. Na verejne prístupnom je ho osoba poverená výkonom fyzickej ochrany povinná mať viditeľne umiestnený na sebe.	Áno. Osoba je povinná ho mať u seba a na požiadanie predložiť.
Označenie vozidiel používaných na zásah/ preverovanie poplachov	Povinne označené „ZÁSAHOVÉ VOZIDLO“. Prevádzkovateľ nesmie používať vozidlá so zvláštnymi výstražnými znamienami.	Vozidlo môže byť vybavené výstražným svetlom oranžovej farby. Ak je takýmto svetlom vybavené, musí byť viditeľne označené nápisom „BEZPEČNOSTNÁ SLUŽBA“

Zdroj: Vlastné spracovanie, zákon č. 473/2005 Z. z. o súkromnej bezpečnosti, návrh zákona o bezpečnostných činnostiach podnikajúcich osôb (Česká republika) a dôvodová správa k návrhu tohto zákona

8.2 Podmienky poskytovania súkromnej bezpečnosti v Maďarsku

Súkromné bezpečnostné služby v Maďarsku sú obchodné spoločnosti založené podľa obchodného zákonníka, avšak vykonávať činnosť ako súkromná bezpečnostná služba môžu začať až po získaní povinnej licencie podľa zákona CXXXIII z roku 2005. Jednou z podmienok je, že aspoň jeden zo spoločníkov musí mať vydanú licenciu na stráženie, ktorú vydáva štátna polícia. Ďalšou z podmienok je, že spoločnosť musí byť registrovaná v profesijnej komore, ktorá overuje všeobecné informácie o spoločnosti (napr. adresa spoločnosti, sídlo a pod.) a vydáva certifikát.

Spoločnosť podnikajúca v oblasti súkromnej bezpečnosti musí byť povinne poistená, pričom ale zákon nestanovuje žiadnu konkrétnu (minimálnu) poistnú sumu.

Aby osoby získala preukaz SBS, musí splniť nasledovné podmienky:

- minimálny vek 18 rokov,
- minimálne zdravotné požiadavky (potvrdené vyšetrením),
- musí byť občanom Európskeho hospodárskeho priestoru,
- musí získať odbornú kvalifikáciu,
- musí byť bezúhonná,
- musí mať ukončené základné osemročné vzdelanie,
- vek 18 rokov.

Platí tiež, že čistý register trestov musia mať aj spoločníci spoločnosti zameranej na poskytovanie SBS.

Aj na uniformy zamestnancov súkromnej bezpečnosti sa vzťahujú určité požiadavky. Tieto sa nesmú nijako podobáť na uniformy štátnej polície. Logá spoločnosti musia byť zobrazené na viditeľnom mieste. Zamestnanec SBS musí mať vydaný preukaz SBS.

Zamestnanci súkromnej bezpečnostnej služby môžu vykonávať osobnú prehliadku a zaistenie vecí v obmedzenom rozsahu.

Ak súkromná bezpečnostná služby poskytujúce aj činnosti súkromnej bezpečnosti so zbraňou (teda zamestnanci sú ozbrojení), musia na túto činnosť disponovať samostatnou licenciou, ktorú vydáva štátna polícia. Táto licencia je obnoviteľná. Súkromná bezpečnostná služba (spoločnosť) poskytujúca ozbrojené súkromné bezpečnostné služby má zákonnú povinnosť viesť podrobný register zbraní. Zamestnanci sa musia podrobiť osobitnému špecializovanému školeniu na používanie strelnej zbrane. Školenie je zamerané na teóriu aj prax v celkovom rozsahu 100 hodín. Školenie poskytujú špeciálne licencované školiace inštitúty.

Zamestnanci súkromnej bezpečnostnej služby majú povinnosť absolvovať základný kurz v rozsahu 320 hodín. Toto školenie poskytujú špeciálne licencované školiace inštitúty. Školenie si financuje pracovník sám.

Pri podávaní žiadosti o udelenie licencie na individuálnu súkromnú bezpečnostnú službu zákon vyžaduje, aby sa osoba podrobila:

- lekárskej prehliadke,
- psychologickému vyšetreniu,
- bezpečnostnej previerke, ktorú vykonávajú orgány polície,
- vyžaduje sa čistý register trestov.

8.3 Podmienky poskytovania súkromnej bezpečnosti v Poľsku

Odvetvie súkromnej bezpečnosti je regulované zákonom, konkrétne zákonom o ochrane osôb a majetku. Ten od roku 2014 zmiernil podmienky pre výkon súkromnej bezpečnosti čo v praxi znamená, že od tohto roku nie je udeľovanie licencií súkromným bezpečnostným službám povinné zo zákona.

Príslušný vnútroštátny orgán vykonávajúci kontrolnú činnosť na spoločnosťami podnikajúcimi v súkromnej bezpečnosti, je ministerstvo vnútra a policajný prezident. Tieto subjekty môžu udeliť právnickej aj fyzickej osobe pokutu v rozmedzí od 23,- € do 254.635,- €.

Jednou z možných sankcií môže byť tiež odobratie živnostenského oprávnenia a/alebo oprávnenia na výkon individuálnej strážnej služby. Licenciu môže odobrať minister vnútra v prípade, ak podnikateľ svojou činnosťou ohrozuje národné záujmy, bezpečnosť štátu, alebo bezpečnosť či majetok občanov.

Podmienky pre možnosť výkonu činností v oblasti súkromnej bezpečnosti sú nasledovné:

- bezúhonnosť,
- vek 21 rokov (v prípade manažérskych pozícií a 18 rokov v prípade „rádového“ zamestnanca,
- ukončené stredoškolské vzdelanie.

Na uniformy zamestnancov súkromnej bezpečnostnej služby sa vzťahujú špecifické požiadavky – uniforma musí byť jedinečná a logo na nej musí byť jasne viditeľné. Uniforma by sa mala jasne odlišovať od uniforiem úradníkov a zamestnancov verejnej služby.

Identifikačný preukaz zamestnanca SBS musí obsahovať názov spoločnosti, meno osoby, fotografiu a pracovnú pozíciu. Preukaz nemôže byť zameniteľný s preukazom totožnosti a preukazom rôznych úradníkov a zamestnancov verejnej správy.

Zamestnanci SBS môžu pri výkone svojej činnosti použiť fyzickú silu, putá, obušok a strelné zbrane. Môžu skontrolovať identitu danej osoby. Majú tiež oprávnenie prikázať

jednotlivcom, aby opustili lokalitu alebo oblasť, ak sa v nej zdržujú neoprávnene. Ich kompetenciou je tiež zadržanie osôb, ktoré zjavne ohrozujú život alebo zdravie ľudí, ako aj majetok, s cieľom bezodkladne ich odovzdať polícii. Môžu tiež použiť prostriedky priameho nátlaku, ak existuje nebezpečenstvo pre ohrozenia majetok alebo života a zdravia osôb. Za určitých okolností môžu použiť strelné zbrane.

Zamestnancom SBS nie je im dovolené vykonávať osobnú prehliadku a zaistenie vecí.

Záverečné zhrnutie:

Tabuľka 12 Právna úprava a požiadavky na uchádzačov v krajinách V4

Štát	Legislatíva	Vzdelanie (min.)	Vek (min)	Bezúhonnosť a spoľahlivosť	Spôsobilosť		
					Zdravotná	Psychická	Odborná
Slovensko	Zákon č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti)	Stredoškolské	18/21 (zamestnanec vs. manažér)	Vyžadovaná bezúhonnosť (výpis z RT) aj spoľahlivosť	Áno	Áno	Záverečná skúška
Česko	Zákon č. 455/1991 Sb. živnostenský zákon	Vysokoškolské, príp. stredoškolské + prax 3 roky	18	Vyžadovaná len bezúhonnosť (výpis z RT)	Áno	Áno	Záverečná skúška
Poľsko	Zákon o ochrane osôb a majetku a Zákon o detektívnych službách	Stredoškolské	18/21 (zamestnanec vs. manažér)	Vyžadovaná len bezúhonnosť (odpis z RT)	Áno	Áno	Záverečná skúška
Maďarsko	Zákon č. CXXXIII z roku 2005 o pravidlách ochrany osôb a majetku a o súkromnom vyšetrovaní, Nariadenie č. 68/2012, Nariadenie č. 22/2006, Nariadenie č. 487/2017	Základné/ Stredoškolské	18	Vyžadovaná len bezúhonnosť (výpis z RT)	Áno	Áno	Záverečná skúška

Zdroj: Vlastné spracovanie

Tabuľka 13 Porovnanie ďalších podmienok poskytovania služieb SBS v krajinách V4⁵⁵

Štát	Orgán kontroly	Stavovská organizácia	Právo vstupu do evidencie štátu
Slovensko	Štátna polícia	Áno – občianske združenie	Nie
Česko	Štátna polícia	Áno – občianske združenie	Nie
Poľsko	Štátna polícia	Áno – komora zo zákona	Nie
Maďarsko	Štátna polícia	Áno – komora zo zákona	Nie

Zdroj: Vlastné spracovanie

1. Česká republika ešte nemá osobitným zákonom upravené podmienky poskytovania služieb súkromnej bezpečnosti, ale mantinely tejto činnosti vymedzuje len všeobecný právny predpis, ktorým je Živnostenský zákon ČR. Pre úplnosť ale treba uviesť, že Česká republika už má pripravený vládny návrh zákona o súkromnej bezpečnosti, ktorý nadobudne účinnosť 1. januára 2024.
2. Minimálny vek uchádzača o poskytovanie služieb súkromnej bezpečnosti je v porovnávaných štátoch V4 obdobný – pohybuje sa medzi v rozmedzí 18 až 21 rokov. Slovenská republika stanovila vek 18 rokov a na prevádzkovanie SBS 21 rokov.
3. Preukazovanie bezúhonnosti uchádzača o poskytovanie služieb SBS je vyžadované vo všetkých krajinách V4. Rozdiely sú len vo forme jej preukazovania (výpis resp. odpis z registra trestov). Slovenská republika je podmienkami preukazovania bezúhonnosti porovnateľná s ostatnými krajinami V4.
4. Zdravotná a psychická spôsobilosť uchádzača pre výkon činností SBS je vyžadovaná všetkými krajinami V4.
5. Preukazovanie odbornej spôsobilosti záverečnou skúškou je vyžadované vo všetkých krajinách V4.
6. Vo všetkých krajinách V4 je kontrola SBS vykonávaná štátnou políciou.
7. Vstup SBS do štátom vedených registrov (napr. do evidencie/registra osôb, evidencie motorových vozidiel) nie je pre potreby SBS umožnený v žiadnej krajine V4.
8. Negatívnym špecifikom slovenskej právnej úpravy SBS je, že Krajské riaditeľstvo PZ pozastaví prevádzkovanie bezpečnostnej služby, ak prestane fyzická osoba, ktorá je štatutárnym orgánom právnickej osoby alebo jeho členom, prokuristom, vedúcim organizačnej zložky podniku, splnomocnencom prevádzkovateľa, vedúcim podniku zahraničnej právnickej osoby alebo zodpovedným zástupcom, spĺňať podmienky ustanovené v § 11 ods. 1 písm. a), c) až g), najdlhšie na tri mesiace odo dňa, keď prestala spĺňať uvedené podmienky, (...)“ a to aj v prípade, ak druhý spoločník/prokurista/splnomocnenec... tieto podmienky spĺňa.
9. Špecifikom slovenskej právnej regulácie je tiež požiadavka spoľahlivosti, ktorá je nadbytočná a šikanózna a neobsahuje ju žiadna právny poriadok krajín V4.

⁵⁵ Systémové pretenzie rozvoja súkromných bezpečnostných služieb v SR. Gašpírik L., Jangl. Š., Boc. K., Fakulta špeciálneho inžinierstva, Žilina.

9 KVALITATÍVNY PRIESKUM MEDZI SUBJEKTAMI SBS

V rámci kvalitatívneho prieskumu bolo oslovených 6 súkromných bezpečnostných služieb, ktoré však z dôvodu zachovania ich anonymity nebudú bližšie špecifikované.

Cieľom prieskumu bolo zistiť názory dotknutých podnikateľských subjektov na legislatívne ukotvenie a legislatívne povinnosti, ktoré sa týkajú súkromných bezpečnostných služieb na Slovensku a ich vnímanie legislatívneho rámca v tejto oblasti.

V rámci kvalitatívneho prieskumu boli osloveným súkromným bezpečnostným službám položené nasledovné otázky:

1. Ako by ste označili jednou vetou aktuálnu právnu reguláciu spojenú s podnikaním v oblasti SBS?
2. Vymenujte prosím tri regulačné alebo administratívne povinnosti, ktoré vás najviac zaťažujú?
3. Aké nedostatky (vymenujte maximálne tri) v rámci právnej úpravy SBS vplývajú na Vaše podnikanie najviac?
4. Aký dopad vo finančnom vyjadrení má pre vašu spoločnosť každoročné zvyšovanie minimálnej mzdy a povinných príplatkov podľa Zákonníka práce?
5. Vymenujte prosím nedostatky v rámci právnej úpravy súvisiacej s verejným obstarávaním a Vašou podnikateľskou činnosťou, ktoré Vás oproti iným subjektom znevýhodňujú?
6. Aké máte skúsenosti so štátnym dozorom a kontrolami?
7. Bolo voči vám zo strany kontrolných subjektov uložené nejaké opatrenia alebo pokyny?
8. Zadržal kontrolór zamestnancovi SBS preukaz odbornej spôsobilosti?
9. Ktoré opatrenie či zmena legislatívy súvisiaca s podnikaním v oblasti SBS by Vašmu podnikaniu pomohla najviac? Čím sa je možné inšpirovať v zahraničí?

Z vykonaného kvalitatívneho prieskumu jednoznačne vyplýva, že dotknuté podnikateľské subjekty považujú v súčasnej dobe platný a účinný zákon o súkromnej bezpečnosti za nevyhovujúci/nedostačujúci a to vzhľadom na súčasné podnikanie na úseku prevádzkovania súkromnej bezpečnostnej služby.

Medzi nedostatky v rámci právnej úpravy SBS, ktoré vplývajú na podnikanie súkromných bezpečnostných služieb, dotknuté subjekty uvádzajú najmä byrokráciu, ktorá spočíva vo vedení rôznych povinných evidencií a vykonávaní povinných hlásení (napríklad do sociálnej poisťovne, Úradu súkromných bezpečnostných služieb Prezídia Policajného zboru a pod.), taktiež aktuálnu právnu úpravu zákona o súkromnej bezpečnosti v časti technickej služby, avšak za najväčší nedostatok považujú dotknuté subjekty nesúlad zákona o súkromnej bezpečnosti s inými právnymi normami, ako napríklad zákonníkom práce, či zákonom o verejnom obstarávaní. Dotknuté súkromné bezpečnostné služby vnímajú akútnu potrebu prijatia legislatívnych zmien v zákone o súkromnej bezpečnosti, prípadne vypracovanie a prijatie úplne nového zákona o podnikaní v rámci súkromnej bezpečnosti.

Čo sa týka oblasti verejného obstarávania, za jeden z najzásadnejších nedostatkov súvisiaci s verejným obstarávaním a podnikateľskou činnosťou súkromných bezpečnostných služieb dotknuté podnikateľské subjekty vnímajú nedostatočnosť právnej úpravy v oblasti verejného obstarávania, ktorá spôsobuje, že v rámci verejného obstarávania sa bez zásahu kontrolných mechanizmov vysúťažia a realizujú zákazky na strážnu službu za neprimerane nízke ceny,

ktoré reálne, pri dodržiavaní právnych predpisov a daňových a odvodových povinností, nepokrývajú ani vzniknuté náklady, sú v zjavnom rozpore s platnými právnymi predpismi a tým deformujú trh a vyradujú uchádzačov, ktorí chcú dodržiavať a dodržiavajú platnú legislatívu. V tejto súvislosti jedna z oslovených súkromných bezpečnostných služieb navrhla, aby minimálna hodinová mzda pre pracovníkov súkromných bezpečnostných služieb bola zjednotená a táto stanovená minimálna hodinová mzda by tvorila základ pri vytváraní cenových ponúk pre všetky formy verejných súťaží.

Viac-menej pozitívne dotknuté subjekty hodnotili výkon štátneho dozoru a kontroly. Výkon štátneho dozoru a kontroly zo strany štátu považujú za správny, avšak administratívne a časovo náročný. Žiadnemu zo zamestnancov dotazovaných súkromných bezpečnostných služieb však nebol zadržaný preukaz odbornej spôsobilosti. Zo strany kontrolných subjektov došlo k uloženiu opatrení alebo pokynov len v dvoch prípadoch. V jednom prípade išlo o dorovnanie miezd zamestnancov do 2. stupňa náročnosti kontrolovaných objektov spätne a do budúcnosti, čo dotknutá súkromná bezpečnostná služba hodnotí pozitívne, aj keď realizácia bola časovo a finančne náročná. Vedenie spoločnosti rozhodlo a prijalo nápravné a preventívne opatrenia, s cieľom vyhnúť sa prípadným budúcim sankciám obdobného charakteru, realizovali úpravu miezd do 2. mzdového stupňa v rámci celej spoločnosti. V druhom prípade kontrolný subjekt, Krajské riaditeľstvo Policajného zboru SR, upravil podmienky licencie súkromnej bezpečnostnej služby v prípade poskytovania služieb bankovým subjektom. Súkromná bezpečnostná služba bola povinná vykonávať ďalšie školenia všetkých zamestnancov a to raz mesačne najmenej tri hodiny. Prijatie uvedeného opatrenia hodnotila dotknutá súkromná bezpečnostná služba ako finančne náročné.

V rámci kvalitatívneho prieskumu bolo zisťované aj aký dopad, vo finančnom vyjadrení, má pre súkromné bezpečnostné služby každoročné zvyšovanie minimálnej mzdy a povinných príplatkov podľa zákonníka práce. Ako negatívum dotazované subjekty vnímajú tú skutočnosť, že každoročným zvyšovaním miezd a príplatkov sa zužuje pre spoločnosti priestor na vytváranie potrebnej miery ziskovosti a vytváranie dostatočných rezerv. Zvyšovaním nákladov na zamestnancov sa úmerne zvyšuje aj cena za poskytované bezpečnostné služby, čo častokrát vedie k ukončeniu zmluvných vzťahov zo strany zákazníka a následne k prepúšťaniu zamestnancov zo strany súkromných bezpečnostných služieb.

Úzko súvisiacim problémom, uvádzaným v rámci kvalitatívneho prieskumu je, že k zvyšovaniu minimálnej mzdy a príplatkov dochádza pravidelne každoročne, avšak nie je možné vopred predpokladať, o aké zvyšovanie minimálnej mzdy a príplatkov pôjde. Kým od roku 2009 do roku 2022 bol ročný nárast minimálnej mzdy a príplatkov o cca 4%, pre rok 2023, uvoľnením príplatkov, dochádza k ročnému nárastu minimálnej mzdy a príplatkov o cca 10% -12%. V prípade ak sa však súkromná bezpečnostná služba zapojí do verejného obstarávania na dodanie služieb, predloží ponuku s konkrétnou cenou na dodanie predmetnej služby a na základe predloženej ponuky vyhrá verejné obstarávanie a uzatvorí zmluvu o dodaní služieb s verejným obstarávateľom alebo obstarávateľom, počas trvania zmluvy, a to aj v prípade ak je uzatvorená na niekoľkoročné obdobie, už nie je možné dodatkom k zmluve o dodaní služieb upraviť cenu z dôvodu zvýšenia minimálnej mzdy a príplatkov. Tým sa súkromné bezpečnostné služby dostávajú do situácie, kedy náklady na zamestnancov prevyšujú cenu za poskytované bezpečnostné služby.

Dotazované súkromné bezpečnostné služby k otázke č. 9 uviedli aj niekoľko zaujímavých opatrení či návrhov na zmenu legislatívy, ktoré by mohli pomôcť ich podnikaniu. Vyššie bola uvádzaná potreba prijatia novely zákona o súkromnej bezpečnosti, prípadne prijatie nového zákona o podnikaní v rámci súkromnej bezpečnosti, ktorý by odstránil nedostatky platného a účinného zákona o súkromnej bezpečnosti a reflektoval by na požiadavky súkromných

bezpečnostných služieb. Ďalšími zaujímavými návrhmi zo strany súkromných bezpečnostných služieb sú aj napríklad podriadiť súkromné bezpečnostné služby pod Ministerstvo hospodárstva SR a nie pod Ministerstvo vnútra SR ako je tomu v súčasnosti, a to z dôvodu, že súkromné bezpečnostné služby sú podnikateľskými subjektami, prípadne vytvoriť podmienky pre autonómne riadenie Slovenskej komory súkromnej bezpečnosti s vykonávaným štátnym dozorom v rámci Ministerstva vnútra SR. Zároveň by každý subjekt podnikajúci v oblasti súkromnej bezpečnostnej služby musel byť registrovaný v Slovenskej komore súkromnej bezpečnosti (ako napríklad lekári, advokáti a pod.), ktorá by riešila aj odbornú stránku podnikania v oblasti súkromnej bezpečnosti.

Ako pozitívnu zmenu by súkromné bezpečnostné služby prijali aj možnosť využiť prax v odbore namiesto odborných skúšok SBS.

10 NÁVRH OPATRENÍ A ZMIEN V REGULAČNOM RÁMCI PODNIKANIA SBS NA ÚZEMÍ SR

Prihliadnuc na vývoj bezpečnostnej situácie v Európe, v okolitých susediacich krajinách aj v Slovenskej republike **nemožno túto situáciu hodnotiť ako stabilnú a bezpečnú**. Zvyšuje sa počet a intenzita teroristických útokov, množia sa kybernetické útoky, veľká migračná vlna (vo väčšine prípadov ju možno označiť za ekonomickú migráciu), hrozby vyvolané šírením sa pandemických ochorení a v neposlednej rade aj prebiehajúci vojnový konflikt na Ukrajine možno označiť za dôvody, ktoré nepriaznivo pôsobia na bezpečnosť (či ju už vnímame ako verejný poriadok, osobnú bezpečnosť/súkromnú bezpečnosť). Domnievame sa, že s ohľadom na vyššie uvedené dôvody, je potrebné zacieliť pozornosť prioritne na ochranu tzv. mäkkých cieľov. Za mäkký cieľ možno vo všeobecnosti považovať najmä miesta, ktoré sú:

- jednoducho prístupné (spravidla bez fyzickej alebo technickej kontroly vstupu a výstupu),
- s vysokou koncentráciou osôb,
- z nízkym stupňom zabezpečenia ochrany pred prípadným útokom, prípadne nie sú nijako zabezpečené pred útokom.

Najtypickejšími príkladmi pre mäkké ciele sú veľké obchodné centrá, kultúrne, spoločenské a športové podujatia (festivaly, koncerty, futbalové zápasy a pod.), školy a kongresové miestnosti. Zabezpečiť efektívnu ochranu týchto miest možno prostredníctvom elektronickej ochrany, fyzickej ochrany alebo mechanickým zabezpečením, resp. ich vzájomnou kombináciou. Nakoľko počet miest, na označenie ktorých možno použiť termín mäkký cieľ je vysoký, nie je reálne v silách štátnych orgánov zabezpečiť ich účinnú a efektívnu ochranu, a teda bude nevyhnutné riešiť vzájomnú súčinnosť štátnych orgánov, verejného sektoru, ale aj súkromného sektora pri jej zabezpečovaní. Práve tu vidíme miesto a priestor, kde sa môžu, najmä s prihliadnutím na efektívne vynakladanie finančných prostriedkov uplatňovať súkromné bezpečnostné služby.

Napriek nedávnej novelizácii zákona o súkromnej bezpečnosti s účinnosťou (novela zákona účinná od 01.08.2022 schválením zákona č. 247/2022 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti) v znení neskorších predpisov) nepovažujeme právnu úpravu oblasti súkromnej bezpečnosti, najmä s ohľadom na aplikačnú prax a súvisť s inými dotknutými právnymi predpismi za takú, ktorá by najmä s ohľadom na meniace sa podmienky života v spoločnosti (viď predchádzajúci odstavec), s ktorými bezpečnosť úzko súvisí, za dostatočne aktuálnu.

Predkladateľ návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o súkromnej bezpečnosti, v predkladacej správe uviedol: „**Hlavným cieľom navrhovanej právnej úpravy** je zavedenie novej formy skúšky odbornej spôsobilosti, pri ktorej sa nahradí skúška pozostávajúca z písomného testu a ústnej skúšky, len skúšobným testom, ktorý bude vykonávaný elektronickou formou. Zavedením elektronického skúšobného testu už nebude takáto skúška naďalej vykonávaná pred trojčlennou komisiou, ale len za účasti jednej osoby a to zástupcom ministerstva, ktorý bude zároveň úspešným uchádzačom vydávať preukazy odbornej spôsobilosti.

V súvislosti s akreditovanou osobou, okrem iných legislatívnych úprav, dochádza k zjednoteniu evidencie osôb prihlásených na odbornú prípravu, záznamníkov vydávaných

osobám prihláseným na odbornú prípravu a evidencie záznamníkov do novo vytvorenej evidencie osôb a priebehu odbornej prípravy.

*Samotnou aplikáciou zákona o súkromnej bezpečnosti v praxi boli identifikované **aplikačné a výkladové problémy**, ktorých riešenie je súčasťou ďalších zmien a doplnkov obsiahnutých v návrhu zákona.*

V rámci legislatívneho procesu pri príprave novely zákona o súkromnej bezpečnosti bolo zo strany viacerých subjektov vznesených množstvo pripomienok, a to aj zásadných. Niektoré z nich boli zo strany navrhovateľa po absolvovaní rozporového konania úplne alebo čiastočne zapracované do textu novely zákona o súkromnej bezpečnosti, ale viacero z nich bolo zamietnutých. Na tomto mieste si dovoľujeme skonštatovať, že prostredníctvom novelizácie zákona o súkromnej bezpečnosti možno hlavný cieľ predkladateľa s drobnými výhradami považovať za splnený, avšak ním označené aplikačné a výkladové problémy nepovažujeme v dostatočnom rozsahu za odstránené. S ohľadom na túto skutočnosť si dovoľujeme navrhnúť nasledujúce úpravy niektorých ustanovení zákona o súkromnej bezpečnosti, Vyhlášky č. 634/2005 Z. z., zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej ako „**Trestný zákon**“) či zákona o verejnom obstarávaní.

10.1 Navrhované úpravy zákona o súkromnej bezpečnosti

1. § 1 - Predmet úpravy

Návrh: V § 1 zákona o súkromnej bezpečnosti navrhujeme za ods. 3 vložiť nový ods. 4 v nasledovnom znení:

„Tento zákon sa nevzťahuje na prevádzkovanie činností, ktoré sú bezpečnostnou službou podľa § 2 ods.1 písm. a), ak ich vykonáva pre vlastnú potrebu fyzická osoba alebo právnická osoba.“

V súvislosti s touto úpravou bude potrebné upraviť všetky ostatné dotknuté ustanovenia zákona o súkromnej bezpečnosti týkajúce sa vlastnej ochrany.

Zdôvodnenie: Domnievame sa, že ustanovenia zákona o súkromnej bezpečnosti, ktoré upravujú vlastnú ochranu, v podobe strážnej služby, môžu byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky konkrétne s čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4 a čl. 20 Ústavy SRF. Vlastnícke právo patrí medzi základné ľudské práva a okrem Ústavy Slovenskej republiky (článok 20) je toto právo chránené aj prostredníctvom Všeobecnej deklarácie ľudských práv, Listiny základných práv a slobôd alebo Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a slobôd.

Domnievame sa preto, že pokiaľ osoba vlastníka pri ochrane svojho vlastníctva použije také úkony, nástroje, prostriedky alebo inštitúty, ktoré nie sú v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom (nedôjde takýmto konaním k spáchaniu trestného činu alebo priestupku), môže táto osoba slobodne vykonávať ochranu svojho majetku bez súhlasu alebo povolenia štátu v podobe udelenia licencie na výkon tejto činnosti a bez toho, aby bola za výkon tejto činnosti sankcionovaná za spáchanie správneho deliktu alebo priestupku na úseku súkromnej bezpečnosti.

Obdobným smerom sa ubera aj nová právna úprava súkromnej bezpečnosti v Českej republike, kde pripravovaný zákon o SBS vlastnú ochranu definuje ako činnosť, na ktorú nie je potrebné získanie licencie ak je táto vlastná ochrana vykonávaná na mieste, ktoré nie je verejne prístupným alebo ak nedochádza k zasahovaniu do práv tretích osôb.

2. § 14 - Spolahlivosť

Návrh: V § 14 ods. 1 zákona o súkromnej bezpečnosti navrhujeme vypustiť písmeno a), v písmene b) navrhujeme nahradiť slová „nad 100 eur“ slovami „nad 331 eur“, v písmene c) by mala byť zohľadnená navrhovaná úprava § 13 zákona o súkromnej bezpečnosti a písmeno d) navrhujeme vypustiť.

„(1) Za spolahlivú osobu sa na účely tohto zákona nepovažuje ten, kto

a) ~~preukázateľne nadmerne~~ ~~požíva alkoholické nápoje alebo preukázateľne~~ ~~požíva omamné látky, psychotropné látky alebo prípravky, 12a) ktorých požívanie môže vyvolať závislosť osôb od nich,~~

*b) bol v posledných dvoch rokoch uznáný vinným z priestupku na úseku ochrany pred alkoholizmom a inými toxikomániami, z priestupku na úseku používania výbušnín, z priestupku na úseku strelných zbraní a streliva, za ktorý mu bola uložená pokuta **nad 331,- eur**, z priestupku na úseku obrany Slovenskej republiky, z priestupku proti verejnému poriadku spáchaného neuposlušnosťou výzvy verejného činiteľa pri výkone jeho právomoci, z priestupku proti občianskemu spolunažívaniu spáchaného drobným úmyselným ublížením na zdraví alebo z priestupku proti majetku,*

c) bol právoplatne odsúdený za niektorý z trestných činov uvedených v § 13 ods. 1 písm. a) a od vykonania trestu neuplynuli tri roky,

~~d) je trestne stíhaný za trestný čin uvedený v § 13 ods. 1 písm. a), (...)~~“

Zdôvodnenie: Termín „nadmerne požíva“ je podľa nášho názoru veľmi vágnym termínom a nie je ho možné objektívne kvantifikovať, môže dochádzať k jeho subjektívnemu výkladu súčasne máme za to, že pre účely posudzovania spolahlivosti osoby vo vzťahu k jej prípadnému nadmernému požívaniu alkoholu a omamných a psychotropných látok je postačujúcim ustanovenie uvedené v písmene b).

Uložená pokuta za spáchanie priestupku v sume nad 100 eur podľa nášho názoru už nereflexuje súčasné pomery a „trendy“ vo vzťahu k sadzobníkom stanoveným pre udeľovanie pokút zo strany orgánov prejednávajúcich priestupky. Napríklad samotný Priestupkový zákon upravuje výšku udelennej pokuty pri požití alkoholických nápojov u cyklistov nad povolenú toleranciu od 150,- € do 800,- €. Navrhovanú sumu 331,- € analogicky odvodzujeme od výšky pokuty, akú možno v zmysle ustanovení zákona o súkromnej bezpečnosti udeliť v rozkaznom konaní za spáchanie priestupku fyzickej osobe.

Pokiaľ ide o písmeno d) máme za to, že táto súčasná právna úprava porušuje princíp prezumpcie neviny. Nie je možné vylúčiť prípady, kedy výsledkom trestného konania vedeného voči zamestnancovi bezpečnostnej bude jeho odsúdenie za spáchanie úmyselného trestného činu, ktorý mu bol kladený za vinu. Takéto prísne ustanovenie nemá obdobu napríklad v prípade zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v platnom znení (ďalej ako „**zákon č. 73/1998 Z. z.**“), kde je v § 14 ods. 3 uvedené ako kritérium nespolahlivosti právoplatné odsúdenie pre trestný čin na nepodmienečný trest odňatia slobody alebo právoplatné odsúdenie za úmyselný trestný čin. Trestné stíhanie by mohlo byť dôvodom na dočasné pozbavenie výkonu (štátnej služby), obdobne ako pri zákone č. 73/1998 Z. z., ale zákonník práce takýto inštitút nepozná. Máme za to, že ak by sa rovnako prísne, ako u zamestnancov bezpečnostnej služby, postupovalo aj u príslušníkov Policajného zboru, nemohli by obvinení policajti pracovať a museli by byť prepustení. Podľa nášho názoru zamestnanci bezpečnostných služieb nedisponujú väčšími

kompetenciami než tu uvádzané osoby, a teda nevidíme racionálny dôvod na existenciu podmienky spoľahlivosti uvádzanej v § 14 písm. d) zákona o súkromnej bezpečnosti.

Spoľahlivosť je možné považovať za nadbytočný inštitút, ktorý nemá v právnej úprave opodstatnenie. Neobsahuje ho právna úprava žiadneho štátu V4, vrátane nového zákona o bezpečnostní činnosti podnikajúcich osôb a o zmene súvisiacich zákonov, ktorý v Českej republike nadobudne účinnosť s najväčšou pravdepodobnosťou dňa 1. januára 2024.

3. § 15 - Zdravotná spôsobilosť

Návrh: V § 15 ods. 1 zákona o súkromnej bezpečnosti navrhujeme na koniec druhej vety doplniť text: „iba ak tak určí lekár, ktorý potvrdzuje zdravotnú spôsobilosť“. V ods. 2 nahradiť slová „každé dva roky“ slovami „každých desať rokov“.

„(1) Zdravotnou spôsobilosťou sa rozumie telesná spôsobilosť a psychická spôsobilosť na vykonávanie činností súvisiacich s prevádzkovaním bezpečnostnej služby, ak ju tento zákon vyžaduje. Zdravotnú spôsobilosť osoba preukazuje lekársym posudkom, ktorého súčasťou je psychologické vyšetrenie, iba ak tak určí lekár, ktorý potvrdzuje zdravotnú spôsobilosť.“

(2) Osoba je povinná podrobiť sa posúdeniu zdravotnej spôsobilosti každých desať rokov, ak nie je v záveroch predchádzajúceho lekárskeho posudku ustanovená kratšia lehota; psychologické vyšetrenie sa v tomto prípade vyžaduje, iba ak tak určí lekár, ktorý posudzuje zdravotnú spôsobilosť. Povinnosť podrobiť sa opätovnému posúdeniu zdravotnej spôsobilosti na základe rozhodnutia ministerstva alebo krajského riaditeľstva nie je dotknutá.“

Zdôvodnenie: Požadovať vyšetrenie u psychológa, ktorého by bolo súčasťou posúdenia zdravotnej spôsobilosti, by malo byť oprávnením a nie povinnosťou lekára posudzujúceho zdravotnú spôsobilosť, rovnako ako je to v ods. 2. Ak lekár pri posudzovaní zdravotnej spôsobilosti nezistí dôvody na psychologické vyšetrenie pacienta, mal by mať možnosť nepožadovať posudok. Vypracovanie psychologického posudku je navyše časovo aj finančne náročné (cca 80 až 100 EUR), čo je pri záujemcovi o zamestnanie v segmente bezpečnostných služieb s ohľadom na finančné ohodnotenie vysoká čiastka.

Problematickým bodom je taktiež definícia uvedená v ods. 1: „ktorého súčasťou je psychologické vyšetrenie“. Zdravotnú spôsobilosť deklaruje uchádzač o zamestnanie lekársym posudkom, ktorého vzor je ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom, v ktorom lekár konštatuje, či osoba, ktorej zdravotný stav bol posudzovaný, je alebo nie je spôsobilou. Nenachádza sa tu ani zmienka o tom, či bol/nebol posudzovaný stav osoby aj z psychologického hľadiska, a teda prevádzkovateľ bezpečnostnej služby reálne nedisponuje možnosťou preukázateľne deklarovať splnenie podmienok týkajúcich sa preukazovania zdravotnej spôsobilosti uchádzačov o zamestnanie alebo jeho zamestnancov.

Lehota každé dva roky uvádzaná v ods. 2 je podľa nášho názoru neprimerane krátka. Vychádzajúc z iných osobitných predpisov, napr. zákon č.190/2003 Z. z. zákon o strelných zbraniach a strelive je lehota, v ktorej je držiteľ zbrojného preukazu povinný predložiť potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti stanovená na desať rokov. Vychádzajúc z poznatkov z praxe, drvivá väčšina zamestnancov SBS vykonáva prácu aj v noci, a teda sú povinní podrobovať sa zdravotnej prehliadke minimálne raz za rok, čiže ich zdravotný stav je pravidelne monitorovaný.

4. § 18 - Kvalifikačná skúška

Návrh: Lehotu uvedenú v predposlednej vete §18 ods. 3 zákona o súkromnej bezpečnosti: „po uplynutí jedného roka“ navrhujeme nahradiť „po uplynutí troch mesiacov“.

„(3) Kvalifikačná skúška sa vykonáva pred skúšobnou komisiou, ktorej členov vymenúva a odvoláva minister vnútra Slovenskej republiky. Skúšobná komisia je trojčlenná a je zložená zo zástupcov ministerstva, krajského riaditeľstva a vysokej školy, na ktorej sa uskutočňuje vysokoškolské štúdium v študijnom odbore v oblasti bezpečnostných služieb. Predsedom skúšobnej komisie je zástupca ministerstva. O priebehu kvalifikačnej skúšky vypracuje skúšobná komisia protokol, ktorý podpíšu všetci členovia komisie. Protokol obsahuje o žiadateľovi údaje podľa odseku 2 druhej vety. Ministerstvo je povinné protokol uschovávať 15 rokov. Kvalifikačnú skúšku možno opakovať len raz, a to najskôr po **uplynutí troch mesiacov**. O úspešnom vykonaní kvalifikačnej skúšky vydá ministerstvo absolventovi kvalifikačnej skúšky osvedčenie o vykonaní kvalifikačnej skúšky.“

Zdôvodnenie: Lehotu jedného roka považujeme v prípade kvalifikačnej skúšky za neprimerane dlhú a to s ohľadom na charakter a obsah skúšky, ktorú možno z pohľadu náročnosti prirovnať k štátnej záverečnej skúške na vysokej škole. Pri vysokoškolskom štúdiu, napr. pri záverečných štátnych skúškach, obhajobách rigorózných prác a pod., musí byť prípadná opakovaná skúška/obhajoba vykonaná spravidla najneskôr do jedného roka.

5. § 19 - Skúška odbornej spôsobilosti

Návrh: V ust. § 19 ods. 3 zákona o súkromnej bezpečnosti navrhujeme v písm. b) vypustiť „alebo bola príslušníkom ozbrojeného bezpečnostného zboru najmenej 15 rokov“.

„(3) Skúšku typu S ani odbornú prípravu podľa tohto zákona okrem § 20a ods. 3 a § 90 ods. 2 nemusí vykonať osoba, ktorá

a) získala vzdelanie v študijnom odbore v oblasti bezpečnostných služieb a

b) vykonávala najmenej päť rokov bezpečnostnú prax v ozbrojenom bezpečnostnom zbore ~~alebo bola príslušníkom ozbrojeného bezpečnostného zboru najmenej 15 rokov.~~“

Zdôvodnenie: Nepovažujeme za správne, že sa zjednodušujú podmienky pre všetkých príslušníkov ozbrojených bezpečnostných zborov bez ohľadu na to, či vykonávali alebo nevykonávali bezpečnostnú prax, tak ako je definovaná v zákone o súkromnej bezpečnosti. Máme za to, že v skutočnosti dôjde k tomu, že niektorí bývalí príslušníci ozbrojených bezpečnostných zborov, ktorí žiadnu bezpečnostnú prax nevykonávali (napr. členovia Hudby MV SR) a žiadne bezpečnostné návyky nikdy nemali, budú zvýhodnení oproti iným osobám, ktoré musia absolvovať odbornú prípravu a následne skúšku odbornej spôsobilosti.

6. § 20 - Preukaz

Návrh: Navrhujeme vypustiť celú druhú vetu v § 20 ods. 1 zákona o súkromnej bezpečnosti: „Platnosť preukazu je desať rokov“. Ako alternatívu navrhujeme ponechať v platnosti druhú vetu, ale v § 19 ods. 3 zákona o súkromnej bezpečnosti doplniť písmeno c) „vykonávala najmenej posledných päť rokov bezpečnostnú prax v bezpečnostnej službe“.

„(1) Uchádzačovi, ktorý úspešne vykonal skúšku, alebo na základe písomnej žiadosti osobe, ktorá podľa § 19 ods. 3 a 4 alebo § 21 ods. 1 skúšku nemusí vykonať, vydá ministerstvo preukaz typu S, typu P alebo typu CIT, ak sú tieto osoby bezúhonné a spoľahlivé. **Platnosť preukazu je**

desať rokov. Osoba, ktorá nemusí vykonať skúšku, k žiadosti o vydanie preukazu pripojí osvedčený doklad o vzdelaní, potvrdenie o bezpečnostnej praxi a doklady a čestné vyhlásenia preukazujúce bezúhonnosť a spoľahlivosť osoby nie staršie ako tri mesiace. Na vydanie preukazu sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.“

Zdôvodnenie: Máme za to, že v prípade osôb, ktoré pracujú v bezpečnostných službách a ktoré po desiatich rokoch musia absolvovať odbornú prípravu a podrobiť sa skúške odbornej spôsobilosti, ide s ohľadom na iné profesie o určitú formu diskriminácie. Napríklad ak vyšetrovateľ, prokurátor, sudca, notár alebo exekútor úspešne vykoná predpísanú skúšku, táto mu platí počas celého obdobia výkonu funkcie a nemusí ju žiadnym spôsobom „obnovovať“.

7. Konanie o udelenie licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby § 26

Návrh: Navrhujeme § 26 zákona o súkromnej bezpečnosti upraviť nasledovne:

„(1) Žiadosť o udelenie licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby sa podáva príslušnému orgánu osobne alebo elektronickými prostriedkami podpísané s kvalifikovaným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona.

(2) Ak fyzická osoba alebo zástupca právnickej osoby podáva žiadosti o udelenie licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby príslušnému orgánu osobne, preukáže svoju totožnosť občianskym preukazom alebo iným dokladom preukazujúcim totožnosť.“

Zdôvodnenie: Navrhovaná úprava reflektuje trend rozširovania elektronizácie verejnej správy. Navyše už v súčasnosti viacero osobitných právnych predpisov (napr. Trestný poriadok, Civilný sporový poriadok) pripúšťa ako jeden z možných prostriedkov na komunikáciu/doručovanie písomností aj elektronické prostriedky.

8. § 31 - Pozastavenie prevádzkovania bezpečnostnej služby

Návrh: Navrhujeme v § 31 ods. 1 písm. a) zákona o súkromnej bezpečnosti doplniť slovíčko „jediným“ a to nasledovne:

„(1) Krajské riaditeľstvo pozastaví prevádzkovanie bezpečnostnej služby,

*a) ak prestane fyzická osoba, ktorá je **jediným** štatutárnym orgánom právnickej osoby alebo jeho **jediným** členom, **jediným** prokuristom, **jediným** vedúcim organizačnej zložky podniku, **jediným** splnomocnencom prevádzkovateľa, **jediným** vedúcim podniku zahraničnej právnickej osoby alebo **jediným** zodpovedným zástupcom, spĺňať podmienky ustanovené v § 11 ods. 1 písm. a), c) až g), najdlhšie na tri mesiace odo dňa, keď prestala spĺňať uvedené podmienky, (...)*“

Zdôvodnenie: Domnievame sa, že pokiaľ aspoň jeden z viacerých štatutárov, členov, prokuristov, vedúcich organizačnej zložky, splnomocnencov prevádzkovateľa, vedúcich podniku zahraničnej právnickej osoby alebo zodpovedných zástupcov spĺňa podmienky ustanovené zákonom o súkromnej bezpečnosti, nie je dôvod na pozastavenie prevádzkovania bezpečnostnej služby.

Realizovanie navrhovanej zmeny má nielen svoj logický základ, ale možno tiež poukázať na právnu úpravu krajín V4, ktorá pozastavenie licencie z týchto dôvodov nepozná, ak ďalší zo štatutárov podmienky aj naďalej spĺňa.

9. § 31a - Pozastavenie prevádzkovania bezpečnostnej služby podľa § 2 ods. 1 písm. b)

Návrh: Totožná úprava ods. 1) ako v prípade § 31 zákona o súkromnej bezpečnosti, t. j. doplnenie slova „*jediným*“.

Zdôvodnenie: Totožný argument ako v prípade § 31 ods. 1 zákona o súkromnej bezpečnosti.

10. § 40 - Správa o činnosti bezpečnostnej služby

Návrh: Navrhujeme, aby sa právna úprava § 40 ods. 1 zákona o súkromnej bezpečnosti vrátila k úprave platnej do 01.08.2022:

„(1) Správa o činnosti bezpečnostnej služby musí obsahovať:

- a) označenie prevádzkovateľa, v ktorom je uvedené číslo licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby, meno, priezvisko, adresa pobytu a miesto činnosti, obchodné meno fyzickej osoby alebo obchodné meno a sídlo právnickej osoby,*
- b) štatistické údaje,*
- c) opisnú časť,*
- d) dátum vypracovania správy, odtlačok pečiatky a podpis prevádzkovateľa alebo štatutárneho orgánu prevádzkovateľa.“*

Zdôvodnenie: Predkladateľ novely uviedol, že touto úpravou ide o „spresňovanie povinných údajov poskytovaných prevádzkovateľom bezpečnostnej služby“, bez toho, aby uviedol, aký je dôvod na takúto zmenu. Pred novelizáciou zákona bol uvádzaný len počet objektov pripojených na prevádzkovaný poplachový systém, zoznam chránených objektov je taká zásadná zmena, ktorá mala byť dôsledne odôvodnená, aby sa vyvrátili pochybnosti o skutočnom dôvode takejto úpravy. Úprava neprimerane zvyšuje administratívnu a ekonomickú záťaž podnikateľov. V niektorých prípadoch pôjde až o stovky zmlúv. Taktiež je to významné bezpečnostné riziko plynúce z potenciálneho úniku dát o lokácií a vlastnostiach zabezpečenia dotknutých objektov. Máme za to, že súčasná úprava § 40 vedie k porušovaniu zákona o ochrane osobných údajov (klientom sú často súkromné osoby, ktoré si neželajú aby boli dostupné identifikačné údaje súvisiace s ochranou ich súkromného majetku), ako aj k porušovaniu obchodných vzťahov medzi dodávateľom služby a klientom, keď dodávateľ bezpečnostnej služby poskytne dôverné informácie o klientovi bez jeho súhlasu tretej strane. **Vzhľadom ku skutočnosti, že Policajný zbor ponúka tiež služby ochrany objektov, uvedené informácie sa dajú ľahko zneužiť na nekalú hospodársku súťaž.**

11. § 50

Návrh: Navrhujeme za § 50 ods. 6 zákona o súkromnej bezpečnosti doplniť nový ods. 7:

„(7) Osoby poverené výkonom pátrania podľa tohto zákona sú oprávnené

- a) vyhľadávať, získať listinné alebo vecné dôkazy o hľadanej osobe alebo hľadanom majetku,*
- b) vyžadovať v nevyhnutnom rozsahu súčinnosť od štátnych orgánov a samosprávnych orgánov,*
- c) nahliadať do verejne neprístupných databáz a informačných systémov v rozsahu a za podmienok určených osobitným predpisom, robiť s z nich výpisy alebo odpisy,*

d) používať technické prostriedky na zhotovenie fotodokumentácie, videodokumentácie a zvukových záznamov, ak ich druh, miesto a spôsob použitia nezakazujú osobitné predpisy.“

Zdôvodnenie: V úprave zákona o súkromnej bezpečnosti takmer úplne absentuje úprava oprávnení osôb poverených výkonom pátrania (v zákone o súkromnej bezpečnosti je v podstate oprávnenie zadefinované len prostredníctvom § 50 ods. 2 a to oprávnenie vykonať zásah, inak sú v zákone o súkromnej bezpečnosti zakotvené len povinnosti a obmedzenia), čím sa podľa nášho názoru vytvára priestor pre prevádzkovateľov detektívnych služieb na ich svojvoľnú „tvorbu“ a následnú realizáciu, ktorá nie zriedkavo je na hranici/za hranicou právne povolenej činnosti.

Detektívna služba je v zmysle ustanovení § 4 ods. 1 zákona o súkromnej bezpečnosti:

- a) hľadanie osoby,
- b) hľadanie majetku,
- c) získavanie údajov, ktoré môžu slúžiť ako dôkazný prostriedok v konaní pred súdom alebo správnym orgánom,
- d) získavanie údajov o osobnom stave fyzickej osoby a získavanie informácií o konaní fyzickej osoby alebo právnickej osoby alebo o ich majetkových pomeroch,
- e) získavanie informácií v súvislosti s vymáhaním pohľadávky alebo
- f) získavanie údajov o protiprávnom konaní ohrozujúcom obchodné tajomstvo.

Máme za to, že nami navrhované oprávnenia prispejú k efektívnejšiemu plneniu úloh detektívnej služby a v konečnom dôsledku môže viesť aj k legalizácii (s tým súčasne súvisí aj ich následná možná kontrola) tých činností, ktoré v súčasnosti i tak vykonávajú prevádzkovateľmi detektívnych služieb spravidla nelegitímnym spôsobom.

Ako praktický príklad si dovoľíme uviesť nami navrhované právo prevádzkovateľa detektívnej služby požiadať prevádzkovateľa evidenčného systému o nahliadnutie do evidencie motorových vozidiel a to za účelom zistiť, či osoba, vo vzťahu ku ktorej je vykonávané na základe riadne uzatvorenej zmluvy pátranie po jej majetkových pomeroch. Podmienku, ktorú musí prevádzkovateľ detektívnej služby splniť, je preukázať sa prevádzkovateľovi evidenčného systému platnou zmluvou, v ktorej budú uvedené údaje o fyzickej osobe alebo právnickej osobe, ktorej sa pátranie týka.

12. § 54 - Identifikačný preukaz

Návrh: V § 54 ods. 1 zákona o súkromnej bezpečnosti navrhujeme vypustiť písm. d) a e) a písmená f) a g) premenovať na d) a e). Zároveň v § 54 ods. 2 zákona o súkromnej bezpečnosti navrhujeme v prvej vete vypustiť „vrátane uvedenia dátumu jeho prevzatia osobou s jej podpisom“.

„(1)Prevádzkovateľ je povinný vydať osobe poverenej výkonom fyzickej ochrany, pátrania, odbornej prípravy a poradenstva identifikačný preukaz podľa druhu činnosti, ktorý musí obsahovať

- a) obchodné meno prevádzkovateľa,*
- b) druh bezpečnostnej služby,*
- c) číslo licencie na prevádzkovanie bezpečnostnej služby prevádzkovateľa,*

~~d) meno a priezvisko, titul držiteľa identifikačného preukazu,~~

~~e) fotografiu držiteľa identifikačného preukazu,~~

d) číslo identifikačného preukazu,

e) odtlačok pečiatky a podpis prevádzkovateľa.

(2) *Identifikačný preukaz je prevádzkovateľ povinný evidovať ~~vrátane uvedenia dátumu jeho prevzatia osobou s jej podpisom~~. Nesmie vydať dva alebo viac identifikačných preukazov s rovnakým číslom. Jedna osoba môže byť súčasne držiteľom jedného identifikačného preukazu s označením toho druhu činnosti, ktorá prevažuje.*“

Zdôvodnenie: Súčasná právna úprava § 54 ods.1 písm. d) a e) zákona o súkromnej bezpečnosti môže byť podľa nášho názoru v rozpore s základnými zásadami ochrany osobných údajov, vyjadrených v článku 5 Všeobecného nariadenia o ochrane údajov (GDPR), predovšetkým s ohľadom na zásadu minimalizácie spracúvania v kontexte daného účelu. Máme zato, že na identifikáciu zamestnanca prevádzkovateľa bezpečnostnej služby postačuje, ak na identifikačnom preukaze budú uvedené len nami navrhované údaje. Svoj názor opierame taktiež o novelizáciu zákona o policajnom zbore, v ktorej okrem iného došlo aj k úprave § 13 - Preukazovanie príslušnosti k Policajnému zboru. Konkrétne došlo k vypusteniu preukazovania sa príslušnosti k policajnému zboru prostredníctvom menovky policajta. Predkladateľ zákona ako dôvod uviedol skutočnosť, že zrušenie povinnosti nosenia menovky na rovnošate policajtov má prispieť k predchádzaniu situáciám, keď pri výkone služobných zákrokov dochádzalo k osočovaniu, vyhrážaniu sa policajtom a ich rodinným príslušníkom, ako aj k zaznamenávaniu si osobných údajov policajtov. Dovoľujeme si podotknúť, že príslušník Policajného zboru požíva pri výkone svojich činností štatút verejného činiteľa! V kontexte týchto skutočností je v rozpore s elementárnou logikou trvať na tom, aby zamestnanec bezpečnostnej služby, ktorý ani nedisponuje statusom verejného činiteľa, musel preukazovať svoju príslušnosť k bezpečnostnej službe menom, priezviskom a fotografiou.

Pokiaľ ide o ustanovenie ods. 2, došlo k rozšíreniu rozsahu údajov a náležitostí, ktoré je každý prevádzkovateľ bezpečnostnej služby povinný evidovať o údaj o dátume prevzatia identifikačného preukazu a podpis osoby, ktorá si tento preukaz prevzala. Na základe praktických skúseností, uvedený bod nie je jednoduché realizovať, nakoľko evidencia osôb, ako aj samotné vystavenie preukazu odbornej spôsobilosti sa vykonáva v sídlach spoločností, ale samotný zamestnanec nie zriedka vykonáva bezpečnostnú službu na úplne inom mieste. V prípade bezpečnostných služieb s pôsobnosťou na území celej Slovenskej republiky môže dôjsť k situácii, kedy by zamestnanec mal len kvôli podpísaniu prevzatia identifikačného preukazu cestovať napríklad z Michaloviec do Bratislavy.

13. § 56 - Povinnosti prevádzkovateľa strážnej služby

Návrh: Ust. § 56 ods. 1 písm. c) zákona o súkromnej bezpečnosti navrhujeme doplniť nasledovne: „*viest samostatnú evidenciu osôb poverených výkonom fyzickej ochrany v rozsahu meno, priezvisko, titul, rodné číslo alebo dátum narodenia, ak rodné číslo nebolo pridelené, adresa pobytu, dátum prijatia do pracovného pomeru, dátum a dôvod skončenia pracovného pomeru, číslo preukazu odbornej spôsobilosti, číslo identifikačného preukazu, dátum prevzatia identifikačného preukazu a podpis osoby.*“

Zdôvodnenie: S ohľadom na „nejednoznačnosť a určitý nesúlad“ právnej úpravy týkajúcej sa evidencií, ktoré je prevádzkovateľ bezpečnostnej služby povinný viesť, najmä s poukazom na § 54 ods. 2 prvá veta zákona o súkromnej bezpečnosti a na § 56 ods.1 písm. c) zákona o súkromnej bezpečnosti navrhujeme (za predpokladu, že nedôjde k úprave uvedenej v

predchádzajúcom bode 11 - v § 54 ods. 2 zákona o súkromnej bezpečnosti) v prvej vete vypustiť „vrátane uvedenia dátumu jeho prevzatia osobou s jej podpisom“) upraviť § 56 ods. 1 písm. c) zákona o súkromnej bezpečnosti nami navrhovaným spôsobom, čím podľa nášho názoru dôjde k odstráneniu možnosti výkladu predmetných ustanovení zákona o súkromnej bezpečnosti viacerými spôsobmi. Podľa súčasnej právnej úpravy totižto :

- podľa § 54 ods. 2 zákona o súkromnej bezpečnosti prevádzkovateľ je povinný evidovať vydané identifikačné preukazy,
- v zákone o súkromnej bezpečnosti nie je v ustanoveniach týkajúcich sa evidencií, ktoré je prevádzkovateľ povinný viesť žiadna zmienka o evidencii identifikačných preukazov,
- § 56 ods. 1 písm. c) zákona o súkromnej bezpečnosti upravuje zoznam údajov uvádzaných v evidencii osôb, okrem iných údajov, ide aj o údaj „číslo identifikačného preukazu“, nie sú tu však uvedené údaje „dátum prevzatia identifikačného preukazu a podpis osoby“.

14. § 60 - Záverečná správa o poskytnutí detektívnej služby

Návrh: V § 60 ods. 2 zákona o súkromnej bezpečnosti navrhujeme vypustiť písmeno e).

„(2) Záverečná správa sa považuje za písomnosť podľa § 38. V záverečnej správe musia byť uvedené najmä

- a) identifikačné údaje účastníkov zmluvy o poskytovaní detektívnej služby v rozsahu podľa § 38 ods. 4 písm. c) a dátum jej uzavretia,
- b) predmet zmluvy o poskytovaní detektívnej služby,
- c) čas a skutočný priebeh poskytovania detektívnej služby,
- d) výsledok poskytovania detektívnej služby a jeho porovnanie s dohodnutým predmetom zmluvy o poskytovaní detektívnej služby,
- e) náklady a výška odplaty za poskytnutie detektívnej služby.“

Zdôvodnenie: Údaje uvádzané v písmene e), nie sú údajmi, ktoré podľa nášho názoru majú priamy súvis s výkonom detektívnej služby. Orgán štátneho dozoru a orgán kontroly pre oblasť súkromnej bezpečnosti, nie sú orgánmi, ktoré tieto údaje majú vyžadovať, je to kompetenciou orgánov na úseku správy daní.

15. § 91 - Správne delikty na úseku súkromnej bezpečnosti

Návrh: Navrhujeme doplniť v § 91 ods. 6 zákona o súkromnej bezpečnosti za písm. e) nové písm. f):

„(1) Ministerstvo alebo krajské riaditeľstvo uloží pokutu právnickej osobe alebo fyzickej osobe - podnikateľovi, ktorý (...)

- f) uvedie nepravdivé informácie v správe o činnosti bezpečnostnej služby podľa § 40.“

Zdôvodnenie: Domnievame sa, že v prípade spáchania tohto druhu deliktu je potrebné preukázať úmysel. Definícia správneho deliktu v súčasnej podobe sa môže vzťahovať na akékoľvek chyby v písaní, prípadne chyby, ktoré vzniknú pri toku informácií, ku ktorému

dochádza v rámci spracovania podkladov pre samotné vypracovanie správy o činnosti bezpečnostnej služby.

16. Všeobecná pripomienka

Ideálne pri najbližšej novelizácii zákona o súkromnej bezpečnosti navrhujeme, aby zákonodarcu prijal zmenu tohto predpisu spočívajúcu v povinnosti podnikateľského subjektu v oblasti súkromnej bezpečnosti registrovať sa do stavovského orgánu – Slovenskej komory súkromnej bezpečnosti, ktorá by bola akýmsi samoregulačným orgánom s náležitými, legislatívou na ňu prenesenými kompetenciami a právomocami.

Slovenská komora súkromnej bezpečnosti by mala byť právnickou osobou - samosprávnou stavovskou organizáciou, ktorá združuje všetky spoločnosti podnikajúce v odvetví súkromnej bezpečnosti. Vzor vidíme napríklad v Slovenskej lekárskej komore alebo v Slovenskej advokátskej komore, a to tak vo vzťahu k ich postaveniu, ako aj k kompetenciám.

10.2 Navrhované úpravy vo Vyhláške č. 634/2005 Z. z.

§ 4 – Odborná príprava

Návrh: Navrhujeme v § 4 Vyhlášky č. 634/2005 Z. z. vypustiť v ods. 1 písm. g) a h), v ods. 2 písm. h) a i) a v ods. 3 písmeno i). V ods. 3 v písmene h) nahradiť číslo 44 číslom 24 a v písmene n) nahradiť číslo 78 číslom 40.

„§ 4 Odborná príprava

(1) Odborná príprava na skúšku odbornej spôsobilosti (ďalej len „skúška“) typu S sa vykonáva v tomto rozsahu:

- a) základy právneho poriadku Slovenskej republiky, Ústava Slovenskej republiky a právna úprava ľudských práv a slobôd 2 vyučovacie hodiny,*
- b) všeobecne záväzné právne predpisy týkajúce sa poskytovania služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti 20 vyučovacích hodín,*
- c) základy trestného práva 6 vyučovacích hodín,*
- d) základy kriminalistiky 6 vyučovacích hodín,*
- e) zákon o priestupkoch 3 vyučovacie hodiny,*
- f) zákon o Policajnom zbore, zákon o obecnej polícii, zákon o Vojenskej polícii a zákon o Slovenskej informačnej službe 6 vyučovacích hodín,*
- g) teória taktiky a techniky vykonávania zásahov a riešenie modelových situácií 20 vyučovacích hodín,*
- h) poskytovanie prvej pomoci 8 vyučovacích hodín,*
- i) požiarna príprava 5 vyučovacích hodín,*
- j) všeobecne záväzné právne predpisy týkajúce sa ochrany osobných údajov 2 vyučovacie hodiny.*

(2) Odborná príprava na skúšku typu P sa vykonáva v tomto rozsahu:

- a) základy právneho poriadku Slovenskej republiky 5 vyučovacích hodín,*

- b) *Ústava Slovenskej republiky a právna úprava ľudských práv a slobôd 4 vyučovacie hodiny,*
 - c) *všeobecne záväzné právne predpisy týkajúce sa poskytovania služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti 26 vyučovacích hodín,*
 - d) *základy trestného práva 8 vyučovacích hodín,*
 - e) *základy kriminalistiky a kriminológie 6 vyučovacích hodín,*
 - f) *zákon o priestupkoch a správny poriadok 8 vyučovacích hodín,*
 - g) *zákon o Policajnom zbore, zákon o obecnej polícii, zákon o Vojenskej polícii a zákon o Slovenskej informačnej službe 10 vyučovacích hodín,*
 - ~~h) *teória taktiky a techniky vykonávania zásahov a riešenie modelových situácií 15 vyučovacích hodín,*~~
 - ~~i) *poskytovanie prvej pomoci 8 vyučovacích hodín,*~~
 - j) *požiarna príprava 5 vyučovacích hodín,*
 - k) *všeobecne záväzné právne predpisy týkajúce sa ochrany osobných údajov 5 vyučovacích hodín.*
- (3) *Odborná príprava na skúšku typu CIT sa vykonáva v tomto rozsahu:*
- a) *základy právneho poriadku Slovenskej republiky 5 vyučovacích hodín,*
 - b) *Ústava Slovenskej republiky a právna úprava ľudských práv a slobôd 4 vyučovacie hodiny,*
 - c) *všeobecne záväzné právne predpisy týkajúce sa poskytovania služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti 35 vyučovacích hodín,*
 - d) *základy trestného práva 15 vyučovacích hodín,*
 - e) *základy kriminalistiky a kriminológie 10 vyučovacích hodín,*
 - f) *zákon o priestupkoch a správny poriadok 8 vyučovacích hodín,*
 - g) *zákon o Policajnom zbore, zákon o obecnej polícii, zákon o Vojenskej polícii a zákon o Slovenskej informačnej službe 10 vyučovacích hodín,*
 - h) *teória taktiky a techniky vykonávania zásahov a riešenie modelových situácií 24 vyučovacích hodín,*
 - ~~i) *poskytovanie prvej pomoci 9 vyučovacích hodín,*~~
 - j) *požiarna príprava 5 vyučovacích hodín,*
 - k) *základy sebaobrany 20 vyučovacích hodín,*
 - l) *uplatňovanie oprávnení zamestnanca bezpečnostnej služby v praxi 20 vyučovacích hodín,*
 - m) *všeobecne záväzné právne predpisy týkajúce sa ochrany osobných údajov 5 vyučovacích hodín,*
 - n) *predpisy týkajúce sa profesionálnej cezhraničnej prepravy eurovej hotovosti cestnou dopravou medzi členskými štátmi eurozóny a ich uplatňovanie v praxi 40 vyučovacích hodín.“*

Zdôvodnenie: Nakoľko je s ohľadom na požiadavky kladené na zamestnancov bezpečnostných služieb (vo vzťahu k ich povinnostiam vyplývajúcim z uzatvorených zmlúv) podľa názoru prevládajúceho počtu prevádzkovateľov bezpečnostných služieb rozsah odbornej prípravy zbytočne rozsiahly, navrhujeme uvedenú úpravu, čím by došlo k skráteniu odbornej prípravy na skúšku typu S z pôvodných 78 hodín na 50 hodín, v prípade odbornej prípravy na skúšku typu P z pôvodných 100 hodín na 77 hodín a pri odbornej prípravy na skúšku typu CIT z pôvodných 268 hodín na 201 hodín.

V prípade držiteľov preukazov odbornej spôsobilosti nevidíme žiadny „špeciálny“ dôvod na to, aby súčasťou odbornej prípravy bolo aj poskytovanie prvej pomoci. Čo sa týka teórie taktiky a techniky vykonávania zásahov a riešenie modelových situácií v prípade držiteľov preukazov odbornej spôsobilosti typu S a typu P, tieto nie sú osobami, ktoré vykonávajú také zásahy, pri ktorých je nutné dodržiavať „špeciálnu taktiku a techniku“. Výnimku predstavujú držiteľia preukazov odbornej spôsobilosti, ktorí vykonávajú bezpečnostnú službu pri ochrane objektov osobitnej dôležitosti, avšak zákon o súkromnej bezpečnosti prostredníctvom § 53 ods. 1 písm. a) ukladá prevádzkovateľom bezpečnostnej služby povinnosť „zabezpečiť prípravu osôb poverených výkonom fyzickej ochrany alebo pátrania z praktického výcviku taktiky a techniky vykonávania zásahov a teórie taktiky a techniky vykonávania zásahov v rozsahu najmenej štyroch hodín za mesiac,“ čo považujeme za adekvátne a dostatočné opatrenie.

Predpokladáme, že predmetný návrh narazí okrem iných, aj na odpor tých prevádzkovateľov bezpečnostných služieb, ktorý sú akreditovanými na poskytovanie odbornej prípravy na získanie príslušného preukazu odbornej spôsobilosti.

10.3 Navrhované úpravy v Trestnom zákone

§ 128 Trestného zákona

Návrh: Do § 128 ods. 1 Trestného zákona do vety, ktorá je zvýraznená tučným písmom za slová „ktorá má oprávnenie člena stráže prírody“ vložiť: „osoba odborne spôsobilá na výkon fyzickej ochrany“.

„(1) Verejným činiteľom sa na účely tohto zákona rozumie prezident Slovenskej republiky, poslanec Národnej rady Slovenskej republiky, poslanec Európskeho parlamentu, člen vlády, sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky, sudca, prokurátor alebo iná osoba zastávajúca funkciu v orgáne verejnej moci, príslušník ozbrojených síl, osoba v služobnom pomere, starosta, predseda vyššieho územného celku, poslanec orgánu územnej samosprávy, štátny zamestnanec alebo zamestnanec orgánu štátnej správy, územnej samosprávy alebo iného štátneho orgánu, osoba, ktorá vykonáva pôsobnosť v rámci právnickej osoby, ktorej zákon zveruje právomoc rozhodovať v oblasti verejnej správy, notár, súdny exekútor, **člen lesnej stráže, vodnej stráže, rybárskej stráže, poľovníckej stráže, stráže prírody alebo osoba, ktorá má oprávnenie člena stráže prírody, osoba odborne spôsobilá na výkon fyzickej ochrany, ak sa podieľa na plnení úloh spoločnosti a štátu a používa pritom právomoc, ktorá mu bola v rámci zodpovednosti za plnenie týchto úloh zverená.** Pre trestnú zodpovednosť a ochranu verejného činiteľa sa podľa jednotlivých ustanovení tohto zákona vyžaduje, aby trestný čin bol spáchaný v súvislosti s jeho právomocou, zodpovednosťou, postavením alebo funkciou, ak tento zákon neustanovuje inak. Verejným činiteľom je aj sudca alebo úradník medzinárodného súdneho orgánu uznaného Slovenskou republikou alebo funkcionár alebo iný zodpovedný pracovník orgánu činného v trestnom konaní iného štátu, orgánu Európskej únie alebo orgánu vytvoreného spoločne členskými štátmi Európskej únie, ak na území Slovenskej republiky vykonáva úkony trestného konania takého štátu alebo orgánu; pre jeho ochranu sa podľa ustanovení tohto zákona vyžaduje, aby úkony trestného konania vykonával v súlade s

medzinárodnou zmluvou alebo so súhlasom orgánov Slovenskej republiky. Ak ide o trestný čin prijatia a poskytnutia nenáležitej výhody podľa § 336c a § 336d, verejným činiteľom je aj osoba, ktorá má z titulu svojho postavenia alebo funkcie právo rozhodovať alebo sa podieľa na rozhodovaní o nakladaní s majetkom, majetkovými právami a finančnými prostriedkami, hospodárenie s ktorými podlieha kontrole Najvyšším kontrolným úradom Slovenskej republiky.“

Zdôvodnenie: Máme za to, že odborne spôsobilé osoby poverené výkonom fyzickej ochrany pri plnení úloh ustanovených zákonom o súkromnej bezpečnosti nedisponujú dostatočnou ochranou ich osoby. Disponujú oprávneniami, ktoré nie sú vždy zo strany tretích osôb akceptované a nie zriedka sú pre ich uplatňovanie vystavení aj verbálnym a fyzickým útokom. Postavenie odborne spôsobilých osôb poverených výkonom fyzickej ochrany a/alebo pátrania možno podľa nášho názoru s ohľadom na dispozičné oprávnenia, ako aj z toho vyplývajúce povinnosti prirovnáť k postaveniu člena lesnej stráže, vodnej stráže, rybárskej stráže, poľovníckej stráže a stráže prírody.

10.4 Navrhované úpravy v zákone o verejnom obstarávaní

Všetky nami nižšie uvedené návrhy zmeny zákona o verejnom obstarávaní sa týkajú cenovej kalkulácie, ktorá máme za to, že by mala byť jednak súčasťou výpočtu predpokladanej hodnoty zákazky, ktorú určuje verejný obstarávateľ a obstarávateľ a je uvedená v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania alebo oznámení použitom ako výzva na súťaž a ktorá by mala byť tiež súčasťou ponuky predkladanej uchádzačom.

Máme za to, že cenová kalkulácia položiek zabráni podhodnocovaniu ponúk a s tým spojenej deformácii finančného trhu zo strany štátu a tiež, že bude dodržaný princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie hospodárskych subjektov, princíp transparentnosti, princíp proporcionality a princíp hospodárnosti a efektívnosti verejného obstarávania.

1. § 6 – Pravidlá výpočtu predpokladanej hodnoty

Návrh: V § 6 navrhujeme za ods. 10, 11 a 12 vložiť nové ods. 10, 11 a 12, pričom pôvodné ods. 10 až 18 sa budú označovať ako odseky 13 až 21.

„(10) Súčasťou výpočtu predpokladanej hodnoty zákazky na poskytovanie služieb, a zákazky na dodávku tovarov alebo na uskutočnenie prác, v ktorej služby tvoria samostatnú časť predmetu zákazky (minimálne 15 % z predpokladanej hodnoty zákazky nerozdelené na časti a 15 % predpokladanej hodnoty časti zákazky), je podrobná kalkulácia ceny po položkách tvoriacich cenu práce pri zohľadnení štandardu uvedeného v osobitnom predpise (pozn. napr. § 120 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov [treba doplniť odkaz na ustanovenia o minimálnej mzde a s tým súvisiacej kategorizácii podľa zložitosti] v súbehu s Nariadením vlády č. 408/2010 Z. z., ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy.) a určenie minimálnych a maximálnych limitov pre jednotlivé položky, pokiaľ ich zákon upravuje, ako aj percentuálny podiel ceny práce na predpokladanej hodnote zákazky alebo jej časti. Minimálnymi položkami kalkulácie ceny práce sú :

- a) minimálna mesačná mzda (ak sa uplatňuje ako paušálna),*
- b) minimálna hodinová mzda (keď sa neuplatňuje písm. a)),*
- c) trieda (zložitosti práce) a jej zodpovedajúci násobný koeficient,*

- d) odmena (percento zo základnej mzdy),
- e) príplatok za nadčas,
- f) príplatok za prácu v noci,
- g) príplatok za prácu vo sviatok,
- h) odvody do Sociálnej poisťovne,
- i) odvody do zdravotných poisťovní,
- j) náhrada mzdy počas dovolenky,
- k) cena stravného lístku,
- l) predpokladaný rozsah počtu hodín (pokiaľ sa nejedná o služby pre ktoré je typická hodinová mzda ale vypracovanie diela),
- m) firemná réžia,
- n) primeraný zisk,
- o) tvorba sociálneho fondu.

(11) Ak uchádzač nemá sídlo v Slovenskej republike a krajina jeho sídla uplatňuje rozdielnú kalkuláciu ceny po položkách tvoriacich cenu práce, uchádzač uvedie:

- a) cenu práce podľa právnych predpisov v krajine jeho sídla,
- b) odkaz na príslušné právne predpisy,
- c) a citáciu ustanovení týchto predpisov, ktoré ním uvedené položky upravujú.

(12) Povinnosť kalkulácie ceny práce sa netýka tých služieb, pri ktorých existujú právnym predpisom určené sadzobníky alebo verejne známe cenníky alebo sú to štátom regulované ceny. Sú nimi najmä:

- a) služby architektov,
- b) služby stavebných inžinierov,
- c) služby geodetov,
- d) poisťovacie a zaistovacie služby,
- e) bankové služby,
- f) audítorské služby,
- g) služby revízií vyhradených technických zariadení,
- h) zdravotné služby,
- i) dopravné služby,
- j) telekomunikačné služby.

Povinnou súčasťou kalkulácie ceny práce je vykonanie prieskumu trhu podľa § 6 s tým, že v dokumentácii sú presne identifikované dôkazy o objektívnych zdrojoch informácií, ktoré boli použité pri určení položiek ceny práce alebo ceny práce ako celku. Pri nadlimitných zákazkách musí byť prieskum trhu urobený metodikami používanými znalcami pri zisťovaní všeobecnej ceny majetku podľa osobitného predpisu. “

2. § 42 – Súťažné podklady

Návrh: Navrhujeme v § 42 za ods. 2 vložiť nové ods. 3 a 4 a pôvodné ods. 3 až 17 sa budú označovať ako ods. 5 až 19.

(3) Verejný obstarávateľ a obstarávateľ sú povinní v súťažných podkladoch pre poskytovanie služieb a v súťažných podkladoch na dodávku tovarov alebo na uskutočnenie prác, v ktorých služby tvoria samostatnú časť predmetu zákazky v rozsahu podľa § 6 ods. 10, pri ktorých kalkulácia nie je vylúčená vždy určiť:

- a) pravidlá na kalkuláciu ceny práce, ktorú je uchádzač povinný uvádzať v ponuke a*
- b) pravidlá na identifikáciu mimoriadne (neobvykle) nízkej ceny práce.*

Pravidlá musia zohľadňovať položky ceny práce podľa § 6 ods. 10 písm. a) až l) a položky m) a n) v súhrne, s prihliadnutím na § 6 ods. 11.

Ak uchádzač neposkytuje službu, ktorej kalkulácia sa verejným obstarávateľom vyžaduje priamo ale poskytuje ju tretia osoba, potom túto kalkuláciu je povinný predložiť uchádzač za tú osobu, ktorá službu priamo poskytuje. Správnosť predloženej kalkulácie overí táto osoba.

(4) Ak verejný obstarávateľ použije elektronickú aukciu a jej vplyvom je dotknutá aj cena práce, musí určiť pravidlá na kalkuláciu ceny práce po ukončení elektronickej aukcie a pravidlá identifikácie mimoriadne (neobvykle) nízkej ceny práce.“

3. § 53 – Vyhodnocovanie ponúk

Návrh: V § 53 navrhujeme za ods. 2 vložiť nové ods. 3 a 4. Pôvodné ods. 3 až 11 sa budú označovať ako ods. 5 až 13.

„(3) Pri ponukách na poskytovanie služieb a pri ponukách na dodávku tovarov alebo na uskutočnenie prác, v ktorých služby tvoria samostatnú časť predmetu zákazky v rozsahu podľa § 6 ods. 10, komisia vždy posúdi aj kalkuláciu ceny práce. Ak kalkulácia ceny práce nie je v súlade s platnými mzdovými predpismi, komisia písomne požiada uchádzača o podrobnosti týkajúce sa tej časti ponuky, ktoré sú pre cenu práce, jej štruktúru a kalkuláciu podstatné. Pri nadlimitných zákazkách súčasne, ak ponuka neobsahuje rozhodnutie Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky o určení minimálneho mzdového nároku určeného pre stupeň náročnosti práce príslušného pracovného miesta podľa osobitného predpisu, ktorého sa kalkulácia ceny práce týka, vyžiada verejný obstarávateľ predloženie tohto dokladu. Týmto nie je dotknuté právo odvolať sa na osobitné predpisy o tarifnej mzde.

(4) Komisia zohľadní vysvetlenie kalkuláciu ceny práce uchádzačom v súlade s požiadavkou podľa odseku 3 alebo odôvodnenie mimoriadne nízkej ceny práce uchádzačom, ktoré vychádza z predložených dôkazov. Po písomnom odôvodnení mimoriadne nízkej ceny práce môže komisia vyzvať uchádzača na osobnú konzultáciu na účely vysvetlenia predloženého odôvodnenia, ktorá sa nesmie konať skôr ako päť pracovných dní odo dňa doručenia pozvánky. Komisia vylúči ponuku, ak uchádzač

- a) nezašle písomné vysvetlenie kalkulácie ceny práce na základe požiadavky podľa odseku 3 v lehote piatich pracovných dní odo dňa doručenia žiadosti o vysvetlenie, ak komisia neurčí dlhšiu lehotu,*
- b) predložené vysvetlenie kalkulácie ceny práce nie je v súlade s požiadavkou podľa*

odseku 3,

- c) *nezašle písomné odôvodnenie mimoriadne nízkej kalkulácie ceny práce v lehote podľa odseku 3,*
- d) *nedostaví sa po výzve komisie na osobnú konzultáciu na účely vysvetlenia predloženého odôvodnenia mimoriadne nízkej kalkulácie ceny práce alebo*
- e) *predložené odôvodnenie mimoriadne nízkej kalkulácie ceny práce nie je v súlade s požiadavkou podľa odseku 3.“*

4. Výnimka z povinnosti zamestnávania povinného podielu zamestnancov so zdravotným postihnutím

Podľa § 63 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „zákon o službách zamestnanosti“), je každý zamestnávateľ, vrátane súkromnej bezpečnostnej služby povinný, okrem iného, zamestnávať občanov so zdravotným postihnutím, ak zamestnáva najmenej 20 zamestnancov a ak úrad v evidencii uchádzačov o zamestnanie vedie občanov so zdravotným postihnutím, v počte, ktorý predstavuje 3,2% z celkového počtu jeho zamestnancov.

Na druhej strane však zákon o súkromnej bezpečnosti prikazuje súkromným bezpečnostným službám zamestnávať len osoby bez zdravotného postihnutia, resp. osoby zdravotne spôsobilé. Len ťažko si možno predstaviť situáciu, že osoba invalidná (pokles spôsobilosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 %, splní fyzické požiadavky na zamestnanca SBS. Súkromná bezpečnostná služba je tak prakticky automaticky odsúdená na povinnosť uhrádzať povinný odvod podľa § 65 zákona o službách zamestnanosti za nesplnenie povinnosti zamestnávať určený podiel osôb zo zdravotným postihnutím.

Navrhujeme preto, aby sa v zákone o službách zamestnanosti stanovila pre súkromné bezpečnostné služby výnimka.

ZÁVER

Všetko podstatné už bolo povedané vyššie. Na tomto mieste preto len zdôrazníme, že naše hodnotenia a názory vyslovené v tejto analýze sa opierajú o v texte citované právne normy a reflektujú právnu úpravu postavenia súkromných bezpečnostných služieb v právnom poriadku Slovenskej republiky.

Právna úprava SBS v právnom poriadku SR nie je ani dokonalá a vytvára konkrétne bariéry, ktoré podľa nášho názoru môžu deformovať podnikateľské prostredie, resp. vytvárať neopodstatnené byrokratické prekážky v podnikaní. Za účelom odstránenia predmetných nedostatkov a bariér podnikateľského prostredia v oblasti prevádzkovania súkromných bezpečnostných služieb je podľa nášho názoru jediným riešením iniciovať zmenu právnej úpravy a túto dosiahnuť prostredníctvom riadneho legislatívneho procesu, súčasťou ktorého bude riadne pripomienkové konanie odbornej verejnosti (odborné združenia, zväzy a prevádzkovateľmi bezpečnostných služieb).

Výsledkom legislatívneho procesu by mohli (mali) byť zmeny aktuálnej právnej úpravy s dôrazom na:

- a) odstránenie tých inštitútov, ktoré môžu byť podľa nášho názoru aktuálne v rozpore s Ústavou SR (každý má právo chrániť svoj majetok, podmienka udelenia licencie pre účely vlastnej ochrany sa preto javí byť sporná),
- b) odstránenie podmienky udelenia licencie na prevádzkovanie technickej služby, príp. jej získanie liberalizovať,
- c) úpravu podmienok, za ktorých môžu poskytovať služby v oblasti súkromnej bezpečnosti nelicencované subjekty (PZ SR a obecné polície),
- d) skrátenie rozsahu odbornej prípravy pre získanie preukazu odbornej spôsobilosti a predĺženie jeho platnosť na dlhšie časové obdobie, prípadne úprava podmienky pre jeho opätovné získanie/vydanie po uplynutí jeho platnosti tak, aby jeho držiteľ nemusel opätovne absolvovať celý rozsah odbornej prípravy,
- e) odstránenie povinnosti prevádzkovateľov bezpečnostnej služby vyžadovať a u zamestnancov bezpečnostnej služby povinnosť predkladať každé dva roky doklady preukazujúce bezúhonnosť a zdravotnú spôsobilosť (prijať obdobnú právnu úpravu aká v súčasnosti platí pre držiteľov zbrojných preukazov - predložiť požadované doklady pred vydaním preukazu), vrátane predkladania dokladu o zdravotnej spôsobilosti prevádzkovateľom bezpečnostnej služby príslušnému KR PZ SR alebo Ministerstvu vnútra SR (len pred vydaním licencie, nie každé dva roky),
- f) úpravu podmienok týkajúcich sa predkladania správy o činnosti bezpečnostnej služby tak, aby táto nebola v rozpore s inými osobitnými právnymi normami, ako aj aby táto správa (jej obsahové náležitosti) nepredstavovala pre prevádzkovateľa zbytočnú byrokratickú záťaž.

Sme presvedčení, že žiadne z nami navrhnutých opatrení uvedených vyššie a/alebo v kapitole č. 10 tejto analýzy, nepredstavuje žiadne bezpečnostné riziko vo vzťahu k bezpečnostnej architektúre Slovenskej republiky. Práve naopak. Tieto zmeny sú spôsobilé zlepšiť podmienky podnikania v oblasti bezpečnostných služieb, odstrániť zbytočnú byrokratickú záťaž, zrovnoprávniť postavenia licencovaných a nelicencovaných subjektov a v neposlednom rade aj zlepšiť situáciu na trhu práce a vytvoriť tak vhodnú a disponibilnú pracovnú silu, ktorá aktuálne na trhu práce tak zúfalo absentuje. Práve liberalizácia podmienok pre získanie preukazu odbornej spôsobilosti by mohla trhu práce prospieť najviac.

PRÍLOHY

1. Rozhodnutie Ministerstva vnútra SR zo dňa 13.10.2022, č. k. KM-TO2-2022/004319-004,
2. Oznámenie Ministerstva vnútra SR zo dňa 02.12.2022, č. k. KM-TO2-2022/004319-009.